

**МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДИРЕКЦИЯ „ПЛАНИРАНЕ, ПРОГРАМИРАНЕ И БЮДЖЕТ”

РЪКОВОДСТВО

**ЗА ПЛАНИРАНЕ, ПРОГРАМИРАНЕ, БЮДЖЕТИРАНЕ,
ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ В ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ НА
МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО
ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И
БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ**

**гр. София
2021 г.**

Ръководството е въведено със Заповед на министъра на отбраната

Отговорна структура за разработване и поддържане на документа:
дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” - МО.

Таблица за внесени промени:

Дата за внасяне на промяната	Дата на приемане на промяната	Дата за влизане в сила на промяната	Основание и Отговорник за внесената промяна

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

Увод	5
1. Документи, регламентиращи управлението на ресурсите за отбрана, актуални към момента на разработване на Ръководството	5
1.1. Национални планиращи документи	5
1.2. Планиращи документи на НАТО и Европейския съюз	5
1.3. Национални бюджетни и финансови планиращи документи	6
1.4. Вътрешноведомствени документи	7
2. Общи положения	9
2.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на Ръководството	9
2.1.1. Цел	9
2.1.2. Връзка на ИСУРО с планирането, базирано на способности	10
2.1.3. Обхват	11
2.1.4. Времеви хоризонт за действие на Ръководството	11
2.2. Връзка на Ръководството с Доктрина за финансово осигуряване (НП-8, издание А) и с всички национални публикации	11
2.3. Изисквания към Ръководството	12
3. Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО)	12
3.1. Предимства и основни принципи на ИСУРО	12
3.1.1. Предимства на системата	12
3.1.2. Основни принципи на ИСУРО	13
3.2. Организация на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет. Етапи на процеса	13
3.3. Етап „Планиране”	15
3.3.1. Същност и разработвани документи през етап „Планиране”	15
3.3.2. Разработване на Указания за програмиране на министъра на отбраната.	16
3.3.3. Ред за определяне на финансовите квоти на основните програми и програмите	23
3.3.4. Целеполагане	25
3.4. Етап „Програмиране”	26
3.4.1. Същност на етап „Програмиране”	26
3.4.2. Разработване на програмни меморандуми (средносрочни планове) на отбранителните програми за шестгодишен период	37
3.4.3. Организация и провеждане на Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА	41
3.4.4. Разработване на Меморандум на програмните решения	43
3.5. Етап „Бюджетиране”	47
3.5.1. Определяне на разпоредителите с бюджет	47
3.5.2. Същност на етап „Бюджетиране”	48

3.6. Етап „Изпълнение и отчет”	53
3.6.1 Същност на етап „Изпълнение и отчет”	53
3.6.2 Изпълнение на програмните меморандуми на отбранителните програми за първата година, управление и изпълнение на бюджета на МО	55
3.6.3. Периодични отчети за изпълнение на програмните меморандуми (средносрочните планове) на отбранителните програми и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ)	58
3.6.4. Доклад за състоянието на отбраната и ВС	64
3.7. Организация, отговорности, срокове по изпълнение	64
Списък на използвани съкращения в Ръководството	65
Приложение 1 „График за основните дейности на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет“	66
Приложение 2 „Прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми (пример)“	76
Приложение 3 „Модел на меморандум на отбранителна програма (пример)“	78
Приложение 4 „Критерии за анализ на програмираните отбранителни ресурси в програмния меморандум на основна програма/програма (пример)	97
Приложение 5 „Меморандум на програмните решения (пример)	101
Приложение 6 „Таблични форми за МО и основните програми/програмите за Тримесечна информация за разходите на бюджета на МО (пример)	111
Приложение 7 „Структура и таблични форми на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА” (пример)	118
Приложение 8 „Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на отбранителните програми” (пример)	124
Приложение 9 „Йерархично подреждане (изписване) на целите и приоритетите в меморандумите на отбранителните програми”	129

УВОД

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на Министерство на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА) регламентира последователността на дейностите при разработване и изпълнение на отбранителните програми, както и управлението на ресурсите за отбрана на програмен принцип. Ръководството има задължителен характер.

1. Документи, регламентиращи управлението на ресурсите за отбрана, актуални към момента на разработване на Ръководството

1.1. Национални планиращи документи:

- Актуализирана стратегия за национална сигурност на Република България, приета с Решение на Народното събрание от 14.03.2018 г., обн. ДВ, бр.26/23.03.2018 г.
- Национална отбранителна стратегия, приета с Решение на Министерски съвет (РМС) № 283/18.04.2016 г.
- Национална програма за реформи на Република България – актуализация за 2020 г.
- Програма за управление на правителството на Република България.
- Национална програма за развитие България 2030 (РМС № 33/2020 г.).
- Конвергентна програма 2020-2023 г.
- Закон за отбраната и Въоръжените сили (ВС) на Република България и Правилник за неговото прилагане.
- Закон за публичните финанси.
- Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор.
- Закон за противодействие на тероризма.
- Закон за киберсигурност.
- Програма за развитие на отбранителните способности на ВС на Република България 2020 (Програма 2020).
- Програма за развитие на отбранителните способности на ВС на Република България 2032 (Програма 2032)
- План за развитие на ВС до 2020 г. (План 2020)
- План за развитие на ВС до 2026 г. (План 2026)
- Резултати от проведените прегледи на изпълнението на Програма 2020 и Плана 2020 (МЗ № ОХ-1212/27.11.2017 г. и № ОХ-1213/27.11.2017 г.).
- Инвестиционен план-програма на МО до 2032 г.
- Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 2 % от Брутният вътрешен продукт (БВП) на Република България до 2024 г., одобрен с РМС № 3/04.01.2018 г. (Национален план).
- Устройствовен правилник на МО.

1.2. Планиращи документи на НАТО и Европейския съюз:

- Международни и регионални договори в областта на сигурността и отбраната, по които Република България е страна.
- Планиращи документи, стратегии, концепции и доктрини, указания и планове на НАТО и ЕС в областта на отбраната и сигурността.

- Приети стандартизационни споразумения и стандарти на НАТО и ЕС.
- Стратегическа концепция на НАТО, приета през 2010 г.
- Глобална стратегия на ЕС за сигурност и отбрана, 2016 г.
- Европейски план за действие в областта на отбраната на ЕС, 2016 г.
- Политически указания по отбранително планиране на НАТО (Political Guidance 2019, PO(2019)0077- 08 February 2019).
- План за развитие на способностите на Европейската агенция за отбрана (EDA).
- Пакет Цели за способности на НАТО - 2017 г. (ЦС-2017) и ЦС-2021.
- Документи на НАТО за ЦС-2021.
- Решенията от срещите на върха на НАТО в Уелс през 2014 г., Варшава през 2016 г. и Брюксел през 2017 г., 2019 г. и 2021 г.
- Ангажимент за инвестиции в отбраната, приет на срещата на върха на НАТО в Уелс през 2014 г. (PO(2014)0481 – REV5).
- Изпълнение на Плана за готовност за действие на НАТО (RAP), адаптираното предно присъствие в региона на Черно море и Плановите за степенуван отговор на НАТО.
- Инициативи на НАТО за „Интелигентна отбрана” и „Свързаност на силите”.
- Инициатива за готовност на НАТО (NATO Readiness Initiative – NRI).
- Инициативи на ЕС „Обединяване и споделяне” и Постоянно структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС.
- Европейска Програма за промишлено развитие в областта на отбраната (EDIDP); Европейски фонд за отбрана (EDF).
- Решение на ЕС № 2315/11.12.2017 г. за установяване на Постоянно структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС (PESCO) и определяне на участващите държави-членки.
- Отговори на Република България по документа Преглед на отбранителните способности на НАТО-2019 (Defence Planning Capability Survey – DPCS-2019) и DPCS 2021.
- Входно-изходни измерители за оценка на приноса на съюзниците към НАТО за 2017 г. и занапред (Input/Output Metrics for 2017 Onwards, AC/281-N(2016)0099), посочени в Програма 2020.
- Концепция на НАТО за рамкова страна.
- Военни стандарти за готовност и използване на силите.

1.3. Национални бюджетни и финансови планиращи документи:

- Закон за държавния бюджет на Република България за бюджетната година (ЗДБРБ).
- Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г.
- ПМС за изпълнение на държавния бюджет за съответната година.
- ПМС № 381/30.12.2019 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2020 г.
- ПМС № 408/23.12.2020 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2021 г.
- РМС № 64/22.01.2021 г. за бюджетната процедура за 2022 г.
- Указания за подготовката и представянето на бюджетните прогнози на първостепенните разпоредители с бюджет (ПРБ) за периода 2022-2024 г. – (БЮ № 1/10.02.2021 г.)

- РМС № 631/31.10.2019 г. за одобряване на Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020-2022 г.
- РМС № 815/30.12.2019 г. за одобряване на промени в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020-2022 г.
- РМС 778/29.10.2020 г. за одобряване на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г.
- РМС № 963/23.12.2020 г. за одобряване на промени в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г., одобрена с РМС № 778/2020 г.
- Указания на МФ – ДДС № 9/22.12.2020 г. относно Годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2020 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2020 г. на бюджетните организации.
- РМС № 891/04.12.2020 г. за изменение на РМС № 502/2017 г. за утвърждаване на класификация на областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен ръководител с бюджет, чийто бюджет се включва в държавния бюджет, с изключение на първостепенните разпоредители с бюджет по бюджетите на Народното събрание и на Съдебната власт, за периода 2018-2021 г., изменено с РМС № 733 на МС от 2019 г., РМС № 520/2019 г. и РМС № 485/2020 г.
- РМС № 485/16.07.2020 г. за изменение на РМС № 502/2017 г. за утвърждаване на класификация на разходите по областите на политики/функционалните области и бюджетните програми от компетентността и отговорността на съответния първостепенен разпоредител с бюджет по бюджетите на МС, на министерствата, на държавните агенции и на ДФ „Земеделие” за периода 2018-2021 г., изменено с РМС № 733/12.10.2018 г. и с РМС № 520/29.08.2019 г.

1.4. Вътрешноведомствени документи:

- Доктрина на Въоръжените сили на Република България.
- Доктрина за финансово осигуряване (НП-8, издание А).
- Ръководство за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.
- Указания на министъра на отбраната по отбранителната политика за периода 2019-2020 г. и за провеждане на Преглед на отбраната (МЗ № ОХ-139/ 07.02.2019 г.).
- Указания за програмиране на министъра на отбраната за периода 2022-2027 г. (МЗ № 366/28.04.2021 г.).
- Меморандум на програмните решения за периода 2022-2027 г.
- План за съвместна българо-американска подготовка и учения в страната и чужбина.
- Портфолио от проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (Портфолио от проекти на МО).
- Резултати от проведения Стратегически преглед на отбраната през 2019-2020 г.
- Концепция за дългосрочно планиране на отбраната (МЗ № ОХ-313/15.04.2021 г.).
- Приоритизиран списък на способностите с дефицит и способностите за поддържане и развитие за изграждане до 2032 г.

- Средносрочна бюджетна прогноза на МО за периода 2021-2023 г. по политики и програми, по направления на разходите, администрирани и ведомствени разходи.
- Заповед на министъра на отбраната относно създаване на организация по изготвянето на национална позиция на Република България по предложенията на НАТО за Цели за способности 2021 г., подготовката и провеждането на Съвместните и Многонационалните консултации с НАТО. (МЗ № ОХ-073/17.12.2020 г.).
- Поети ангажименти по изпълнение на ЦС-2017 и ЦС-2021.
- Национална позиция по предложенията на НАТО за Цели за способности 2021 (ЦС-2021) за Република България.
- Ръководство за планиране на отбраната, базирано на способности (МЗ № ОХ-323/29.03.2019 г.).
- Вътрешни правила за бюджетния процес и финансовите дейности в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № ОХ-322/15.04.2016 г.).
- Ръководство за проектно управление в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № ОХ-947/09.12.2016 г.).
- Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси (МЗ № ОХ-559/2009 г.).
- Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника, с актуални данни за 2021 г. (МЗ № 326/19.04.2021 г.).
- Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и Методическо пособие за разработване на документи по управление на риска (МЗ № ОХ-554/13.08.2015 г. и ОХ № 447/28.05.2021 г.).
- Заповед на министъра на отбраната относно определяне на състава на ръководството и постоянните членове на Програмния съвет (МЗ № ОХ-182/ 25.02.2020 г.) м.
- Правилник за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната № П-11/15.11.2019 г.
- Правилник № П-1/26.02.2020 г. за изменение на Правилник за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната № П-11/15.11.2019 г.
- Указания по политика по проектно управление в МО № РД-60-5/13.05.2020 г.
- Указания по политиката по въоръженията и по инвестициите в отбраната № РД-60-6/13.05.2020 г.
- Вътрешни правила относно реда за участие на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА по проектите на EDIDP (МЗ № ОХ-978/01.12.2020 г.).
- Заповед на министъра на отбраната относно обявяване на Програмна структура и състав на програмните екипи на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № ОХ-34/14.01.2021 г.).
- Заповед на министъра на отбраната относно утвърждаване на състава на Комитета за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № ОХ-913/05.11.2020 г.).
- Заповед на министъра на отбраната относно утвърждаване на съставите на екипите за управление на риска в основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № ОХ-914/05.11.2020 г.).

- План за управление на риска в отбранителните програми в МО за бюджетната година
- План за управление на риска в отбранителните програми на МО за 2021 г.
- Указания по изпълнението на бюджета на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за 2020 г. (МЗ № ОХ-289/31.03.2020 г.).
- Указания на постоянния секрететар на отбраната (ПСО) относно изготвяне на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА – за първото шестмесечие на текущата бюджетна година (№ РД-60-8/22.07.2020 г.).
- Указания на ПСО относно изготвяне на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за предходната бюджетна година (№ РД-60-1/11.01.2021 г.).
- Указания на ПСО на относно изготвяна на Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА към 31.03.2021 г. (РД-60-4/12.04.2021 г.).
- Заповед на министъра на отбраната относно създаване на организация за изготвяне на отговорите по документа „Преглед на отбранителните способности на НАТО – 2019” за Република България (DPCS-2019) - МЗ № 300/22.03.2019 г.
- Заповед на министъра на отбраната относно създаване на организация за изготвяне на отговорите по документа на НАТО „Преглед на отбранителните способности на НАТО – 2021” за Република България (DPCS-2021) - МЗ № 473/02.06.2021 г.
- Заповед на министъра на отбраната относно създаване на организация за разработване и изпълнение на Индивидуални планове за повишаване готовността на формированията от състава на ВС на Република България, декларирани за участие в Инициативата за готовност на НАТО (NATO Readiness Initiative – NRI) - МЗ № ОХ-044/29.07.2019 г.
- Доклади за резултатите от управлението на риска в отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА – за шестмесечието на 2020 г., за деветмесечието на 2020 г. и за цялата 2020 г.
- Доклад за резултатите от анализ и оценка на значимите рискове в отбранителните програми, свързани с пандемията от COVID-19 и последиците от нея.

2. Общи положения

2.1. Цел, обхват и времеви хоризонт на Ръководството

2.1.1. Цел

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА определя функциите, организацията и разпределението във времето на основните дейности от Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО). ИСУРО включва следните основни етапи: планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Елемент на ИСУРО е и процесът на управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Основните етапи на ИСУРО схематично са показани на Фигура 1.

Фигура 1

2.1.2. Връзка на ИСУРО с планирането, базирано на способности

ИСУРО е съставна част от процеса на планиране на отбраната, базирано на способности.

В МО на Република България се прилага система за планиране на отбраната, базирано на способности. Методът за планиране на отбраната, базирано на способности е регламентиран в Ръководство за планиране на отбраната, базирано на способности (МЗ № ОХ-323/29.03.2019 г.), което беше издадено за първи път през 2012 г. и беше актуализирано през 2019 г. Проведеният през 2019 г. и 2020 г. Стратегически преглед на отбраната беше извършен и съответните планиращи документи бяха изготвени при използване на метода планиране на отбраната, базирано на способности. Беше изготвен Приоритизиран списък със способности с дефицит и способности за поддържане и развитие за изграждане в дългосрочен период 2020-2032 г., който е основа за средносрочното планиране и програмиране за шестгодишен период.

В страните членки на НАТО се прилага методът за планиране на отбраната, базирано на отбранителни способности. За тази цел са разработени и утвърдени области от способности, по които е необходимо да се планират отбранителни ресурси. Приети и утвърдени са планиращи сценарии, по които страните-членки планират използването на отбранителните способности на ВС. В Република България са възприети областите от способности на НАТО и са включени в Плана за развитие на ВС за средносрочен период – Плана за развитие на ВС до 2026 г. Основно този метод се използва за определяне на „дефицита” от отбранителни способности на ВС, както и способностите за поддържане и развитие. Впоследствие при планиране на ресурсите за отбрана, стремежът е този дефицит да бъде преодолян (минимизиран) в национален мащаб чрез изграждане

на нови способности или компенсиран в съюзнически формат чрез участие в многонационални програми, проекти и инициативи.

Областите от способности, които се използват в МО и ВС съответстват на областите от способности в НАТО и са, както следва: „Подготовка”; „Стратегическо развързване”; „Бойна ефективност”; „Поддръжка”; „Командване, управление и комуникации”; „Защита на силите и мобилност”; „Информационно осигуряване”.

Елементите на отбранителната способност включват: „Доктрини и концепции”; „Организационна структура”; „Подготовка”; „Личен състав”; „Материални средства“ (въоръжение, бойна техника, оборудване и екипировка); „Инфраструктура”; „Командване и управление”; „Оперативна съвместимост”.

2.1.3. Обхват

Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана на програмен принцип (ИСУРО) е система, която обхваща дейностите по средносрочно планиране за шестгодишен период по политики и отбранителни програми. Планирането за средносрочен период в МО съответства на дългосрочното планиране, основаващо се на националните и международни дългосрочни планиращи документи: Актуализирана Стратегия за национална сигурност на Република България, Национална отбранителна стратегия, Актуализирана Стратегическа концепция на НАТО (приета 2010 г.), Политически указания за отбранителното планиране на НАТО (2019 г.), Глобална стратегия на ЕС за сигурност и отбрана (от 2016 г.) и разработените на тяхна основа Концепция за дългосрочно планиране на отбраната, дългосрочна Програма за развитие на отбранителни способности на ВС на Република България (Програма за развитие на отбранителни способности на ВС на Република България 2032) и План за развитие на ВС на Република България за средносрочен период (План за развитие на ВС до 2026 г.). ИСУРО е основен елемент на процеса за планиране на отбраната, базирано на способности. В настоящия момент на разработване на Ръководството актуални са Програма за развитие на отбранителните способности на ВС до 2032 г. и План за развитие на ВС до 2026 г.

2.1.4. Времеви хоризонт за действие на Ръководството

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва за срок до 5 години, след което следва да се извърши преглед и актуализация на документа при необходимост. Прегледът и актуализацията на Ръководството се налагат в резултат на изменения в геостратегическата среда за сигурност; структурите на организацията; основните доктринални и концептуални документи в НАТО, ЕС и националните планиращи документи; националните бюджетни и финансови планиращи документи; правно-нормативната база, вътрешноведомствените документи и др.

2.2. Връзка на Ръководството с Доктрина за финансово осигуряване (НП-8, издание А) и с всички национални публикации

Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА е разработено в съответствие с Доктрината за финансово осигуряване, която представя най-общо основите и принципите на ресурсното осигуряване на отбраната и ВС.

2.3. Изисквания към Ръководството

Настоящото ръководство е необходимо да осигурява разумно и целенасочено управление на ресурсите за отбрана за изграждане и развитие на необходимите отбранителни способности. Документът осигурява синхронизиране на националното отбранително планиране с Процеса на планиране на отбраната в НАТО и процеса на развитие на военните способности на ЕС. Документът дава възможност за ефективен граждански контрол и прозрачност при изразходването на ресурсите за отбрана, в т.ч и бюджета на МО.

3. Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО)

3.1. Предимства и основни принципи на ИСУРО

3.1.1. Предимства на системата

- Подпомага постигането на дългосрочните национални амбиции, цели и приоритети в областта на сигурността и отбраната.
- Подпомага правилното целеполагане и приоритизиране на целите при планиране на ресурсите за отбрана.
- Позволява планиране на ресурсите за отбрана за осигуряване на приоритетите на МО - приоритетните цели и отбранителни способности на ВС.
- Осигурява ефективно, ефикасно и икономично разпределение на ресурсите за отбрана по отбранителни политики (области на политика в областта на отбраната, секторни политики) и отбранителни програми.
- Определя ресурсите за отбрана за изграждане, развитие и поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС, включени в отбранителните програми.
- Осигурява планиране на ресурсите за отбрана по области от способности и елементи на отбранителните способности.
- Планирането на ресурсите за отбрана се осъществява чрез отбранителни програми и инвестиционни проекти за модернизация на ВС.
- Създава условия за подготовка на документите за разработване на Средносрочна бюджетна прогноза за тригодишен период и прилагането на програмно бюджетиране на национално ниво.
- Позволява постигането на консенсус по отбранителните програми и бюджета, както и при планиране и управление на ресурсите за отбрана - в структурите на ВС, МО, Правителство, НС;
- ИСУРО осигурява планиране и изпълнение, ориентирано към резултатите, както и измеримост на постигнатите резултати.
- Въвежда показатели (индикатори) за оценка на изпълнението на отбранителните програми, включително чрез използване на Балансирана система от показатели за ефективност и изпълнение на отбранителните програми.
- Включва входно-изходни измерители за оценка на приноса на съюзниците на НАТО (съгласно Програма 2020).
- Позволява обвързване на отбранителните способности и ресурсите за отбрана в търсене на баланс между способностите, мисиите и задачите на ВС и разполагаемите ресурси за отбрана.
- Позволява планиране и финансово осигуряване на Целите за способности на НАТО, на декларираните сили за НАТО и ЕС, включени в отбранителните програми, както и финансиране на ангажиментите на Република България, произтичащи от членството в НАТО и ЕС.
- Създава условия за прозрачност и ефективен граждански контрол при изразходване на националните ресурси за отбрана и формиране на бюджета за отбрана.

- Позволява разработване на алтернативни решения при планиране на ресурсите за отбрана, както и избор на най-добрата алтернатива.
- Позволява подготовката на алтернативни решения и предложения за успешно изпълнение на отбранителните програми.

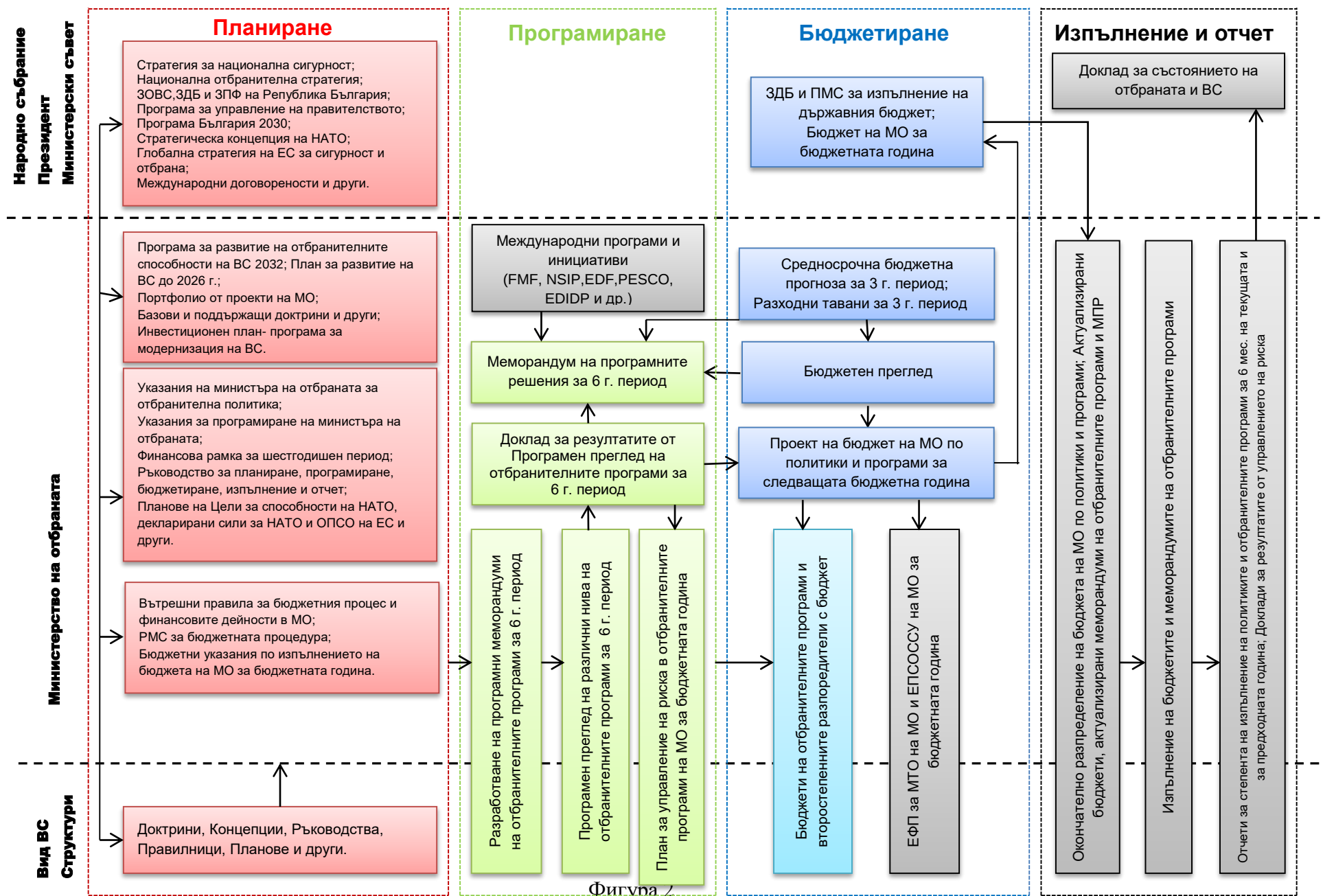
3.1.2. Основни принципи на ИСУРО

- интегрирана отбрана.
- приоритизация при управление на ресурсите за отбрана.
- съвместимост и модулност на изгражданите военни формирания.
- ефективност, целесъобразност и ефикасност при планиране и програмиране на ресурсите за отбрана.
- приемственост и последователност.
- неповтаряемост на елементите.
- целенасоченост и всеобхватност.
- непротиворечивост.
- предвидимост и вариантност при планиране.
- прозрачност при разпределение и изразходване на отбранителните ресурси.
- съответствие на нивото на амбиция при планиране на отбранителните способности с икономическите възможности на държавата и разполагаемите ресурси за отбрана.
- постигане на баланс между потребностите от отбранителни способности и разполагаемите ресурси за отбрана.
- ефективност и прозрачност при изпълнението на отбранителните програми.
- йерархичност и непрекъснато управление.
- Отчетност на дейността и финансовите разходи.
- управление на изпълнението.
- анализ и оценка на рисковете на всеки етап.
- постоянен контрол.

3.2. Организация на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет. Етапи на процеса

Функционирането на Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана - етапите, взаимовръзките, отговорните структури и документите, които се разработват, са показани на Фигура 2.

Етапите планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет са самостоятелни, но взаимосвързани етапи, обвързани в цикличен процес.

Фигура 2

3.3. Етап „Планиране”

3.3.1. Същност и разработвани документи през етап „Планиране”

Планирането на отбраната е дейност, която се провежда за определяне и изграждане/поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС за постигане на целите на отбраната и за изпълнение на задълженията на Република България в системата за колективна сигурност и отбрана.

Дългосрочното планиране на отбраната включва разработване на основните стратегически документи като: Стратегия за национална сигурност на Република България, Национална отбранителна стратегия, дългосрочна Програма за развитие на отбранителни способности на ВС, дългосрочен Инвестиционен план - програма за модернизация на ВС, включващ инвестиционните проекти за модернизация на ВС, участие в разработването на стратегическите концепции на НАТО и ЕС, както и участие в Процеса на планиране на отбраната в НАТО и процеса на развитие на военните способности на ЕС. На основата на тези документи се разработват средносрочните стратегически документи - План за развитие на ВС на Република България за средносрочен период, Указания на министъра на отбраната по отбранителна политика, Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период, План за изпълнение на дейностите за съответния програмен период и др. ИСУРО, като система за планиране и управление на ресурсите за отбрана включва националните и международни стратегически документи и се явява основен елемент на процеса за планиране на отбраната, базирано на способности.

Етапът „Планиране”, е първият етап от ИСУРО и поставя началото на средносрочното планиране на ресурсите за отбрана в МО. Основен ръководен политически документ, който се използва през етапа „Планиране” е Указания на министъра на отбраната по отбранителна политика. Този документ се базира на Програмата за управление на съответното правителство и заложените в нея цели и приоритети в областта на отбраната, както и приоритетите в отбранителната политика съгласно дългосрочната Програма за развитие на отбранителни способности на ВС.

В Указанията на министъра на отбраната по отбранителната политика се включват:

- кратък преглед на актуалната среда за сигурност като допълнение на военно-политическата оценка, дадена в Стратегията за национална сигурност и Националната отбранителна стратегия;
- определяне на стратегическата цел на отбранителната политика на страната, отбранителните политики на МО и основните им цели и приоритети;
- дефинира се нивото на амбиция в областта на отбраната и се посочват мисиите и задачите на ВС;
- определят се приоритетите за планиране на отбраната, в т.ч. и по отношение на необходимите отбранителни способности за изграждане/поддържане от ВС.

Стратегическата цел на отбранителната политика е в съответствие с Националната отбранителна стратегия и влиянието на актуалната среда за сигурност върху изпълнението ѝ.

В етап „Планиране” е необходимо да се извърши преглед на мисиите и задачите на ВС с оглед на новите реалности по отношение на измененията в средата за сигурност. През този етап се прави анализ на наличните отбранителни ресурси в съответствие с дългосрочната Програма за развитие на отбранителни способности на ВС 2032, План за развитие на ВС на Република България в средносрочен период - до 2026 г. и приетите национални ангажименти към НАТО и Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС).

През този етап се публикува решение на МС за бюджетната процедура за следващата бюджетна година, което включва график за съставяне на средносрочна бюджетна прогноза и проект

на държавен бюджет за следващата година със сроковете за тяхното разработване. На основата на указания на министъра на финансите за подготовка на средносрочни бюджетни прогнози на първостепенните разпоредители с бюджет (ПРБ) МО разработва Средносрочна бюджетна прогноза за тригодишен период по отбранителни политики и програми на първия етап от бюджетната процедура. МФ извършва преглед и актуализация (при необходимост) на средносрочните бюджетни прогнози на всички ПРБ и изготвя проект на Решение на МС за одобряване на Средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период, включително на макроикономическите показатели на страната и определя разходните тавани на ПРБ.

3.3.2. Разработване на Указания за програмиране на министъра на отбраната.

Подготовката на Указанията за програмиране започва в края на месец януари с писмо от Постоянния секретар на отбраната до ръководителите на основни програми и програми от състава на отбранителните програми, с което се иска да представят предложения за целите, приоритетите и показателите за изпълнение на отбранителните програми в дирекция „ППБ“. Следващата стъпка е обобщаване на целите и приоритетите на отбранителните програми за шестгодишен период, които трябва да съответстват на стратегическите планиращи документи на национално ниво и на планиращите документи на НАТО и ЕС. С получаване на Решението на МС за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период в МО приключва работата по изготвяне на финалния документ за етап „Планиране“ - Указания за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период. Това решение се публикува обикновено в края на месец април и с него се одобрява Средносрочната бюджетна прогноза и разходните тавани на ПРБ за тригодишен период.

Указанията за програмиране на министъра на отбраната дават насоки: за постигане на целите и приоритетите на отбранителната политика на страната, посочени в национални планиращи документи, както и планиращи документи на НАТО и ЕС, насоки за разработване на отбранителните програми и на програмните меморандуми на отбранителните програми; утвърждават целите, приоритетите и показателите за изпълнение за всяка основна програма и прогнозните финансови квоти по политики и отбранителни програми по години за целия шестгодишен период.

Указанията за програмиране на министъра на отбраната се разработват, с цел стартиране на процеса на програмиране на ресурсите за отбрана и включват следните раздели:

- Референтни документи:
 - Национални планиращи документи;
 - Планиращи документи на НАТО и ЕС;
 - Национални бюджетни и финансови планиращи документи;
 - Вътрешноведомствени документи.
- Изводи от анализа на стратегическата среда за сигурност, основни допускания и направления на отбранителната политика:
 - Изводи от анализа на стратегическата среда за сигурност;
 - Основни допускания за програмиране на ресурсите за отбрана;
 - Стратегическа цел, основни направления и приоритети на отбранителната политика;
 - Основни приоритети и цели за работа на МО съгласно Програмата за управление на правителството;
 - Основни цели и приоритети на отбранителните политики (областите на политика на МО);

- Приоритети при управление на ресурсите за отбрана в МО.
- Области от отбранителни способности и елементи на отбранителните способности.
- Утвърдени политики и основни програми, които ги подкрепят в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.
- Главни цели и приоритети на основните програми.
- Основни насоки за програмиране на ресурсите за отбрана.
- Административни указания за програмиране.
- График за основните дейности в процеса на планиране и програмиране (Приложение 1).
- Финансови указания за програмиране, които включват указания в следните направления:
 - Общи финансови указания;
 - Разходи за личен състав;
 - Разходи за издръжка на военните формирования;
 - Разходи за подготовка на военните формирования;
 - Разходи за научно-изследователски дейности и проекти;
 - Капиталови разходи.
- Указания за изпълнение на бюджетната процедура в МО за първата година от периода на програмиране (бюджетната година).
- Приложения:
 - Прогнозни финансови квоти по отбранителни политики и отбранителни програми, както и по направления на разходите за шестгодишен период (по години);
 - Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на отбранителните програми (за тригодишен период);
 - График с дейностите и сроковете за изпълнение на отделните етапи на бюджетната процедура за съответната бюджетна година, съгласно РМС относно бюджетната процедура за съответната бюджетна година (Приложение 1);

При разработване в съдържанието на Указанията за програмиране на министъра на отбраната могат да бъдат включвани и други раздели и приложения.

Указанията се приемат на заседание на Програмния съвет към министъра на отбраната и се въвеждат за изпълнение със заповед на министъра на отбраната.

Изводите от анализа на стратегическата среда, стратегическата цел на отбранителната политика, основните направления за работа на МО в областта на отбраната, произтичащи от управленската програма на правителството, основните приоритети на МО и основните цели и приоритети на отбранителните политики на МО се описват съгласно Указанията на министъра на отбраната по отбранителната политика или се предоставят от дирекция „Отбранителна политика и планиране“. Приоритетите на отбранителната политика, желаното крайно състояние на ВС се посочват в съответствие с Програма 2032. В Указанията за програмиране се определят и приоритетите при управление на ресурсите за отбрана в МО.

Областите от отбранителни способности и елементите на отбранителните способности са в съответствие със Стратегическата концепция на НАТО, Политически указания за отбранително планиране на НАТО и Плана за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г. В Указанията за програмиране следва да се посочат приоритетните области от отбранителни способности, в които да се планират отбранителните ресурси.

Отбранителните политики се приемат с Решение на МС за утвърждаване на класификация на разходите по области на политики и бюджетни програми. Структурата на основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се приемат на

заседание на Програмния съвет и се утвърждават със заповед на министъра на отбраната за програмната структура и състава на програмните екипи на отбранителните програми.

Главните цели на основните програми се определят в съответствие с предложенията на ръководителите на основни програми и включват най-съществената част от главните цели, допълнителните цели на основните програми и целите на програмите от състава на основните програми. Целеполагането следва да бъде йерархично подредено като целите на програмите/подпрограмите трябва да не противоречат на целите на основната програма (най-високото ниво на програмната структура) и да допринасят за нейното изпълнение. Целеполагането – определянето на целите на отбранителните програми е описано в отделен раздел на настоящото Ръководство. Изпълнението на целите на програмите от по-високото ниво зависи от изпълнението на целите на програмите от по-ниското ниво на програмната структура (Приложение 9).

При определяне на приоритетите на отбранителните програми също се спазва йерархичната подреденост като приоритетите на програмите на най-ниското ниво от програмната структура трябва да съответстват на приоритетите на програмите от по-високите нива от програмната структура. Всички приоритети на основните програми трябва да са насочени към изпълнение на основните приоритети на МО (Приложение 9).

Основните насоки за програмиране на ресурсите за отбрана могат да включват указания за:

- Прилагане на средносрочната бюджетна прогноза за първите 3 години от периода на програмиране с определените от МФ тавани на разходите за МО за тригодишен период.
- Прогнозните разходи за отбрана и прогнозния бюджет на МО с разходни тавани за следващите три години от периода на програмиране (с отчитане на ръста на БВП на страната).
- Финансова макрорамка на МО за шестгодишен период по отбранителни политики и програми съгласно изискванията на Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2 % от БВП на Република България до 2024 г.
- Утвърдените финансови квоти на отбранителните програми за шестгодишен период по направления на разходите (редът за определяне на финансовите квоти е посочен в отделен раздел на Ръководството).
- Допълнителни средства, предоставени на МО от Централния бюджет за изпълнение на основните инвестиционни проекти, за които има решение на Народното събрание.
- Личен състав на структурите от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и на военните формирования от ВС за периода за програмиране, за който да се планират финансови ресурси в съответствие с приетите дългосрочна Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 и План за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г.
- Декларираните военни формирования и способности от ВС за НАТО и ОПСО на ЕС.
- Утвърдените инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО и приоритетни проекти за модернизация на ВС.
- Планирани ресурси за отбрана за управление на инфраструктура на отбраната.
- Разработване на алтернативни предложения по проблемни въпроси.
- Разработване на програмни меморандуми за периода на програмиране за всяка цел от актуалния пакет Цели за способности на НАТО, който се изпълнява в момента.
- Други дейности и въпроси.

Административните указания за програмиране могат да включват:

- Модел на меморандум на отбранителна програма с разчетен ресурсен план.
- Сроковете за изпълнение на дейностите и разработване на документите при провеждане на процеса на планиране и програмиране.

- Ред, структура и електронен адрес за представяне на разработените меморандуми на основните програми и програми.
 - Срокове, ред и електронен адрес за разработване и представяне на проекти на годишните бюджети на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет, както и ред за разработване на проект на бюджета на МО в програмен формат за представяне в МФ.
 - Ред и срок за разработване на Меморандум на програмните решения за шестгодишен период.
 - Взаимовръзка на планираните ресурси за отбрана в меморандумите на отбранителните програми с разработваните Единен финансов план за материално-техническо осигуряване на МО (ЕФП за МТО на МО) и Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО (ЕПСОССУ на МО) за първата година от периода на програмиране.
 - Дейности и отговорности по управление на риска в отбранителните програми и ред за разработване на документите, свързани с управлението на риска.
 - Планиране на финансови средства по бюджета на МО за съфинансиране (ако е необходимо) на проекти, които са финансирани извън бюджета на МО. Тези проекти може да са финансирани по следните програми: Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране (FMF); Програма на САЩ за чуждестранни военни продажби (FMS), други инициативи и програми на САЩ; Програма на НАТО за инвестиции в областта на сигурността (NSIP) и проекти, финансирани по програми или фондове на ЕС.
 - Ред, структура и електронен адрес за представяне на заявки за специфични дейности от ръководителите на отбранителни програми, които се планират и финансират по определени програми.
 - Посочване на програма, по която се планират финансови средства за осигуряване на дейности и мероприятия за управление на риска съгласно Плана за управление на риска в отбранителните програми на МО за бюджетната година.
 - Други дейности и въпроси.
- В общите финансови указания за програмиране следва да се посочи:
- необходимостта от спазване на утвърдените финансови квоти.
 - редът за планиране на финансовите ресурси във всяка основна програма (програма) по направления на разходите.
 - планиране на финансови средства за инфраструктура на отбраната – строителни обекти и услуги и опазване на околната среда.
 - планиране на ресурси за социална дейност.
 - планиране на ресурси за провеждане на курсове за обучение и повишаване на квалификацията на служителите.
 - планиране на ресурси за приоритетни инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО.
 - планиране на финансови средства за данъци, мита и такси, свързани с договори за доставка на стоки и извършване на услуги от страни извън Европейския съюз.
 - срокът и редът за заявяване от програмните ръководители и планиране на ресурси за научно-изследователски дейности и проекти по съответната основна програма.
 - планиране на ресурси за окомплектоване на формированията за оказване на помощ на населението.
 - планиране на ресурси за окомплектоване и подготовка на военните формирования, предвидени за участие в операции извън територията на страната, както и за декларираните сили за НАТО и ЕС.
 - планиране на финансови средства за осигуряване на членски внос към бюджети, структури, програми, инициативи и проекти на НАТО и ЕС.

- планиране на финансови средства за охрана на войскови и казармени райони (действащи и с отпаднала необходимост).
- планиране на ресурси за доброволния резерв на ВС.
- планиране на отбранителни ресурси за управление на значимите рискове в отбранителните програми.

Указанията за разходите за личен състав могат да включват:

- реда за планиране на разходите за личен състав, в съответствие с Методиката за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси и Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав (ЛС), въоръжение и техника (ВиТ), с данни, актуални за съответната бюджетна година.
- планиране на финансови средства за държавното обществено осигуряване (ДОО), допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) и здравно осигуряване (ЗО).
- планиране на финансови средства за облекло на военнослужещите.
- реда за планиране на индексация на заплатите на личния състав (при необходимост) и изплащане на обезщетения и др.

Указанията за разходи за издръжка на военните формирования, в т.ч. и разходи за подготовка могат да включват:

- указания за използване на Методиката за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси и Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника, с данни, актуални за съответната бюджетна година.
- планиране на финансови средства за медикаменти, материали, горива, командировки, резервни части и др.
- планиране на финансови средства за дейността на администрацията на МО.
- планиране на финансови средства за формите за подготовка на военните формирования и участието в международни учения и др.

Указанията за планиране и финансово осигуряване на научни проекти, проучвания и мероприятия, свързани с научноизследователската дейност могат да включват:

- ред за планиране на разходите за научно-изследователски дейности и проекти.
- по коя основна отбранителна програма се планират финансови средства за осигуряване на научно-изследователска дейност, кои научно-изследователски дейности се осигуряват финансово от бюджета на МО.

Указанията за капиталови разходи могат да включват:

- планиране на финансови средства за осигуряване на изпълнението на Целите за способности на НАТО, утвърдените приоритетни инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО за модернизация на ВС, инвестиционни проекти, свързани с инфраструктурата на отбраната, строителна обекти в МО и ВС.
- ред за планиране на инвестиционните проекти за модернизация на ВС, включително посочване на приоритетните инвестиционни проекти, които се финансират от Централния бюджет.
- указания за избягване на дублиране при планиране на инвестиционните проекти по съответната основна програма или по основна програма „Управление на инвестиционните проекти“.

Указания за изпълнение на бюджетната процедура в МО за следващата бюджетна година (първата година от периода на програмиране)

Указанията се изготвят съгласно РМС относно бюджетната процедура за съответната бюджетна година. Детайлни указания за изпълнение на бюджетната процедура и за подготовка на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период (първите 3 г. от периода на програмиране) и съответните доклади и приложения се съдържат в отделен документ-Указания на постоянния секретар на отбраната за изпълнение на бюджетната процедура в МО.

Приложението с прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми включва разпределение на финансовите средства за всяка отбранителна политика, както и за всяка основна програма по направления на разходите за шестгодишен период (формата на таблицата с прогнозните финансови квоти по политики и отбранителни програми е посочена в Приложение 2 на Ръководството).

Приложението с Модел на меморандум на отбранителна програма включва:

- наименование на отбранителната политика.
- програмен екип на основната програма/програма.
- списък на програмите и подпрограмите в основната програма/програма.
- стратегическа цел на отбранителната политика на МО.
- основни приоритети на МО.
- отбранителната политика (област на политика в областта на отбраната, секторна политика), чието изпълнение се подкрепя от основната програма.
- основни цели и приоритети на отбранителната политика (областта на политика в областта на отбраната, секторна политика).
 - главна цел и допълнителни цели (при необходимост) на основната програма.
 - приоритети на основната програма.
 - участие в изпълнението на мисиите и задачите на ВС.
 - планирани дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма – детайлно за първата година от периода на програмиране и по-общо за следващите две години.
 - планирани крайни резултати за периода на програмиране.
 - планирано взаимодействие.
 - финансови средства на основната програма и тяхното разпределение по програми за периода на програмиране (шестгодишен период).
 - разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма (таблицы по елементите на отбранителните способности и таблицы с финансови разчети (ФР) за всеки елемент на отбранителната способност (за шестгодишен период):
 - Таблица 1 - Разработвани доктрини и концепции през периода на програмиране. (Наименования на разработваните/актуализирани базови и поддържащи доктрини и концепции);
 - Таблица 2 – Структура на силите.(бр.);
 - Таблица 3 – Личен състав. (бр.);
 - Таблица 4 – Индивидуална подготовка на личния състав, екипажите (отделенията, разчетите) и военните формирования до взвод;
 - Таблица 5 – Подготовка на военните формирования. (форми на подготовка – оперативни сборова, конференции, КЩУ, КПКЩУ, ТУ, ТУБС, ТЗ, ТСПУ, ЕТУ, ТУЕК и др.), (бр.);
 - Таблица 6 – Участие на формирования на ВС в международни учения;
 - Таблица 7 – Окомплектоване с въоръжение, бойна, специална, спомагателна и др. техника. (оперативна готовност/ резерв), (бр./бр.);
 - Таблица 8 – Степен на готовност на въоръжението и бойната техника. (изправна техника/ техника по щат, само за въоръжение и бойна техника в оперативна готовност) (%);
 - Таблица 9 – Окомплектоване с материални средства и екипировки (войскови запаси).(%);
 - Таблица 10 – Ведомствени (оперативни) запаси. (%);
 - Таблица 11 – Инвестиционни проекти за придобиване на въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка;
 - Таблица 12 – Развитие на инфраструктура на отбраната – обекти и финансови средства за включване в Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги по МО за първата година от периода на програмиране (ремонт и строителство) (цена на услугата);

- Таблица 13 – Области от способности - наименования на военните формирования (% на планираните за постигане способности от съответната област);
- Таблица 14 – Показатели за изпълнение на основната програма;
- Таблица ФР-1 – Разпределение на финансовите средства на основната програма по направления на разходите (лв.);
- Таблица ФР-2 – Разпределение на финансовите средства за личен състав. (лв.);
- Таблица ФР-3 – Разпределение на финансовите средства за текуща издръжка на военните формирования (лв.);
- Таблица ФР-4 - Разпределение на финансовите средства за подготовка.(лв.);
- Таблица ФР-5 - Разпределение на финансовите средства за капиталови разходи.(лв.);
- Таблица ФР-6 - Разпределение на финансовите средства за научно-изследователска дейност (НИД). (лв.);
- Таблица ФР-7 - Разпределение на финансовите средства за изпълнение на Цели за способности от актуалния пакет Цели за способности на НАТО (ЦС) (лв.);
- Таблица ФР-8 - Недостиг на финансови средства за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на основната програма по дейности и направления на разходите (лв.);
- Таблица ФР-9А - Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от Единна бюджетна класификация (ЕБК) за тригодишен период (лв.);
- Таблица ФР-9Б - Разпределение на финансовите средства по направления на разходите по класификация на НАТО за тригодишен период (лв.);
- Таблица ФР-10 - Планирани финансови средства в основната програма за включване в Единния финансов план за МТО на МО (лв.);
- пояснителна записка на разчетния ресурсен план.
- резюме на основната програма.

Всички таблици се попълват за шестгодишен период. Две таблици се попълват за тригодишен период: ФР-9А „Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от ЕБК за периода ____ г.“ – финансови средства, разпределени по направления на разходите и по параграфи от ЕБК и ФР-9Б „Разпределение на финансовите средства по направления на разходите по класификация на НАТО за периода ____ г.“ – като се спазва класификацията на разходите по методологията на НАТО.

Разработването на програмен меморандум подробно е посочено в етап „Програмиране” на Ръководството.

Приложението с Балансирана система от показатели за ефективност и изпълнение на отбранителните програми включва:

- общи показатели, показатели (измерители), отчитащи ежегодния напредък по изграждане на отбранителни способности за страните-членки на НАТО и за ОПСО на ЕС.
- показатели за резултатите от дейността на МО.
- показатели за управление на ресурсите за отбрана, в.т.ч. и финансовите и показатели за всяка от основните програми.
- показателите за ефективност и изпълнение на основните програми и програми отразяват спецификата на всяка отбранителна програма. Всички показатели се посочват за първите три години от периода за програмиране като се определят стандарти (целеви стойности за постигане) за всеки показател (Приложение 8 на Ръководството).

Приложение за етапите, сроковете и дейностите при изпълнение на бюджетната процедура за съответната бюджетна година

Приложението за етапите, сроковете и дейностите при изпълнение на бюджетната процедура за съответната бюджетна година се разработва на основата на РМС за бюджетната процедура за

следващата бюджетна година. Посочват се документите, които МО следва да разработи на всеки етап и срокът, в който да ги представи в МФ.

Ръководителите на основни програми издават свои указания за програмиране въз основа на Указанията за програмиране на министъра на отбраната, като спазват същия ред и съдържание. Указанията на ръководителите на основни програми се изпращат до ръководителите на програми и включват прогнозно разпределение на ресурсите за отбрана по програми за периода на програмиране. Ръководителите на програми издават само при необходимост свои указания за програмиране до ръководителите на подпрограми, програмни елементи и обособени програмни елементи, като детайлизират Указанията за програмиране на министъра на отбраната и тези на ръководителите на основни програми. Указанията за програмиране на програмните ръководители на основната програма и по ниските нива от програмната структура следва да съответстват и да не противоречат на Указанията за програмиране на министъра на отбраната.

Ежегодно до края на месец март дирекция „Стратегическо планиране“ разработва План за изпълнение на дейностите за съответния програмен период в съответствие с действащите План за развитие на ВС до 2026 г. и приетите Цели за способности на НАТО. До края на месец април на текущата бюджетна година се изготвят Указания за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период. В приложение към Указания за програмиране се добавя и План за изпълнение на дейностите за съответния шестгодишен период. В случай, че няма одобрена средносрочна бюджетна прогноза за първите 3 години от периода на програмиране и съответно разходни тавани на МО до края на месец април, в Указанията за програмиране се използват финансовите квоти, определени на базата на предходната средносрочна бюджетна прогноза. На следващия етап финансовите квоти по отбранителни политики и отбранителни програми се актуализират и прецизират.

Сроковете за разработване на програмните меморандуми на основните програми и съответно на програмите от състава на основните програми се определят в зависимост от срока, определен от МФ за представяне на средносрочните бюджетни прогнози на ПРБ на първия етап от бюджетната процедура – обикновено началото на месец юли (1-2 юли).

3.3.3. Ред за определяне на финансовите квоти на основните програми и програмите

Една от основните дейности при подготовка на Указанията за програмиране на министъра на отбраната е определянето на прогнозните финансови квоти на основните програми и програмите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за шестгодишен период. Прогнозните финансови квоти на основните програми и програми включват разпределение на финансовите средства от очакваните разходи за отбрана за годините на периода за програмиране. Те се изготвят при отчитане на изискванията на дългосрочната Програма за развитие на отбранителни способности на ВС 2032, План за развитие на ВС на Република България за средносрочен период до 2026 г., Средносрочна бюджетна прогноза на МФ за тригодишен период, приоритетни инвестиционни проекти от Портфолио от проекти на МО, подписаните договори за изпълнение на инвестиционни проекти за модернизация на ВС, прогнозните макроикономически показатели, включително ръста на БВП за шестгодишен период, прогнозите за очакваното нарастване на доходите и нивото на инфлацията за периода на програмиране, предоставени от МФ.

При определянето на прогнозните финансови квоти на основните програми и програмите се използват Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси и Сборник

норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника, с данни, актуални за първата година от периода за програмиране (бюджетната година). Използват се и отчетни и статистически данни за изпълнението на бюджета в програмен формат за предходните три години. По този начин се постига необходимата ефективност и ефикасност при разпределението на финансовите ресурси от бюджета на МО, осигурява се реалистичност при формиране на финансовите квоти на основните програми и програмите от състава на основните програми и постижимост на планираните цели. Създава се единна база от фактори на разходите при изчисляване на необходимите ресурси за всяка отбранителна програма, както и за определяне на цената на отбранителните способности на ВС, които следва да бъдат изградени и поддържани от военните формирования.

От съществено значение при определянето на финансовите квотите са поставените за изпълнение и утвърдени цели и приоритети на МО, целите и приоритетите на основните програми и програмите. При определяне на финансовите квоти са използва информация от предходни години за степента изпълнение на програмните меморандуми и бюджета на МО, информация за необходимите финансови средства за участие на ВС в мисии и операции на НАТО, ЕС и ООН, както и ангажиментите към НАТО и ЕС, изпълнението на приетите от Република България ЦС на НАТО.

Приоритетите на МО са определени в дългосрочната Програма за развитието на отбранителните способности на ВС 2032, Плана за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г., Програмата за управление на правителството, Указанията на министъра на отбраната по отбранителна политика. В Указанията за програмиране на министъра на отбраната се определят приоритетите при планиране и управление на ресурсите за отбрана. С министерската заповед, с която се въвеждат за изпълнение Указанията за програмиране на министъра на отбраната се утвърждават и приоритетите при управление на ресурсите за отбрана.

Прилагайки посочените планове, програми, сборници, методики и отчети се определят необходимите финансови средства по направления на разходите - личен състав, текуща издръжка (издръжка), в т.ч. подготовка и капиталови разходи за всяка отбранителна програма (програма).

При формиране на финансовите квоти приоритетно се осигуряват ресурси за следните дейности, проекти и подготовка:

- Дейности, свързани с издръжката на личния състав - заплати; допълнителни възнаграждения; обезщетения; пътни пари; преводни пари на военнослужещи; компенсационни суми за живеещите при условията на свободно договаряне; пари за храна и порционни пари; пари за облекло и осигуровки.

- Дейности, свързани с постоянната (задължителна) текуща издръжка на военните формирования, в т.ч. и подготовката: храна и медикаменти; постелен инвентар и облекло; вода, въглища, дърва, електроенергия и топлоенергия; разходи за охрана; незавършени инфраструктурни обекти и обекти по преходни договори; командировки в страната и чужбина; издръжка на задгранични представителства; средства за материално подпомагане; телеграфопощенски разходи; разходи за акциденция; разходи за застраховки на личен състав, въоръжение, техника и сгради; транспортни разходи; разходи по международни договорености; членски внос и стипендии.

- Дейности, свързани с текущата издръжка за участието на военни формирования от ВС в операции на НАТО, ЕС и ООН и коалиционни операции, за които има решение на Правителството или Народното събрание.

- Ресурсно осигуряване на изпълнението на инвестиционните проекти за модернизация на ВС от Портфолио от проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, които се финансират от бюджета на МО.

- Задълженията и ангажиментите по сключени договори, рамкови споразумения и очаквани ангажименти за плащане по стартирали и непоклучили обществени поръчки за доставки, услуги, строителство и строителни услуги.

- Дейности и подготовка за изпълнение на приетите от Република България ЦС на НАТО от актуалния пакет ЦС на НАТО (ЦС – 2017 и ЦС -2021).

- Дейности по осигуряване на декларираните военни формирования и способности на ВС за НАТО и ОПСО на ЕС („сили за сдържане“, вкл. „сили за незабавно действие“), както и ангажименти на Република България, свързани с членството в НАТО и ЕС (програми, инициативи, проекти на НАТО и ЕС).

- Дейности по осигуряване на военни формирования за участие в Силите за отговор на НАТО и в бойните групи на ЕС.

- Осигуряване на инвестиционните проекти (капиталови разходи) за участие на военните формирования от ВС в операции и мисии на НАТО и ЕС на/извън територията на страната.

- Дейности, свързани с други разходи за текуща издръжка.

- Осигуряване на подготовката на военните формирования от „силите за отбрана“ на ВС.

- Осигуряване на инвестиционните проекти, свързани с други капиталови разходи.

Всички основни програми и програмите от техния състав са равнопоставени, затова се финансират по първи приоритет (разходи за личен състав), после по втори приоритет и така до достигане на размера на прогнозния бюджет на МО за съответната година.

3.3.4. Целеполагане

Целите на отбранителните програми се определят и утвърждават в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период. Указанията за програмиране се разработват на базата на националните планиращи документи – Актуализираната стратегия за национална сигурност, Националната отбранителна стратегия, Програмата за управление на Правителството на Република България за четиригодишен период, Програмата за развитие на отбранителните способности на ВС 2020 г., дългосрочна Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 г., Плана за развитие на ВС до 2020 г., Плана за развитие на ВС до 2026 г. В Указанията за програмиране на министъра на отбраната са отразени националните цели и приоритети, които са в компетенциите на МО.

Указанията за програмиране на министъра на отбраната осигуряват обвързването на целите и приоритетите на МО с разходите и показателите за изпълнение по отбранителни програми. В Указанията за програмиране са описани стратегическата цел и приоритетите на отбранителната политика, основните цели на отбранителните политики на МО (области на политика в областта на отбраната, секторни политики), главните цели и приоритети на основните програми на МО.

Целите на отбранителните програми трябва да се декомпозират в подцели и задачи, които да са свързани с конкретни и измерими резултати, отбранителни способности или поддържащи дейности. Целите на основните отбранителни програми са обвързани с целите на програмите от състава на основните програми. Аналогично целите на програмите са обвързани с целите на подпрограмите от състава на програмите. Целите на основните отбранителни програми и целите на програмите от състава на основните програми, както и целите на подпрограмите трябва да са йерархично подредени. Освен това показателите за ефективност и изпълнение на програмите трябва

да са опростени, да не са самоцелни и да са разбираеми за широк кръг експерти и мениджъри. Показателите, количествени и качествени показатели, трябва да произтичат от целите на програмите.

Формулирането на целите на програмите трябва да отговаря на критериите SMART:

- S (Specific) – целта да е ясно и точно определена.
- M (Measurable) – целта да е измерима с преследваните резултати.
- A (Attainable) – целта да е обективно постижима, с оглед на обстоятелствата и разполагаемите ресурси.
- R (Realistic) – целта следва да е обвързана с компетентността, професионалния опит на служителите и с времето за нейното изпълнение.
- T (Time-bound) – целта да е формулирана с определен срок на изпълнение.

3.4. Етап „Програмиране”

3.4.1. Същност на етап „Програмиране”

За начало на етап „Програмиране” се счита въвеждането за изпълнение на Указания за програмиране на министъра на отбраната със заповед на министъра на отбраната.

През този етап се извършват следните дейности:

- разработват се програмните меморандуми на отбранителните програми за шестгодишен период на основата на утвърдените цели и приоритети.
- разпределят се детайлно ресурсите за отбрана по отбранителни политики, основни програми и програми, в т.ч. финансовите средства по направления на разходите и по ЕБК за първите три години от периода на програмиране.
- определят се прогнозните финансови параметри за периода на програмиране.
- определят се необходимите отбранителни способности за изграждане и поддържане в национален и съюзнически мащаб, които са включени в програмите.
- посочват се отговорните структури за изграждане и поддържане на отбранителните способности, дейностите по управление на ресурсите за отбрана и сроковете за тяхното изпълнение, показателите за изпълнението на отбранителните програми и др.

За да бъдат изпълнени дейностите през етап „Програмиране” е необходимо да са разработени и утвърдени следните документи:

- Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период.
- Приоритизиран списък на способностите с дефицит и способностите за поддържане и развитие за изграждане до 2032 г.
- Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за ЛС, ВиТ, с данни, актуални за бюджетната година.
- РМС за одобряване на отбранителните политики на МО (области на политика в областта на отбраната) и съответните основни отбранителни програми, които ги подкрепят.
- Заповед на министъра на отбраната относно Програмна структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА на ниво основна програма и програмите от състава на основната програма.
- Прогнозната финансова макрорамка на МО по отбранителни политики и основни програми за шестгодишен период.
- Средносрочна бюджетна прогноза за тригодишен период, одобрена с РМС.

- Заповед на министъра на отбраната относно ръководството и състава на Програмния съвет към министъра на отбраната.
- Правилник за дейността, функциите и задачите на Програмния съвет към министъра на отбраната.
- Заповед на министъра на отбраната относно състава на програмните екипи на отбранителните програми.
- Заповед на министъра на отбраната относно състава на екипите за управление на риска в отбранителните програми.
- ПМС за утвърждаване на Второстепенните разпоредители с бюджет.
- Национална позиция по предложенията на НАТО за Цели за способности на Република България.
- Дългосрочна Програма за развитие на отбранителни способности на ВС 2032, План за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г.
- Инвестиционни проекти за модернизация на ВС, включени в Портфолио от инвестиционни проекти на МО
- Дългосрочен Инвестиционен план-програма на МО до 2032 г.
- Вътрешноведомствени документи за планиране на отбраната, включително управление на ресурсите за отбрана.
- Приет актуален пакет Цели за способности на НАТО за Република България, съюзни договорености, свързани с членството на Р България в НАТО и ЕС.
- Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и други документи, регламентирани управлението на риска в отбранителните програми.

Отбранителни политики на МО

Отбранителните политики (области на политика в областта на отбраната, секторни политики) се определят от МО и се изпращат до МФ. Ежегодно отбранителните политики се утвърждават с Решение на МС за утвърждаване на класификацията на разходите по области на политики и бюджетни програми от компетентността и отговорността на съответния ПРБ. След утвърждаването на отбранителните политики те стават съставна част на Указания на министъра на отбраната по отбранителна политика и Указания за програмиране на министъра на отбраната. Отбранителните програми, които подкрепят изпълнението на всяка отбранителна политика също се утвърждават с РМС за утвърждаване на класификацията на разходите. Създаването на нова основна програма или промяна в името на основна програма се предлага със съответните мотиви в МФ за одобрение и последваща промяна на РМС.

За всяка от отбранителните политики в Указанията за програмиране се определя основна цел и приоритети, както и основни програми, които ги подкрепят. Основните цели на отбранителните политики се декомпозират в главните цели на основните програми, подкрепящи съответната отбранителна политика. Основните цели на отбранителните политики следват и изпълняват стратегическата цел на отбранителната политика, дефинирана в Указанията на министъра на отбраната по отбранителна политика. За всяка секторна политика се определя визия за развитие на политиката, както и ключови индикатори за нейното изпълнение, индикатори за ползата и ефекта за обществото от изпълнението на политиката. Ключовите индикатори имат определени стойности,

които следва да бъдат постигнати за първите 3 години от периода на програмиране и се изпращат в МФ като част от документите за подготовка на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период.

Програмна структура на МО

Програмната структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва, с цел да бъдат обхванати всички дейности, задачи, функции и структури в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Програмната структура включва пет нива, както следва:

Първо ниво - Основни програми.

Второ ниво - Програми.

Трето ниво - Подпрограми.

Четвърто ниво - Програмни елементи.

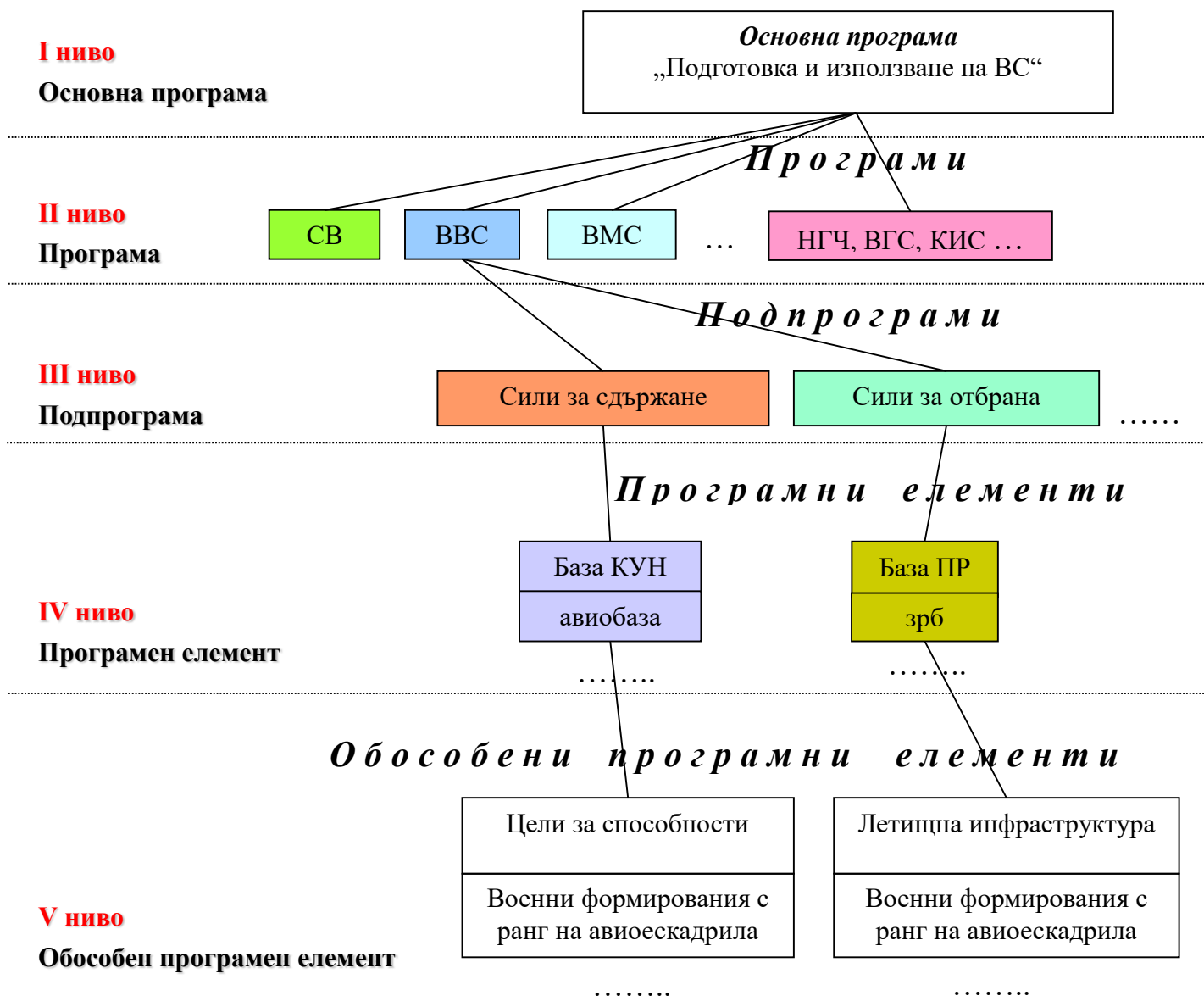
Пето ниво - Обособени програмни елементи.

Прието е за общо название на програмите за всички нива от програмната структура да се използва понятието „отбранителни програми”. Отбранителната програма е съвкупност от дейности, за които е отговорна определена структура и по която се разходват ресурси от бюджета за реализиране на конкретна цел на определена политика. Програмата представлява интегриран план на използването на отбранителните ресурси (личен състав, материални и финансови средства, въоръжение и техника, подготовка, комбинация от ресурси) за изграждане и поддържане на отбранителните способности на ВС. Отбранителните програми се изготвят за постигане на целите на дългосрочната Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 и План за развитие на ВС в средносрочен период до 2026 г., дългосрочен Инвестиционен план-програма на МО и Програма за управление на правителството за четиригодишен период. Отбранителните програми отразяват приоритетите на МО и на отбранителната политика, както и целите и приоритетите на конкретните отбранителни политики, за чието изпълнение допринасят.

Всяка година МФ изпраща до ПРБ писмо с искане за предложения за промяна на отбранителните политики (областите на политика в областта на отбраната) и отбранителните програми, които ги подкрепят. В МФ се използва термина „бюджетни програми“, който се свързва с програмния формат на едногодишния бюджет на ПРБ за съответната бюджетна година и средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период по политики и програми. Бюджетните програми са идентични с отбранителните програми, използвани в МО.

Всяка от основните програми може да включва определен брой програми в зависимост от структурите, обхвата на дейностите, задачите и функциите. Всяка от програмите може да включва определен брой подпрограми, а подпрограмите могат да включват програмни елементи или обособени програмни елементи. Програмните елементи могат да включват обособени програмни елементи, като това може да са Цели за способности на НАТО, включени в съответната програма (подпрограма).

Примерна програмна структура на различните нива е показана на Фигура 3.

* КУН- Командване, управление и наблюдение.

** ПР- Предно разполагане.

Фигура 3

За всяка основна програма се определя главна цел, допълнителни цели (при необходимост) и приоритети. Ръководителите на основни програми в указанията си за програмиране утвърждават по предложения на ръководителите на програми главни и допълнителни цели, и приоритети на програмите, включени в състава на основната програма. За подпрограмите, програмните елементи и обособените програмни елементи също се определят цели и приоритети. Главните цели на основните програми и целите на програмите/подпрограмите е необходимо да бъдат реалистични и изпълними, като обхващат дейностите, задачите и функциите на програмите/подпрограмите и съответстват на планираните за изпълнението им ресурси за отбрана. Целите на обособените програмни елементи, програмните елементи и подпрограмите трябва да съответстват и да допринасят за изпълнението на главните цели на програмите и основните програми. От своя страна

главните цели на програмите и основните програми трябва да съответстват и допринасят за изпълнението на основните цели на отбранителните политики (областите на политика в областта на отбраната).

При формулиране (създаване) на отбранителните програми може да се използва функционален признак, когато програмата е свързана с изпълнението на определена функция или с конкретна приоритетна цел. Например, основна програма (ОП) 4 „Членство в НАТО и Европейския съюз и международно сътрудничество“, ОП 1 „Подготовка и използване на ВС“ и ОП 12 „Управление на инвестиционни проекти“. Организационният признак също може да се използва - програмата съвпада с определена организационна структура. Пример за такива програми са, както следва: ОП 3 „Военна полиция“, ОП 10 „Военно разузнаване“, програмите на видовете ВС - 1.1. „Сухопътни войски“, 1.2. „Военновъздушни сили“, 1.3. „Военноморски сили“.

По отношение на взаимовръзките на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ) има две възможности:

1) В основната програма да са включени разпоредители с бюджет. Пример за това са ОП 1, която включва следните второстепенни разпоредители с бюджет - СВ, ВВС, ВМС, СКС и ОП 8 „Военно образование“, която включва следните ВРБ – ВА „Г.С. Раковски“, ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“, НВУ „В. Левски“, ВВВУ „Г. Бенковски“.

2) ВРБ да включва няколко отбранителни програми, например ОП 5 „ВМА“, която е ВРБ включва програмите 5.1 „Военномедицинска академия, профилактика и възстановяване“ и 5.2 „Медицинско осигуряване на въоръжените сили - Цели за способности“, програма 1.1 „СВ“ (ВРБ) включва подпрограмите 1.1.1, „Сили за съдържане“, 1.1.2 „Сили за отбрана“.

Програмната структура на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА на първо и второ ниво се приема на Програмен съвет към министъра на отбраната и се въвежда за изпълнение със заповед на министъра на отбраната. Програмната структура на програмите, подпрограмите и програмните елементи се утвърждава от ръководителя на съответната основна програма по предложение на ръководителите на програми.

При настъпване на структурни промени в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, програмната структура може да се актуализира по предложения на съответните ръководители на отбранителни програми за първо и второ ниво и с решение на Програмния съвет. Програмният ръководител на отбранителна програма определя програмната структура за трето и по-ниско ниво (подпрограмите и програмните елементи).

Състав, функции и задачи на Програмен съвет към министъра на отбраната

Създаването на Програмен съвет към министъра на отбраната е регламентирано в Закона за отбраната и ВС на Република България. Програмният съвет е постоянно действащ съвещателен орган, подпомагащ министъра на отбраната в дейността по формиране на политиката в областта на управление на отбранителните ресурси, контрола по разработване и изпълнение на отбранителните програми и инвестиционни проекти за модернизация на ВС и поддържане и изграждане на отбранителни способности в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, включени в отбранителните програми.

Поименният състав на ръководството на Програмния съвет към министъра на отбраната се определя със заповед на министъра на отбраната, която се актуализира при необходимост. Определят се председателят, заместник-председателят и секретарят на Програмния съвет.

За определяне на функциите и задачите на Програмния съвет се разработва Правилник за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната, който се утвърждава от министъра на отбраната. В Правилника се определя постоянен и разширен състав на Програмния съвет.

За ежегодната дейност на Програмния съвет към министъра на отбраната се разработва План за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната в началото на годината. Целта на Плана за дейността на Програмния съвет е да представи документите, които следва да бъдат разгледани в Програмния съвет и график за изпълнение на дейността. Разработва се и отчет за дейността на Програмния съвет за предходната година, който включва документите, разгледани и приети от членовете на Програмния съвет, разгледаните въпроси и взетите решения.

Състав на програмните екипи на отбранителните програми

За управление на ресурсите за отбрана на различните нива от програмната структура и подготовка на документите за планиране, програмиране, бюджетиране, отчет и изпълнение се определят програмни екипи. Програмните екипи се определят за всички нива от програмната структура.

Програмните екипи на отбранителните програми е необходимо да включват:

- Програмен ръководител - за програмен ръководител обикновено се определя ръководителят на съответната структура или други управленски (експертни) длъжности от състава на съответната структура. За програмен ръководител на отбранителна програма може да бъде определян и ръководител на структура, която не е второстепенен разпоредител с бюджет или разпоредител с бюджет от по-ниска степен.

Програмният ръководител изпълнява следните функции:

- ръководи разработването и утвърждава указания за програмиране на ръководителя на основната програма (програма) в изпълнение на Указанията за програмиране на министъра на отбраната;

- ръководи разработването и изпълнението на програмния меморандум (средносрочния план) на отбранителната програма;

- отговаря за формулирането на целите, приоритетите и показателите за ефективност и изпълнение на основната програма и програмите от състава на основната програма;

- отговаря за разпределението на отбранителните ресурси за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на отбранителната програма, насочени за изграждане и поддържане на отбранителни способности, включени в програмата;

- утвърждава програмния меморандум на основната програма, както и актуализирания програмен меморандум (при необходимост);

- утвърждава програмните меморандуми на програмите от състава на основната програма (съответно подпрограмите и програмните елементи и т.н.), включително актуализираните програмни меморандуми;

- ръководи и подпомага дейността на ръководителите на отбранителните програми от по-ниските нива на програмната структура;

- ръководи разработването на средносрочна бюджетна прогноза за тригодишен период и проект на бюджет за следващата бюджетна година на отбранителната програма;

- създава организация и разработва стратегия за изпълнение на отбранителната програма;

- осигурява поддържането и съхранението на документацията на отбранителната програма;

- изпълнява указанията на програмния ръководител от по-високото ниво на програмната структура при подготовка на анализи, оценки и отчети за хода на изпълнение на програмата;

- прави предложения за промяна на параметрите на бюджета на отбранителната програма (при необходимост);

- докладва за възникнали проблеми при изпълнението на отбранителната програма и предприема мерки за тяхното отстраняване или решаване;
 - утвърждава периодичните отчети за степента на изпълнение на основната програма (програма) и програмите от състава на основната програма;
 - утвърждава периодичните отчети за изпълнение на бюджета в програмен формат на основната програма (програма) – Тримесечна информация за разходите по бюджета на основната програма (програма) за всяко тримесечие на бюджетната година;
 - утвърждава периодичните отчети за изпълнение на бюджета в програмен формат на програмите от състава на основната програма;
 - управлява дейността на екипа за управление на риска в отбранителната програма и определя значимите рискове за отбранителната програма. Прилага необходимите дейности за минимизиране на влиянието на рисковете върху изпълнението на целите на основната програма (програмата).
 - утвърждава документите, свързани с управлението на риска на основната програма (програма) и програмите от състава на основната програма: План за управление на риска на основната програма (програма) за бюджетната година и периодичните доклади за резултатите от управлението на риска в основната програма (програма).
 - Програмен секретар - за програмен секретар обикновено се определя военнослужещ/цивилен служител от структурата, която е отговорна за разработването и изпълнението на отбранителната програма. За отбранителни програми с по-голям състав могат да бъдат определени до двама програмни секретари.
- Програмният секретар изпълнява следните функции:
- подпомага ръководителя на отбранителната програма за организацията и разработването на програмния меморандум (средносрочния план) на програмата за шестгодишен период;
 - подпомага програмния ръководител в дейностите по изпълнение на програмния меморандум на отбранителната програма;
 - подпомага програмния ръководител при разработването на периодичните отчети за степента на изпълнение на отбранителната програма, както и на анализи, справки и становища, свързани с управление на ресурсите за отбрана;
 - подпомага програмния ръководител при разработването на периодичните отчети за изпълнение бюджета в програмен формат на отбранителната програма
 - подпомага програмния ръководител при подготовката на всички документи, свързани със средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период и разработването и изпълнението на бюджета на програмата за следващата бюджетна година.
 - отговаря за поддържането и съхранението на документацията на отбранителната програма, включително и периодичните отчети за степента на изпълнение на отбранителната програма.
 - Финансов мениджър - за финансов мениджър обикновено се определя експерт по възможност с познания в областта на финансовото осигуряване и икономическите въпроси.
- Финансовият мениджър изпълнява следните функции:
- ръководи разработването на финансовите таблици и разчети от разчетния ресурсен план на програмния меморандум на отбранителната програма;
 - осъществява контрол и води отчет за изразходването на финансовите ресурси при изпълнение на програмния меморандум на отбранителната програма;
 - изготвя проект на бюджет на отбранителната програма, както и на съответния разпоредител с бюджет за представяне на програмния ръководител на по-високото ниво от програмната структура;
 - следи за изпълнението на бюджета на отбранителната програма и изготвя отчети за изпълнението на бюджета в програмен формат;
 - изготвя тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на основната програма за всяко тримесечие на бюджетната година;

- ръководи разработването на финансовите отчети при изпълнение на отбранителната програма и финансовата част на отчета за степента на изпълнение на отбранителната програма;

Програмните екипи на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за първо и второ ниво от програмната структура се определят със заповедта на министъра на отбраната за въвеждане на програмната структура. Програмните екипи на останалите нива от програмната структура се утвърждават от ръководителите на основни програми по предложение на ръководителите на програми от състава на основната програма.

При настъпване на структурни промени и промени в командната структура, програмните екипи задължително се актуализират.

Състав на екипите за управление на риска в отбранителните програми

За управление на риска в отбранителните програми на всички нива от програмната структура и за подготовка на документите по управление на риска се определят екипи за управление на риска, които са съставени от представители на отбранителната програма. Целесъобразно е членовете на екипа за управление на риска да имат познания по процеса на управление на риска в администрацията и да познават Указанията на МФ в тази област, както и да познават Стратегията за управление на риска в отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

В МО се създава Комитет за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Комитетът за управление на риска включва председател, заместник-председател, секретар, постоянен състав и разширен състав. Комитетът за управление на риска идентифицира и утвърждава значимите рискове за МО на основата на определените от програмните ръководители значими рискове на отбранителните програми.

Екипите за управление на риска в отбранителните програми включват в състава си ръководител на екипа, секретар и членове. Броят на членовете е в зависимост от състава на отбранителната програма. Например, за основната програма екипът за управление на риска може да включва представители от всички програми от състава на основната програма.

Съставът на Комитета за управление на риска се утвърждава със заповед на министъра на отбраната. Членовете на екипите за управление на риска на основните програми и програмите от състава на основната програма се определят със заповед на министъра на отбраната.

Съставът на екипите за управление на риска от останалите нива на програмната структура се утвърждават от програмните ръководители на основни програми по предложение на ръководителите на програми.

Портфолио от проекти на МО

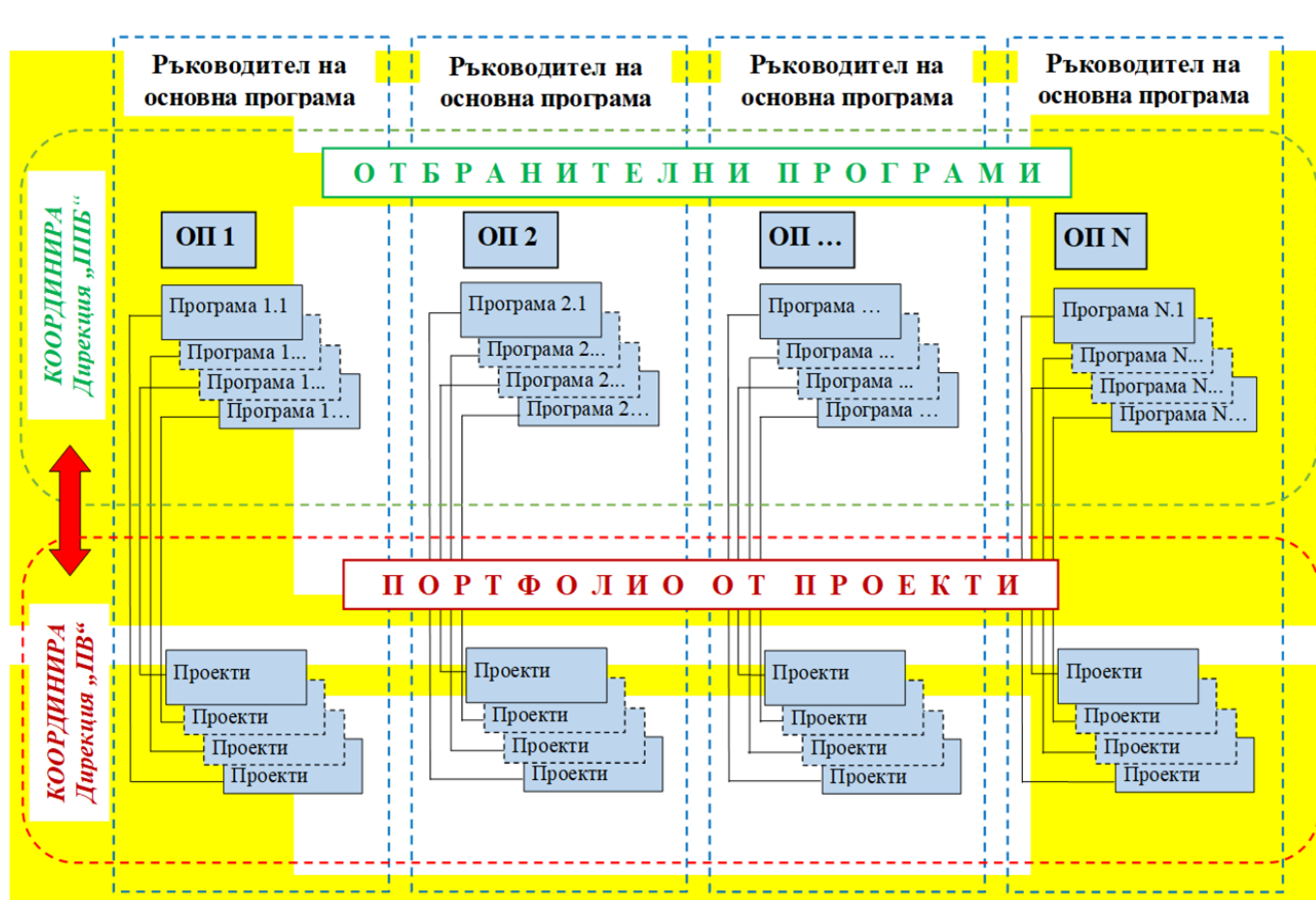
С цел успешното изпълнение на отбранителните програми и инвестиционните проекти за модернизация на ВС, в МО се прилага „проектно управление” за инвестиционни проекти, насочени към придобиване и модернизация на въоръжение, бойна техника и екипировка. За тази цел в МО беше създаден Борд за управление на Портфолио от проекти. Бордът за управление на Портфолио от проекти приема Правила за дейността на борда, които се утвърждават от министъра на отбраната. В МО се прилага управление на инвестиционните проекти, свързани с модернизацията на ВС по метода „Управление на инвестиционни проекти в контролирана среда” (PRINCE 2). Целта е осигуряване на изграждането на отбранителните способности и приетите Цели за способности на

НАТО чрез изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти, които са включени в Портфолиото проекти на МО в рамките на разполагаемите ресурси.

Инвестиционните проекти съответстват и на Инвестиционния план-програма на МО до 2032 г., на дългосрочната Програма за развитите на отбранителните способности на ВС 2032 г. и на Плана за развитите на ВС до 2026 г. Инвестиционните проекти от Портфолио от проекти на МО са съставна част от програмните меморандуми на основните програми и програмите. В МО е създадена отделна основна програма „Управление на инвестиционни проекти“, с цел усъвършенстване на управлението на отбранителните ресурси. През 2019 г. започна да се изпълнява новата ОП 12 „Управление на инвестиционни проекти“, която е инструмент за управление и координация на изпълнението на инвестиционните проекти, изпълнявани от различните структури, от видовете ВС, от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.

Взаимовръзка между отбранителните програми и инвестиционните проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Инвестиционните проекти от Портфолиото от проекти на МО се иницират и изпълняват в рамките на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Фигура 4 – Взаимовръзка между отбранителни програми и инвестиционните проекти от Портфолио от проекти на МО.

На фигура 4 е представен модел, който включва участниците за координиране и управление на отбранителните програми и инвестиционните проекти от Портфолиото от проекти на МО.

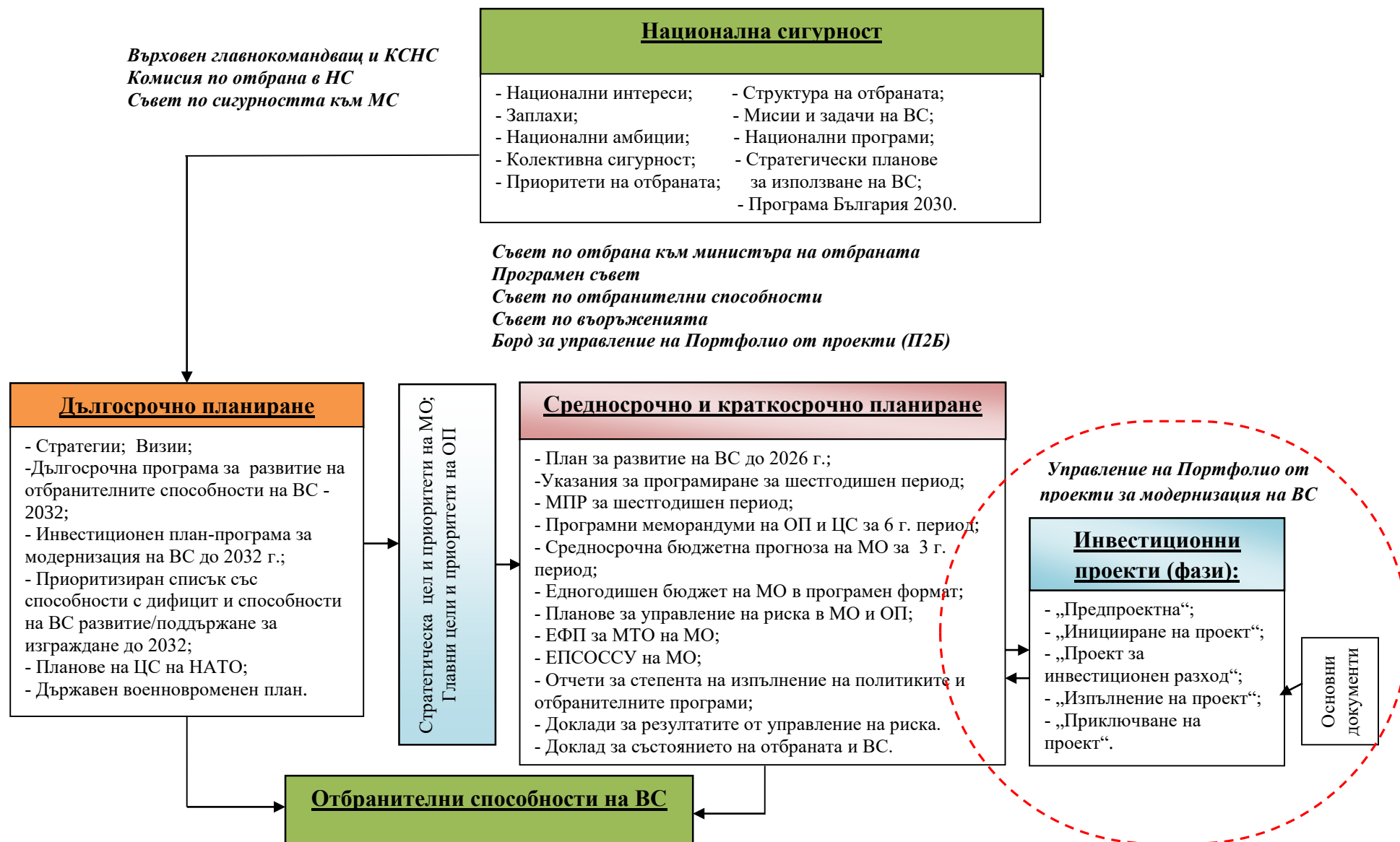
Дейностите по изпълнение на отбранителните програми се координират от дирекция „ППБ“, а дейностите по изпълнение на инвестиционните проекти за модернизация на ВС – от дирекция „Политика по въоръженията“.

Координацията между дирекция „ППБ“ по управление на отбранителните програми и дирекция „Политика по въоръженията“ по управление на инвестиционните проекти се осъществява съгласно действащата нормативна уредба и Ръководство за проектно управление в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (МЗ № 947/09.12.2016 г.) и Ръководство за планиране на отбраната, базирано на способности (МЗ № 323/29.03.2019 г.)

На Фигура 5 са показани взаимовръзките между дългосрочното планиране, средносрочното планиране и програмиране, краткосрочното планиране и бюджетиране и управлението на проекти за постигане на отбранителни способности на ВС на Република България.

На Фигура 5 е показана връзката между управлението на инвестиционните проекти, включени в Портфолио от проекти на МО и средносрочното планиране на ресурсите за отбрана в изпълнение на стратегическата цел на отбранителната политика и приоритетите на МО. Дадени са взаимовръзките на основните документи, разработвани в рамките на дългосрочното планиране, средносрочното планиране и програмиране и през фазите за изпълнение на проектите.

Проектите са част от меморандумите на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и са насочени към изграждане и поддържане на отбранителни способности на ВС. Посочени са и органите, които вземат решения и/или участват при вземането на решения за изграждане на отбранителни способности от ВС на Република България.

Фигура 5 – Взаимовръзка между дългосрочното планиране, средносрочно планиране и програмиране, краткосрочното планиране и бюджетиране и управление на инвестиционни проекти за постигане на отбранителни способности от ВС на Република България.

3.4.2. Разработване на програмни меморандуми (средносрочни планове) на отбранителните програми за шестгодишен период

Програмният меморандум (средносрочният план) на отбранителната програма се разработва за шестгодишен период, който включва годините на средносрочната (тригодишна) бюджетна прогноза, разработвана от МФ и още три прогнозни години. Първата година на средносрочната (тригодишна) бюджетна прогноза се определя като бюджетна година. Програмният меморандум (средносрочен ресурсен план) на отбранителна програма в изложението на Ръководството ще бъде наричан общо програмен меморандум на отбранителна програма, като думите „отбранителна програма” се заместват съответно с „основна програма”, „програма”, „подпрограма”, „програмен елемент” или „обособен програмен елемент”. След нивото на отбранителната програма в програмната структура се изписва определеното ѝ наименование (например, Програмен меморандум на Основна програма № 1 „Подготовка и използване на ВС).

Програмните меморандуми на отбранителните програми се разработват от програмните екипи след получаване на Указания за програмиране на министъра на отбраната или указанията за програмиране на съответния ръководител от по-горното ниво на програмната структура – на основна програма или програма. Допълнително към програмните екипи е необходимо да бъдат привлечени експерти и специалисти от всички структури, области, функции, дейности, включени в съответната отбранителна програма (например: експерти по логистика, доктрини, подготовка, Цели за способности на НАТО).

За разработване на меморандумите на отбранителните програми е необходимо да се направи анализ и да се определят следните параметри:

- разчет на наличното време, като срок за разработване на меморандума и представянето му на съответното ниво;

- какво е влиянието на главната цел (целта) на основната програма (програма) върху изпълнението на основната цел на отбранителната (секторна) политика;

- планираното ниво на амбиция в Програмата за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 г. и Плана за развитие на ВС до 2026 г.;

- как да се приоритизират задачите и дейностите за изпълнение;

- планиране на необходимите личен състав, структури, въоръжение, бойна техника, екипировка, обучение на личния състав и подготовка на военните формирования, инвестиционни проекти и сключени договори за модернизация, инфраструктурни обекти, ангажменти към НАТО и ЕС, командване и управление, осигуряване и поддръжка, оперативна съвместимост и др.;

- налични финансови средства за периода на програмиране, съгласно утвърдените финансови квоти на програмата;

- участие в мисиите на ВС и произтичащи задачи за изпълнение на мисиите;

- планирани дейности за изпълнение на целите и приоритетите на отбранителната програма: детайлно през първата година на периода на програмиране, по-общо представяне през следващите две години от тригодишния период и през оставащите три години от периода на програмиране;

- подготовка за попълване на документите и таблиците за средносрочната бюджетна прогноза за тригодишен период (първите три години от периода на програмиране) и проект на бюджет на програмата – на основата на разпределения в меморандума финансови ресурси;

- отговорници за изпълнението;

- планирано взаимодействие с други структури;
- планирани крайни резултати за постигане за периода на програмиране;
- показатели за ефективност и изпълнение на отбранителната програма, както и стойности на показателите за изпълнение (стандарт) за тригодишен период;
- подготовка за попълване на таблиците и финансовите разчети от разчетния ресурсен план на отбранителната програма.

При разработване на програмните меморандуми на отбранителните програми е необходимо планирането на ресурсите за отбрана да бъде подчинено на планирането, базирано на способности. Планирането на ресурсите за отбрана, както и целите на програмите, и планираните крайни резултати следва да бъдат насочени за поддържане или изграждане на отбранителни способности на военните формирования от ВС, включени в съответната програма.

При разработване на програмните меморандуми на отбранителните програми съществен момент е разпределението на финансовите ресурси в основната програма, което е необходимо да се извършва по направления на разходите за целия период на програмиране и по параграфи от Единната бюджетна класификация за първите три години от периода. При изготвяне на финансовите разчети е необходимо да се използва Методика за изготвяне на норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси (МЗ № ОХ-559/23.07.2009 г.) и Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника, с данни, актуални за съответната бюджетна година. В момента е актуален Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника с данни за 2021 г. (МЗ № ОХ-326/19.04.2021 г.)

Програмният меморандум на основна програма (програмата) е необходимо да включва следната информация:

- Номер и наименование на основната програма (програмата).
- Наименование на отбранителната политика (област на политика в областта на отбраната, секторна политика), която основната програма (програмата) подкрепя.

Наименованието на отбранителната политика, в чийто състав е включена основната програма (програмата) е съгласно Указанията за програмиране на министъра на отбраната. В програмния меморандум на програмата се изписва наименованието на отбранителната политика и основната програма, в чийто състав е включена програмата. В програмния меморандум на подпрограмата се изписва наименованието на основната програма и програмата. В програмния меморандум на програмния елемент и обособения програмен елемент се изписват наименованието на програмата и на подпрограмата, в чиито състав са включени.

- Списък на програмния екип.

Членовете на програмните екипи са съгласно заповед на министъра на отбраната и се изписват със звание, име, фамилия, длъжност и точки за контакт. За основната програма се включва програмния екип на основната програма и програмните екипи на програмите и подпрограмите в тях. На всяко следващо ниво от програмната структура се изписват членовете на програмните екипи с две нива по-надолу.

- Стратегическа цел на МО.

Стратегическата цел на отбранителната политика на МО е формулирана съгласно Стратегия за национална сигурност на Република България и е посочена в Указанията за програмиране на министъра на отбраната.

- Основни приоритети на отбранителната политика – дефинирани са съгласно Програма 2032.

- Основни приоритети на МО.

Основните приоритети на МО са дефинирани съгласно Указанията на министъра на отбраната по отбранителната политика, Програмата за управление на правителството за четиригодишен период и Указанията за програмиране на министъра на отбраната. Приоритетите при планиране и управление на ресурсите за отбрана са дефинирани и утвърдени в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период.

- Основна цел на отбранителната (секторна) политика, която основната програма (програмата) подкрепя.

Основната цел на съответната отбранителна (секторна) политика е утвърдена в Указанията за програмиране на министъра на отбраната.

- Главна цел на основната програма (програмата).

Главната цел на основната програма е предложена от ръководителя на основната програма и е утвърдена в Указанията за програмиране на министъра на отбраната.

- Допълнителни цели (при необходимост).

- Приоритети на основната програма (програмата).

Приоритетите на основната програма, посочени в програмния меморандум са предложените от ръководителя на основната програма и утвърдени в Указанията за програмиране на министъра на отбраната. Те следва да не противоречат на общите приоритети на отбранителната политика и да съответстват на утвърдените приоритети на МО при управлението на ресурсите за отбрана в Указанията за програмиране на министъра на отбраната.

- Участие в изпълнението на трите мисии на ВС и произтичащите задачи за изпълнение на мисиите.

Необходимо е да се посочат само тези задачи, свързани с изпълнението на мисиите на ВС, в които съответната отбранителна програма има принос или участва.

- Планирани дейности при изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма (програмата).

Планираните дейности и задачи в основната програма (програмата) е необходимо да бъдат в съответствие с дългосрочната Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 г., Плана за развитие на ВС до 2026 г., планираните инвестиционни проекти за модернизация на ВС от Портфолиото проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, Инвестиционния план-програма на МО до 2032 г. Планираните дейности, мероприятия и задачи се изписват детайлно през първата година на програмиране, по-общо се представят през следващите две години от тригодишния период и през оставащите три години от периода на програмиране. Тези задачи се планират конкретно в разчетния ресурсен план на програмния меморандум в съответните таблици и раздели от таблиците.

- Планирани крайни резултати за периода на програмиране.

Планираните крайни резултати на отбранителната програма е необходимо да са насочени за изпълнение на главната цел и приоритетите на програмата. Планираните крайни резултати е необходимо да съответстват на показателите за ефективност и изпълнение съгласно Балансираната система от показатели за ефективност и изпълнение на отбранителните програми. За първите три години от периода на програмиране планираните крайни резултати трябва да съответстват на определените конкретни стойности на показателите за изпълнение.

Трябва да се отчита, че при съставянето на програмен и ориентиран към резултатите бюджет една от ключовите характеристики на програмите е да бъдат дефинирани ясни и точни критерии за изпълнение и за измерване на резултатите. За всяка програма трябва да се определят показатели за изпълнение на базата на определените цели и приоритети на програмата за тригодишен период и да се зададат техните целеви стойности по години – стандарти, към които да се ориентира процесът на планиране и отчитане на изпълнението. За МО тези показатели трябва да дават представа какви способности на ВС се изграждат или поддържат чрез програмата или да показват как тя индиректно допринася за изграждането на способностите, като например осигурява обучението, медицинското или социално обслужване на персонала. Показателите за изпълнение трябва да са ясни, конкретни и измерими, да са количествени или качествени. Те показват дали ефективно се изпълнява програмата и следва да са пряко свързани с целите на програмата.

- Планирано взаимодействие.

Необходимо е да бъде посочено с кои структури или други отбранителни програми се осъществява взаимодействието за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на отбранителната програма.

- Финансови средства на основната програма (програмата) и тяхното разпределение по програми (подпрограми) за периода на програмиране.

Финансовите средства е необходимо да съответстват на определените прогнозни финансови квоти за шестгодишен период, утвърдени с Указания за програмиране на министъра на отбраната.

- Разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма (програмата), включващ таблици и финансови разчети.

Разчетният ресурсен план съдържа разчети в табличен вид на планираните ресурси за отбрана по задачи и години от периода за програмиране за изпълнение на главната цел и приоритетите в основната програма (програмата). Таблиците е необходимо да са структурирани по елементите на отбранителните способности: доктрини и концепции; организационна структура; подготовка; личен състав; материални средства; инфраструктура; командван

е и управление; оперативна съвместимост. Финансовите разчети е необходимо да са структурирани и по областите на отбранителни способности, като целта е да се открият приоритетните области от способности, посочени в дългосрочната Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 г. и Плана за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г.

- Пояснителна записка на разчетния ресурсен план.

Попълва се при необходимост, в свободна форма, с цел даване на допълнителна информация за извършеното разпределение на ресурсите за отбрана в разчетния ресурсен план на основната програма (програмата), както и финансовите средства по параграфи от ЕБК за първите три години от периода на програмиране и по направления на разходите за шестгодишен период.

След разработване на програмния меморандум на основната програма (програмата) се подготвя Резюме на програмния меморандум на основна програма (програмата). Резюмето е необходимо при провеждането на Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за шестгодишен период и представянето на основната програма (програмата).

Модел на меморандум на основна програма (програмата) е показан в Приложение 3 на Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

3.4.3. Организация и провеждане на Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА

По време на Програмния преглед, с цел установяване на нивото на изпълнение на Указанията за програмиране на министъра на отбраната се извършва съгласуване на целите, приоритетите, задачите и ресурсите за отбрана, планирани в програмните меморандуми на отбранителните програми, по отношение на административните и финансовите указания, насоките за програмиране. Прави се анализ и оценка дали са спазени финансовите квоти за всяка основна програма като цяло и по направления на разходите. Извършва се интегриране на основните програми и програмите от техния състав – съгласуване между отбранителните програми на различни нива от програмната структура по отношение на ресурсите за отбрана. Необходимо е да се интегрират целите и приоритетите на основните програми и програмите от програмната структура, с цел да се избегне дублиране и да се обхванат всички дейности.

В съответствие с Указанията за програмиране на министъра на отбраната и Указанията за изпълнение на бюджетната процедура в МО за съгласуване и доуточняване на бюджетите на основните програми (програмите) и средносрочната бюджетна прогноза, едновременно с Програмния преглед се провежда и бюджетен преглед. Бюджетният преглед има за цел да прецизира планираните финансови средства в бюджета на основната програма, програма и второстепенен разпоредител с бюджет (ВРБ) по направления на разходите, ведомствени и администрирани разходи, по параграфи от ЕБК, както за бюджетната година (първата година от периода на програмиране), така и за следващите две години от тригодишната бюджетна прогноза. Редът за провеждане на бюджетния преглед ще бъде изложен в етап „Бюджетиране”.

Програмните прегледи е необходимо да се проведат на три нива:

- Първо ниво - програмен преглед на ниво програма. В програмата се съгласуват целите, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на подпрограмите, програмните елементи и обособените програмни елементи от съответната програма;

- Второ ниво - програмен преглед на ниво основна програма. В основната програма се съгласуват главните цели, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на програмите и подпрограмите от състава на съответната основна програма;

- Трето ниво - програмен преглед в МО, където се съгласуват главните цели, приоритетите, задачите и планираните ресурси за отбрана на основните програми и програмите от състава на основните програми.

За организацията на програмните прегледи е необходимо съответните ръководители на отбранителни програми на първо и второ ниво от програмната структура (основна програма и програма) да извършат следните дейности:

- да определят времето за провеждане на програмен преглед;
- да разработят график за провеждане на програмен преглед на програмите (подпрограмите), включени в основната програма (програмата);
- да определят критерии за оценка на планираните ресурси за отбрана в програмните меморандуми;
- да определят екипи от експерти за оценка на планираните ресурси за отбрана в меморандумите;
- да определят комисия за провеждане на програмен преглед;
- да определят екип за разработване на доклад за резултатите от проведения програмен преглед.

Анализът на програмираните отбранителни ресурси в програмния меморандум на основна програма (програма) включва следните критерии за оценка:

- разпределение на финансовите средства на основната програма и програмите от състава на основната програма по направления на разходите, по години за периода на програмиране и съответствието им на утвърдените финансови квоти;
- изводи за спазване на насоките за програмиране, целите и приоритетите от Указания за програмиране на министъра на отбраната, както и приоритетите при управление на ресурсите за отбрана;
- анализ и изводи за програмираните ресурси за отбрана в основната програма/програма, изготвени по елементи (компоненти) на отбранителните способности: доктрини и концепции; организационна структура; подготовка; личен състав; материални средства; инфраструктура; командване и управление; оперативна съвместимост;
- анализ и изводи дали основната програма (програма) изпълнява изискванията, целите и приоритетите на дългосрочната Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 г. и План за развитие на ВС в средносрочен период до 2026 г.
- изводи за възможностите на основната програма (програмата) за изпълнение на целите, задачите и планираните крайни резултати за периода на програмиране;
- посочване и анализ на проблемните области (въпроси) и на неосигурените дейности в рамките на финансовите квоти на програмите;
- определяне на общия недостиг от финансови средства по направления на разходите и посочване на кои задачи, дейности и проекти оказва влияние този недостиг;
- изводи за финансовото осигуряване на приетите от Република България Цели за способности на НАТО от актуалния пакет ЦС на НАТО, на дейностите и проектите, свързани с изпълнение на ЦС и подготовката на декларираните военни формирания за НАТО и ЕС;
- направени изводи и предложения от ръководителя на основната програма (програма); има ли предложени алтернативни решения и алтернативни варианти за постигане на целите на основната програма;
- общи изводи за планираните отбранителни ресурси в програмния меморандум на основната програма (програма), осигурява ли се изпълнението на главната цел, приоритетите и задачите.

Примерни критерии за анализ на програмните меморандуми на отбранителни програми и програмираните отбранителни ресурси в програмния меморандум на основна програма (програма) са посочени в Приложение 4 на настоящото ръководство.

Програмният преглед в МО се провежда по график, утвърден от председателя на Програмния съвет (заместник-председателя) или постоянния секретар на отбраната и протича в същия ред, както на по-ниските нива от програмната структура. Определя се комисия за извършване на Програмния преглед, в чийто състав са включени експерти, представители на дирекциите от МО и Щаба на отбраната: дирекции „Планиране, програмиране и бюджет“, „Политика по въоръженията“, „Стратегическо планиране“, „Логистика“, „Операции и подготовка“.

При констатиране на определени недостатъци в изготвените програмни меморандуми на отбранителните програми или несъответствия с Указанията за програмиране на министъра на отбраната, програмните меморандуми се връщат за преработване и за отстраняване на недостатъците. Програмните меморандуми се преработват цялостно или се изготвят анекси с актуализираните данни и актуализиран Разчетен ресурсен план. Коригираните програмни меморандуми следва да отразят и взетите решения на Програмния преглед, касаещи съответната отбранителна програма.

Докладът за резултатите от проведения Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва след приключване на Програмния преглед на основата на направените анализи от експертите за всяка основна програма (програма). Докладът се разработва от определения екип от експерти от дирекция „ППБ“ и се подписва от председателя на Програмния съвет, приема се на заседание на Програмния съвет и се предоставя на министъра на отбраната за запознаване.

Докладът е необходимо да бъде разработен по основни програми и програми и да включва следните раздели и информация:

- състояние на основната програма (програмата) - изпълнявани главни цели (цели); осигуреност с финансови средства по години и по направления на разходите; планирани инвестиционни проекти за модернизация и инфраструктурни обекти, осигуряване на ЦС на НАТО от актуалния Пакет ЦС на НАТО;
- проблемни въпроси, свързани с неосигуреността на основната програма (програмата) по години, направления на разходите, дейности, задачи и проекти и др.;
- направени общи изводи за планираните ресурси за отбрана, включително за решаване на проблемните въпроси;
- направени предложения за алтернативни решения от ръководителите на основни програми (програми);
- общи изводи и предложения за основната програма (програма) и за недостига от финансови средства по основната програма (програмата);
- общи изводи и предложения за бюджета на МО, за инвестиционни проекти, които са осигурени чрез средства, планирани в Централния бюджет, за разходите за отбрана.
- изводи за недостига (неосигуреността) от финансови средства по основни програми и програми, по направления на разходите и за ЦС на НАТО.

3.4.4 Разработване на Меморандум на програмните решения

Меморандумът на програмните решения (МПР) е финалният документ, разработен на етап „Програмиране“, който утвърждава програмните меморандуми (средносрочните планове) на основните програми (програмите) за шестгодишен период. МПР представлява План – програма на

МО за шестгодишен период по отбранителни политики и програми и съдържа утвърдените от министъра на отбраната решения за управление на ресурсите за отбрана за шестгодишен период в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. МПР и разпределението на ресурсите за отбрана за първите три години от периода на програмиране е основа за разработване на едногодишен бюджет на МО в програмен формат за следващата бюджетна година и Средносрочна бюджетна прогноза на МО по политики и програми за тригодишен период. При подготовката на документите и приложенията, свързани със Средносрочната бюджетна прогноза при изпълнение на бюджетната процедура за следващата бюджетна година на първия етап (месец март на текущата година) се използва МПР за шестгодишния период, който е разработен и утвърден от предходната година. За следващите етапи от бюджетната процедура се използва МПР и финансовите квоти на отбранителните програми, разработени през месец юни-юли на текущата година.

МПР като съгласуван план-програма на МО за шестгодишен период съдържа цели, приоритети на отбранителните програми, мисии, задачи на ВС, проекти, многогодишни договори, съюзни и национални отговорности, планирани крайни резултати и отговорници, както и показатели за ефективност и изпълнение на основните програми (програми). МПР включва също така разпределение на прогнозните разходи за отбрана за шестгодишен период – по години, по отбранителни политики и програми и по направления на разходите. В МПР е дадено разпределението на личния състав по основни програми и програми за шестгодишен период, както и на личния състав, който участва в съвместна подготовка и съвместни операции на ВС, включително мисии и операции на/извън територията на Р България. МПР е необходимо да бъде разработен в съответствие с дългосрочната Програма за развитие на отбранителните способности на ВС 2032 и Плана за развитие на ВС в средносрочен период - до 2026 г. и инвестиционните проекти за превъоръжаване и модернизация на ВС следва да са посочени съгласно Инвестиционния план на МО до 2032 г.

Меморандумът на програмните решения е необходимо да включва следната информация:

- Наименование на определената функция в Закона за държавния бюджет (функция „Отбрана”), както и структурите, които я подкрепят.
- Списък на отбранителните политики и основните отбранителни програми.

Отбранителните (секторните) политики и основните програми, които подкрепят изпълнението на политиките се изписват съгласно Указанията за програмиране на министъра на отбраната и заповед на министъра на отбраната за определяне на програмната структура.

- Допускания при разработване на МПР.
- Цели и приоритети за програмиране - включва стратегическа цел на отбранителната политика, основни цели на отбранителните политики, главните цели и приоритети на основните програми и програми, основни приоритети на отбранителната политика съгласно Програма 2032, Програмата за управление на правителството и основни приоритети на МО при управление на ресурсите за отбрана.
- Разпределение на финансовите ресурси от прогнозните бюджети на МО за шестгодишен период (периода на програмиране) - разпределение по отбранителни политики и основни отбранителни програми, както и по програмите от състава на основните програми, направления на разходите, процентно съотношение на бюджета на МО спрямо Брутният вътрешен продукт (БВП),

процентно съотношение на направлението на разходите като дял от общите разходи за отбрана в изпълнение на Националния план за повишаване на разходите за отбрана до 2 % от БВП на Република България до 2024 г.

- Програмни решения по основни програми - за всяка основна програма се утвърждават: главна цел, приоритети, окомплектоване с личен състав, разпределение на финансовите средства по програмите от състава на основната програма и направления на разходите, показатели за ефективност и изпълнение, съюзни и национални отговорности, планирани форми за подготовка. Представено е разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от ЕБК за първите три години от периода на програмиране, планирани позиции за включване в ЕФП за МТО на МО и обекти за включване в ЕПСОССУ на МО за първата година от периода на програмиране. За всяка основна програма се посочват планирани дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма по програми за периода за програмиране, планирани крайни резултати за постигане и др. За първата година от периода за програмиране (бюджетната година) се посочват дейностите и мероприятията детайлно, а за целия период на програмиране – планираните крайни резултати. Показателите за ефективност и изпълнение следва да съответстват на Балансираната система от показатели за ефективност и изпълнение на отбранителните програми, която обхваща първите три години от периода на програмиране и е утвърдена с Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период.

- Изводи и препоръки за работа.
- Приложения:
 - Балансирана система от показатели за ефективност и изпълнение на отбранителните програми – показатели за изпълнение на отбранителните програми и стойности за постигане за първите три години от периода;
 - планирани ресурси за изпълнение на съюзни и национални ангажменти - ЦС, деклариращи военни формирования от ВС за НАТО и ОПСО на ЕС и планираните финансови средства;
 - планирани ресурси и форми за подготовка на военните формирования;
 - разпределение на финансовите средства по параграфи от ЕБК за първите три години от периода на програмиране;
 - планирани инвестиционни проекти и договори за модернизация;
 - предложения за включване на позиции в ЕФП за МТО на МО и ЕПСОССУ на МО за първата година от периода на програмиране (бюджетната година);
 - списък на регистрационните номера на програмните меморандуми на основните програми (програмите) за периода на програмиране.

След приемане на Закона за държавния бюджет на Република България за бюджетната година, ПМС за изпълнение на държавния бюджет и окончателното разпределение на бюджета на МО може да се актуализират програмните меморандуми на отбранителните програми, в частта за бюджетната година. След преглед и актуализиране на програмните меморандуми за текущата бюджетната година те се представят в Д „ППБ“ и се изготвя Доклад за резултатите от прегледа на актуализираните меморандуми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, в частта им за бюджетна година, в съответствие с утвърдения бюджет на МО за бюджетна година. Докладът следва да отрази влиянието на бюджетите на отбранителните програми и на разполагаемите ресурси за отбрана върху изпълнението на планираните цели, приоритети и крайни

результати, дейности и проекти в отбранителните програми. На базата на актуализираните програмни меморандуми може да се актуализира МПР, в частта за бюджетната година.

МПР може да включва и други раздели в зависимост от изискванията на ръководството на МО и актуалната нормативна база, която е свързана с управлението на ресурсите за отбрана.

МПР се внася за разглеждане и приемане на заседание на Програмния съвет и след приемане се утвърждава от министъра на отбраната. Един екземпляр от МПР се изпраща в МФ във връзка със средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период и показателите за ефективност и изпълнение на отбранителните програми.

Примерна структура на МПР е посочена в Приложение 5 на настоящото Ръководство.

Едновременно с разработването на програмните меморандуми на отбранителните програми за шестгодишен период и МПР в МО стартира процесът на управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за следващата бюджетна година. Планирането на ресурсите за отбрана се извършва паралелно с идентифицирането и управлението на значимите за отбранителните програми рискове, които могат да окажат влияние върху изпълнението на целите, приоритетите и задачите на отбранителната програма. Всяка основна програма (ОП) и програмите от състава на основната програма изготвят План за управление на риска в основната програма (програма) за следващата бюджетна година.

Управлението на риска се извършва и на стратегическо ниво – ниво МО. Изготвя се План за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за следващата бюджетна година на базата на идентифицираните значими рискове за МО. На базата на планове за управление на риска в основните програми Комитетът за управление на риска определя и утвърждава значимите рискове за МО, които са значими за отбранителните програми и обхващат значимите рискове за всяка основна програма (програма). Изготвя се Риск-регистър и Карта на рисковете за значимите рискове на МО за следващата бюджетна година.

Периодично се изготвят Доклади за резултатите от управлението на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА – за шестмесечието и деветмесечието на текущата бюджетна година и годишен доклад за предходната година. Сроковете за изготвяне на Докладите за управление на риска са дадени в Указанията на постоянния секретар на отбраната за подготовка на отчетите за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми. В Указанията за програмиране на министъра на отбраната са посочени сроковете за разработване и представяне в дирекция „ППБ“ на планове за управление на риска в отбранителните програми (за основните програми и програмите от състава на основните програми), както и за разработване на обобщен План за управление на риска в отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за следващата бюджетна година.

Управлението на риска в отбранителните програми се извършва в съответствие със Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Документите, които се разработват са в съответствие с Методическо пособие за разработване на документи по управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

3.5. Етап „Бюджетиране”

Етапът „Бюджетиране” е част от ИСУРО и е свързан с планиране и формиране на бюджета на МО в програмен формат, по отбранителни (секторни) политики и отбранителни програми.

3.5.1. Определяне на разпоредителите с бюджет

В съответствие със Закона за публичните финанси, министърът на отбраната е първостепенен разпоредител с бюджет. Разпоредителите с бюджет от по-ниска степен се определят от министърът на финансите, по предложения от първостепенните ръководители с бюджет (ръководителите на държавните органи и бюджетните организации). Второстепенните разпоредители с бюджет от МО се определят с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на отбраната, съгласувано с министъра на финансите, освен ако в закон е определено друго. Разпоредителите с бюджет от по-ниска степен се определят със заповед на министъра на отбраната, за което се уведомява писмено министърът на финансите. Разпоредители с бюджет от по-ниска степен са тези, чиито бюджети се включват в бюджета на съответния разпоредител с бюджет от по-висока степен.

Разходите по бюджета на МО се извършват самостоятелно от второстепенните разпоредители с бюджет, в т.ч. от подчинените им разпоредители с бюджет от по-ниска степен и централно чрез системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА). Средствата по бюджетните, депозитните сметки и сметките за чужди средства в лева и във валута на МО се организират и обслужват в единна система за набиране, съхраняване, разплащане и отчитане (Единна сметка). В системата СЕБРА се включват второстепенните разпоредители с бюджет и подчинените им структури, които имат самостоятелни финансови органи и са осигурени с кодове и наименования на банковите сметки в обслужващите ги търговски банки.

Управлението на финансовите ресурси в МО се осъществява на три нива, което включва:

- Първо ниво - министърът на отбраната като първостепенен разпоредител с бюджет. Дирекция „Планиране, програмиране и бюджет” и дирекция „Финанси” от администрацията на МО осигуряват функциите на министъра на отбраната като първостепенен разпоредител с бюджет.

Функциите на министъра като първостепенен разпоредител с бюджет по организиране на процесите на планиране, програмиране и годишното управление на разходите за отбрана, разработването на средносрочна бюджетна прогноза, проектобюджет и бюджет на МО за съответната бюджетна година се изпълняват от дирекция „ППБ”.

Дирекция „Финанси” изпълнява функциите на министъра на отбраната като първостепенен разпоредител с бюджет по изпълнението на бюджета, извършването на плащанията, администратор на приходи по текущото изпълнение на бюджета, разработване на счетоводната политика, организиране на вътрешноведомствената финансова дейност и счетоводната отчетност.

- Второ ниво - ръководителите на структури от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, като второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на отбраната.

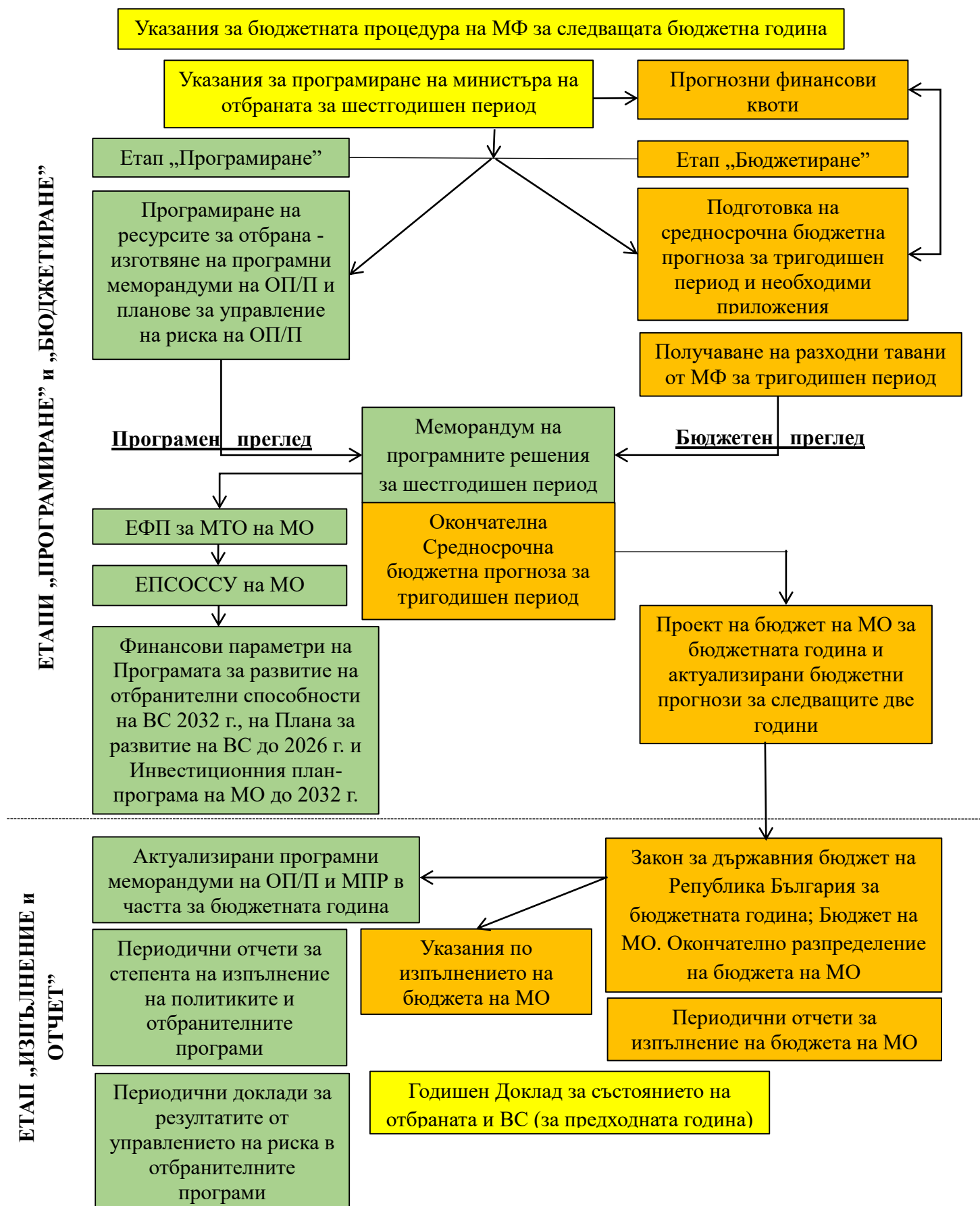
- Трето ниво - ръководителите на военни формирования и структури, като разпоредители с бюджет от по-ниска степен.

3.5.2 Същност на етап „Бюджетиране”

Етапът „Бюджетиране” на ИСУРО включва:

- Планиране на Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период и формиране на проект на бюджет на МО за първата година от тригодишния период;
- Управление и изпълнение на бюджета на МО по отбранителни (секторни) политики и отбранителни програми през бюджетната година.

Основните дейности на етап „Бюджетиране” и взаимовръзките с дейностите в етап „Програмиране” са показани на Фигура 6.

Фигура 6

Планиране на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период и формиране на проект на бюджет на МО за първата година от тригодишния период включва следните дейности:

- Разработване на Средносрочна бюджетна прогноза за тригодишен период;
- Разработване на проект на бюджет в програмен формат за първата година от тригодишния период;
- Разработване на актуализирани прогнози за следващите две години.

През този етап се разработва проект на едногодишен бюджет на МО, който се формира на базата на утвърдените ресурси за отбрана в програмните меморандуми на отбранителните програми и МПР за шестгодишен период. Проектът на бюджет на МО се разработва в програмен формат и е ориентиран към постигане на определените в отбранителните програми резултати, в съответствие с Решение на МС за бюджетната процедура и график за бюджетната процедура за съответната бюджетна година. МФ извършва предварителна оценка на основните макроикономически показатели за предстоящия тригодишен период. МФ изготвя Указания до ПРБ за подготовката и представянето на средносрочните бюджетни прогнози на различните етапи от бюджетната процедура, както и график за бюджетната процедура. В Указанията на МФ до ПРБ въз основа на оценените макроикономически показатели се правят основни допускания за средносрочен (тригодишен) период и се определят основните насоки за разработване на средносрочната бюджетна прогноза по области на политика и програми за тригодишен период. В графика са включени дейностите и сроковете за разработване и представяне в МФ на Средносрочна бюджетна прогноза на ПРБ за съответния тригодишен период по области на политики и програми, както и всички документи, доклади и приложения, свързани с прогнозата.

За конкретизиране на изпълнението на бюджетната процедура в МО, определяне на основните дейности и отговорници, както и организиране на работата на всички нива за разработване на бюджетната прогноза за тригодишен период, в т.ч. и проект на бюджет на МО за първата година, се изготвят Указания за изпълнение на бюджетната процедура в МО на постоянния секретар на отбраната. Дейностите, документите, сроковете и изпълнителите се включват в График за основните дейности в МО за периода на програмиране (Приложение 1) и в отделен График за изпълнение на бюджетната процедура (Приложение 1), който съдържа етапите, дейностите, сроковете за представяне в МФ на всички документи, свързани с подготовката на Средносрочната бюджетна прогноза на МО по отбранителни политики (области на политика в областта на отбраната, секторни политики) и отбранителни програми.

Разработване на Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период

В МО се изготвя Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период, в съответствие с изискванията на МФ по предоставените унифицирани макети, форми на доклади и приложения. Средносрочната бюджетна прогноза се изпраща в МФ в исканите срокове. Докладът и всички документи за подготовката на Средносрочната бюджетна прогноза се изготвят в съответствие с Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период, като се спазват етапите и сроковете, определени от МФ в РМС за бюджетната процедура.

На първия етап от бюджетната процедура (месец февруари-март) за подготовка на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период се използват Указанията за програмиране на министъра на отбраната и МПР за предходния програмен (шестгодишен) период, както и утвърдените цели и приоритети на политиките и отбранителните програми, предоставяните

продукти и услуги по отбранителните програми, показателите за ефективност и изпълнение на отбранителните програми. На следващите етапи от бюджетната процедура се използват Указанията за програмиране на министъра на отбраната и МПР за следващия програмен (шестгодишен) период, разработени в текущата календарна година (месец юни – юли на текущата година).

ПРБ (държавните органи и бюджетните организации) разработват и представят в МФ Средносрочните си бюджетни прогнози за тригодишен период за съгласуване. МФ анализира, оценява и съгласува бюджетните прогнози на ПРБ и разработва проект на решение за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за тригодишния период, което се приема от Министерския съвет. Същевременно Министерски съвет разработва по предложение на държавните органи Списък с нови инвестиционни проекти, за които се изисква споразумение за външни или вътрешни заеми и се предлага издаване на държавна гаранция. Списъкът с проектите се одобрява от Министерски съвет.

В изпълнение на Решение на МС за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за тригодишния период, МО разработва актуализирана Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период, която изпраща в МФ. В този период в МО се извършват заключителните дейности от етап „Програмиране” и се разработва МПР за шестгодишен период, който по решение на министъра на отбраната може да бъде изпратен в МФ. Едновременно с Програмния преглед на отбранителните програми в МО се провежда и Бюджетен преглед на Средносрочната (тригодишна) бюджетна прогноза и бюджета на МО по основни програми (програми) и ВРБ. По време на Бюджетния преглед се анализира съответствието на планираните финансови средства от отбранителните програми и ВРБ с утвърдените финансови квоти в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за първите три години от периода на програмиране. Анализират се и бюджетните прогнози на отбранителните програми и проекта на бюджет на всяка отбранителна програма и ВРБ. Проблемните въпроси по осигуряване с финансови средства се отразяват в Доклад за резултатите от проведен бюджетен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Разработване на проект на бюджет в програмен формат за първата година от периода на програмиране и на актуализирани прогнози за следващите две години

След приемане на окончателните Средносрочни бюджетни прогнози на ПРБ (държавните органи и бюджетни организации) МФ издава Указания със срокове за подготовка и представяне на проектите на бюджети за първата година и актуализиране на Средносрочните бюджетни прогнози за другите две години от периода. В изпълнение на тези указания и на базата на определените разходни тавани от МФ в МО се разработва проект на бюджет на МО за първата година и актуализирани разчети за втората и третата година на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период по политики, основни програми и програми, функции, дейности и по параграфи от ЕБК. Срокът за разработване и представяне в МФ на проектите на бюджети за първата година и на актуализираните Средносрочните бюджетни прогнози за другите две години от периода се определя с решението на МС за бюджетната процедура.

На основата на изпратените проекти на бюджети на ПРБ (държавните органи и бюджетните организации) в МФ се правят оценки на проектите, изготвят се законопроекти за изменение и допълнение на данъчните закони, оценяват се макроикономическите показатели за тригодишен период и се изготвя законопроект на държавния бюджет за първата година на периода и проект на

Средносрочна бюджетна прогноза за целия тригодишен период. МФ провежда консултации и съгласува проекта на държавния бюджет с ПРБ. При необходимост се подписва споразумение за одобрените основни параметри за разходи и наличието на несъгласие по някои от тях. МО извършва актуализация на проекта на бюджет на МО (при необходимост).

Законът за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) и ПМС за изпълнение на държавния бюджет окончателно се приемат от Народното събрание, обнародват се в Държавен вестник и пакетът от документи се публикува на интернет страницата на Министерски съвет. След приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за бюджетната година в МО се изготвя Доклад за окончателно разпределение на бюджета на МО по политики, основни програми и програми, ВРБ, по направления на разходите и по параграфи от ЕБК, функции и дейности. Докладът за окончателното разпределение на бюджета на МО за бюджетната година се разглежда и приема на заседание на Програмния съвет и се утвърждава от министъра на отбраната. Изготвят се годишни бюджети на отбранителните програми и на второстепенните разпоредители с бюджет.

След утвърждаване на годишните бюджети, програмните екипи на основните програми (програми) и второстепенните разпоредители с бюджет разпределят утвърдените им финансови средства по структури, програми и подпрограми, ЕБК, функции и дейности. Програмните ръководители утвърждават годишните бюджети на подчинените им структури, ВРБ или военни формирования (разпоредители с бюджет от по-ниска степен). На базата на утвърдените годишни бюджети, програмните екипи анализират и актуализират програмните цели и приоритети и разчетните ресурсни планове на отбранителните програми за бюджетната година. Разработват се актуализирани програмни меморандуми на отбранителните програми в частта за бюджетната година, както и актуализирани планове за управление на риска (при необходимост).

На базата на ЗДБРБ за бюджетната година, ПМС за изпълнение на държавния бюджет и Доклада за окончателното разпределение на бюджета на МО, се извършва Преглед на програмните меморандуми на отбранителните програми в частта им за бюджетната година. Изготвя се Доклад за резултатите от прегледа на актуализираните програмни меморандуми на отбранителните програми, в частта им за бюджетната година в съответствие с утвърдения бюджет на МО за бюджетната година. Докладът за резултатите от прегледа на актуализираните програмни меморандуми на отбранителните програми, в частта им за бюджетната година се представя на министъра на отбраната за утвърждаване.

Програмните екипи на основните програми/програми и второстепенните разпоредители с бюджети разработват проект на финансов план за материално-техническо осигуряване и проект на поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги по заявки от подчинените им структури, в съответствие с програмните меморандуми и в рамките на утвърдените бюджети на отбранителните програми и ВРБ за бюджетната година.

Единният финансов план за МТО на МО (ЕФП за МТО на МО) се разработва от дирекция „ППБ“ на основата на проектите на планове за материално-техническо осигуряване на основните програми (програми) и второстепенните разпоредители с бюджет. ЕФП за МТО на МО се внася за разглеждане в Програмен съвет, след което се утвърждава от министъра на отбраната. При разработването на ЕФП за МТО на МО се спазват сроковете, процедурите и вътрешните правила, обявени с ежегодни заповеди на министъра на отбраната.

Единният поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО (ЕПСОССУ на МО) се разработва от Главна дирекция „Инфраструктура на отбраната” по вътрешни правила, срокове и процедури, утвърдени от министъра на отбраната.

Управлението и разпределението на бюджета на МО ще бъде посочено в етап „Изпълнение и отчет”, паралелно с изпълнение и отчет на отбранителните програми.

3.6. Етап „Изпълнение и отчет”

През този етап се осъществява наблюдение, контрол и управление на изпълнението на отбранителните програми през бюджетната година. Извършва се анализ на изпълнението на програмните цели, показателите за изпълнение и дали са спазени утвърдените с Меморандума на програмните решения приоритети. При необходимост се изпълняват планираните дейности от Плана за управление на риска в отбранителните програми в МО за бюджетната година. При отчета на изпълнението на програмните меморандуми се извършва анализ на степента на усвояване на ресурсите, анализ и оценка на ефективността на изпълнението на основните цели на отбранителните политики и главните цели на отбранителните програми, на планираните дейности и мероприятия, утвърдени с Меморандума на програмните решения и програмните меморандуми на отбранителните програми за шестгодишен период, в частта за бюджетната година.

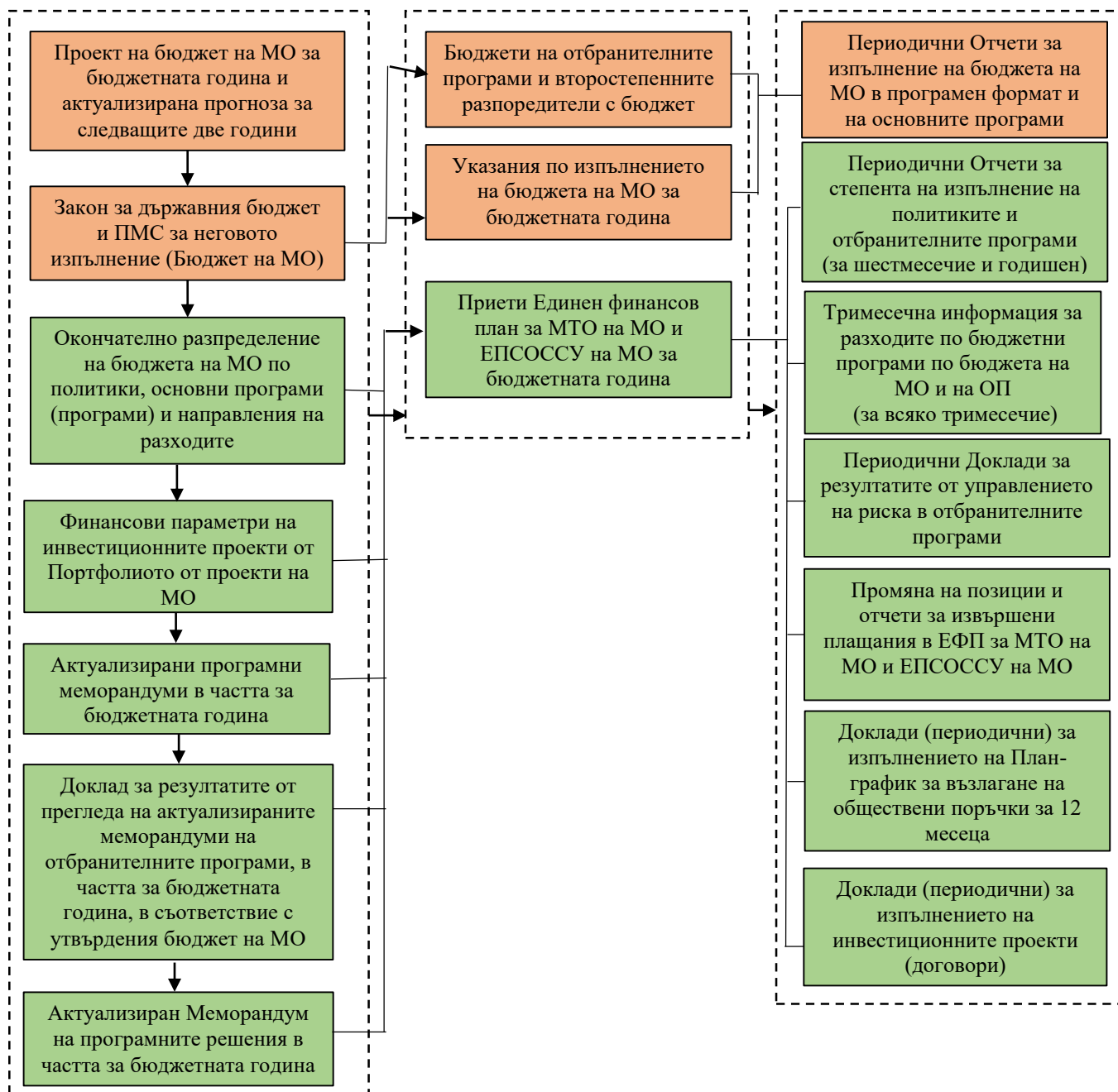
3.6.1 Същност на етап „Изпълнение и отчет”

Етап „Изпълнение и отчет” включва следните дейности:

- Изпълнение на програмните меморандуми (средносрочните планове) на отбранителните програми за първата година от периода на програмиране (бюджетната) година.
- Управление и изпълнение на бюджета на МО и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ).
- Издаване на Указания по изпълнение на бюджета на МО за съответната бюджетна година.
- Изготвяне на периодични Доклади за резултатите от управлението на риска в отбранителните програми (за шестмесечието и деветмесечието на текущата година и годишен доклад за предходната година).
- Изготвяне на периодични отчети за изпълнението на програмните меморандуми (средносрочните планове) в частта за бюджетната година.
- Изготвяне на отчет за изпълнението на бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет за всяко тримесечие на бюджетната година.
- Издаване на Указания на постоянния секретар относно изготвяне на отчети за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми (за шестмесечието на текущата година и годишен за предходната година).
- Разработване на периодични доклади за изпълнението на План-график за възлагане на обществени поръчки за 12 месеца (юни и септември).
- Разработване на периодични доклади за изпълнение на инвестиционните проекти (договори) на (шестмесечието на текущата бюджетна година и за предходната година).
- Изпълнение на План за изпълнение на дейностите за шестгодишен период в съответствие с Плана за развитие на ВС за средносрочен период до 2026 г.

- Изготвяне на Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на основните програми/програми и на второстепенните разпоредители с бюджет за всяко тримесечие на бюджетната година (с натрупване).
- Изготвяне на отчети за изпълнението на бюджета в МО в програмен формат – Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за всяко тримесечие на бюджетната година (с натрупване).
- Разработване на Доклад за състоянието на отбраната и ВС за предходната година, включително раздела за ресурсно осигуряване и внасяне за приемане в Народното събрание.
- Разработване на Годишен доклад за състоянието на Системата за финансово управление и контрол (СФУК) за МО за предходната година и Въпросник за самооценка на СФУК за предходната година.

Основните дейности през етапа „Изпълнение и отчет” са показани на Фигура 7.

Фигура 7

3.6.2 Изпълнение на програмните меморандуми на отбранителните програми за първата година, управление и изпълнение на бюджета на МО

Изпълнението на програмните меморандуми (средносрочните планове) на отбранителните програми и бюджета на МО и второстепенните разпоредители с бюджет стартира с началото на календарната година. За начало се счита влизането в сила на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) и Постановлението на МС за изпълнение на държавния бюджет за първата година от периода на програмиране в МО (бюджетната година).

Управлението и изпълнението на бюджета на МО включва следните дейности:

- Изготвяне на Указания по изпълнение на бюджета на МО за бюджетната година.

- Непрекъснато наблюдение на изпълнението на бюджета на МО по определени критерии.
- Анализ на информацията за състояние на месечните лимити и вземане на решение за отказ или изпълнение на заявките за плащане.

- Контрол за спазване на утвърдените лимити от отбранителните програми и ВРБ на всички нива от програмната структура на МО.

- Проверка на предложенията за промени в ЕФП за МТО на МО и ЕПСОССУ на МО.
- Проверка на финансовите параметри на решенията за откриване на процедури за обществени поръчки и на проектите на договори.

- Извличане на информация от всички нива на отбранителните програми, ВРБ и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен, с цел получаване на пълна и актуална картина на бюджетите, лимитите, договорите и плащанията.

- Анализ на тенденциите в изпълнението на бюджета през бюджетната година от гледна точка за предприемане на коригиращи действия.

- Предприемане на коригиращи действия при необходимост;
- Изготвяне на различни видове анализи, справки и разчети, свързани с бюджета на МО.
- Корекции в бюджета по политики и отбранителни програми по реда на ЗПФ.
- Управление и контрол на бюджетните приходи.

След утвърждаване на ЗДБРБ за бюджетната година и с влизането в сила на ПМС за изпълнение на ЗДБ, в МО се прилагат всички разпоредби на закона и се прави анализ на настъпилите изменения на финансовите параметри и евентуални ограничения. Вследствие на анализа се извършват, ако е необходимо, корекции в бюджетите на отбранителните програми и ВРБ. Изготвя се Доклад за окончателното разпределение на бюджета на МО по политики, основни програми (програми) и направления на разходите. Докладът се внася за разглеждане и приемане в Програмния съвет. След извършените корекции се изготвя актуализиран бюджет на МО по политики, отбранителни програми, направления на разходите и по параграфи от ЕБК, който се утвърждава от министъра на отбраната и се изпраща за окончателно съгласуване в МФ.

Утвърдените и съгласувани окончателни бюджети на отбранителните програми и ВРБ се изпращат на отбранителните програми и ВРБ, като се определя срок за извършване на актуализация на програмните меморандуми и разчетните ресурсни планове за всяка основна програма и програмите от състава на основната програма, в частта за бюджетната година.

Дирекция „ППБ“ извършва преглед на актуализираните програмни меморандуми на отбранителните програми и подготвя Доклад за резултатите от прегледа на актуализираните програмни меморандуми на основните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, в частта за бюджетната година, в съответствие с утвърдения от министъра на отбраната бюджет на МО за бюджетната година. На основата на извършения преглед на актуализираните програмни меморандуми на отбранителните програми се извършва и актуализация на Меморандума на програмните решения за шестгодишен период, в частта за бюджетната година (ако се налага промяна в целите, приоритетите и задачите на отбранителните програми). Докладът за резултатите от прегледа на актуализираните програмни меморандуми на основните програми, в частта за бюджетната година се внася за разглеждане и приемане в Програмен съвет, след което се представя на министъра на отбраната за утвърждаване.

За създаване на условия за изпълнение на бюджета на МО се разработват Указания по изпълнението на бюджета на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за бюджетната година. Указанията се утвърждават от министъра на отбраната и се въвеждат за изпълнение със заповед на министъра на отбраната.

Указанията по изпълнението на бюджета на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА могат да включват:

- общи положения - определя се бюджетът на МО по направления на разходите, посочват се приходи, субсидии от държавния бюджет, задължения по финансов лизинг и търговски кредит, трансфери за Държавните висши военни училища (ДВВУ), текущи разходи, капиталови разходи, разпределение на трансфера за ДВВУ по функция „Образование”, разпределение на бюджета на МО по отбранителни политики, основни отбранителни програми, по ведомствени и администрирани разходи; пояснителни разпоредби и др.;

- Приходи - изпълнение на плана за приходите, обща стойност на приходите и пояснителни разпоредби за изпълнението им;

- Изпълнение на бюджета - конкретни указания за изпълнение на бюджета, пояснителни разпоредби и срокове за изпълнение на бюджета; разходи за съвместни операции и международни учения на ВС, за мисии и представителства в чужбина; специфични разходи, извършвани от някои второстепенни разпоредители с бюджет; разходи за персонал, издръжка и капиталови разходи;

- Плащания по ЕФП за МТО на МО и ЕПСОССУ на МО - пояснителни разпоредби за централни плащания по ЕФП за МТО на МО, по ЕПСОССУ на МО и други средства;

- Ред за извършване на корекции по бюджета и изготвяне на коригиран бюджет на МО - включва пояснителни разпоредби;

- Обхват и изпълнение на системата на единната сметка в МО - включва обхват на системата и видове сметки, извършване на плащания, отчитане на приходите и разходите и данъчно облагане;

- Заключителни разпоредби;

- Приложения.

Указанията за изпълнението на бюджета могат да включват и допълнителни раздели, в зависимост от годишните указания на МФ.

Управлението и изпълнението на бюджета на МО в програмен формат и на бюджетите на отбранителните програми и ВРБ се извършва непрекъснато при спазване на следните принципи:

- Използване на система за оценка и отчитане на изразходваните отбранителни ресурси, в т.ч. и финансови, по политики и отбранителни програми и второстепенни разпоредители с бюджет;

- Периодично отчитане на изпълнението на бюджета на МО в програмен формат;

- Периодично отчитане на изпълнението на бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет;

- Осъществяване на постоянен, текущ и последващ контрол на изпълнението;

- Прилагане на гъвкавост при решаване на допълнително възникнали задачи на отбранителните програми, включително и задачи, свързани с управление на ресурсите за отбрана и изпълнение на програмните меморандуми на отбранителните програми;

- Прилагане на превантивни дейности за недопускане на пропуски и бързо пренасочване на отбранителни ресурси от неизпълнени задачи към неотложни задачи и дейности;

- Осигуряване на финансови ресурси, с цел непрекъснато управление на риска в отбранителните програми.

Управлението и изпълнението на програмните меморандуми на отбранителните програми, бюджета на МО по отбранителните политики и програми и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет се осъществява от Програмен съвет към министъра на отбраната - за основните програми, програмите и ВРБ.

Съгласно Плана за дейността на Програмния съвет към министъра на отбраната за календарната година ежесмесчно (при необходимост) се провеждат заседания, на които се разглеждат и приемат докладни записки от ръководителите на основни програми за преразпределение на ресурсите за отбрана във връзка с неотложни дейности и разходи при изпълнение на програмните меморандуми. Правят се корекции на параметрите и позициите от ЕФП за МТО на МО и ЕПСОССУ на МО (при необходимост). Пренасочват се ресурси при непланирани, спешни и нововъзникнали дейности и задачи. Изготвя се при необходимост ежесмесчна информация за резултатите от управление на значимите рискове в отбранителните програми. Предприемат се действия за недопускане на забавяне на изпълнението на програмните меморандуми на отбранителните програми. Извършва се ежесмесчно разпределение на финансовите средства и изплащането на разходи по бюджета на МО, в рамките на средствата, предоставени от МФ като лимит за разход за съответния месец.

Предложенията за преразпределение на финансови ресурси за отбрана от едно направление на разходите в друго направление или между основни програми в рамките на утвърдените средства по отбранителните политики се внасят в Програмен съвет към министъра на отбраната, приемат се от съвета и се утвърждават от министъра на отбраната. За тези предложения за преразпределение на ресурси за отбрана, ако е необходимо се изготвят доклади до МФ за извършване на корекция по бюджета на МО. За предложенията за преразпределение на финансови средства по параграфи от ЕБК между програмите в рамките на основната програма се изготвят доклади от ръководителя на основната програма до председателя на Програмния съвет, приемат се от Програмен съвет и се утвърждават от министъра на отбраната.

Програмните ръководители осъществяват мониторинг и непрекъснат контрол на изпълнението на програмните меморандуми на отбранителните програми и бюджетите на отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет в рамките на своите правомощия.

- Ръководители на основни програми - осъществяват мониторинг и непрекъснат контрол за програми и подпрограми в състава на основната програма.
- Ръководителите на програми - осъществяват мониторинг и непрекъснат контрол за подпрограми, програмни елементи и обособени програмни елементи, както и разпоредители с бюджет от по-ниска степен.

3.6.3. Периодични отчети за изпълнение на програмните меморандуми (средносрочните планове) на отбранителните програми и бюджетите на отбранителните програми и ВРБ

Редът за наблюдение и управление на изпълнението на отбранителните програми се определя с Указания относно изготвяне на отчети на степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми, които се утвърждават от постоянния секретар на отбраната (ПСО) за шестмесечието на

текущата бюджетна година и за предходната бюджетна година. В Указанията за изготвяне на отчета на степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми се отразяват изискванията, сроковете, формата за отчет, дадени в Указания на министъра на финансите за формата, съдържанието и сроковете за съставяне и представяне на подробен отчет към полугодieto и за годината за изпълнението на програмните бюджети за бюджетната година от ПРБ, които прилагат програмен формат на бюджет.

Изпълнението се отчита, като се използват унифицирани отчетни форми, разработени на базата на таблиците от Разчетния ресурсен план за изпълнение на програмата, включени в Модела на програмен меморандум (Приложение 3 на настоящото Ръководство) и програмните меморандуми за шестгодишен период. Отчетите за степента на изпълнение на отбранителните програми съдържат текстова част, ориентирана по елементите на отбранителните способности (ако касае програмата) и отчитат изпълнението на планираните цели, приоритети, крайни резултати и показатели за ефективност и изпълнение. В отчетите се включват обобщени данни за финансовите разходи на програмата, които са необходими за оценка на ефикасността и ефективността от изразходваните финансови и материални ресурси за постигане на отчетените резултати. Изготвя се анализ и оценка на изразходваните отбранителни ресурси за постигане на утвърдените програмни цели и приоритети, както и за изграждане/поддържане на отбранителните способности на ВС.

За изготвянето на отчетите за изпълнение на бюджета на МО в програмен формат се изготвят Указания относно изготвяне на Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за всяко тримесечие на бюджетната година, които се утвърждават от ПСО. Тези отчети съдържат таблични форми за разходите по политики и програми и се изпращат в МФ.

За отчитане на изпълнението на програмните меморандуми (средносрочните планове) на отбранителните програми и бюджетите на отбранителните програми и ВРБ в МО се създава организация, която включва следните дейности:

- Разработване на Указания на постоянния секретар на отбраната относно изготвяне на периодични отчети за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО.
- Разработване и приемане на форми за отчетни документи (периодични отчети) съгласно Указания на министъра на финансите за изготвяне на периодични отчети за съответния отчетен период.
- Разработване на Указания на постоянния секретар на отбраната относно изготвяне на Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за всяко тримесечие.
- Определяне на отговорници, отговорни структури от МО и срокове за разработване на отчетите.
- Определяне на отчетната информация, която изготвят структурите, на кого и в какъв срок я представят.

В МО е необходимо да се разработят следните отчетни документи:

- Ежемесечен отчет за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средства от ЕС и на сметките за чужди средства;
- Ежемесечен отчет за реализираните приходи и извършените разходи за периода;
- Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за всяко тримесечие на бюджетната година (с натрупване);

- Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за първото шестмесечие на текущата бюджетна година;
- Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за предходната бюджетна година (след изтичане на годината);
- Отчет за изпълнение на инвестиционните проекти за модернизация на ВС (шестмесечен и годишен);
- Изготвя се анализ и оценка на изразходваните отбранителни ресурси за постигане на утвърдените програмни цели и приоритети, както и за изграждане/поддържане на отбранителните способности на ВС;
- Изготвя се Доклад изпълнението на План-график за възлагане на обществени поръчки за 12 месеца (юни и септември).
- Друга отчетна информация.

В основните програми и програмите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА е необходимо да се разработят следните отчетни документи:

- Тримесечна информация за разходите по бюджета на основната програма (програма) за всяко тримесечие на бюджетната година (с натрупване);
- Отчет за степента на изпълнение на основната програма и програмите от състава на основната програма за първото шестмесечие на текущата бюджетна година;
- Отчет за степента на изпълнение на основната програма и програмите от състава на основната програма за предходната бюджетна година.

Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми (основни отбранителни програми) по бюджета на МО за бюджетната година се разработва от дирекция „ППБ” за всяко тримесечие от бюджетната година (първата година на периода за програмиране). Тримесечната информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО представлява отчет за изпълнението на бюджета на МО в програмен формат. За второто и четвъртото тримесечие на годината, информацията за разходите по бюджета се включва в Отчета за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА – за първото шестмесечие на текущата бюджетна година и за предходната бюджетна година. Дирекция „ППБ” обобщава представените отчети за изпълнение на бюджета в програмен формат - Тримесечна информация за разходите по бюджета на основните програми по програми и второстепенните разпоредители с бюджет. Министърът на отбраната утвърждава Тримесечната информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за всяко тримесечие на бюджетната година, след което информацията се изпраща в МФ, съобразно определения срок.

За разработване на Тримесечната информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за бюджетната година за всяко тримесечие на бюджетната година се изготвят Указания на постоянния секретар на отбраната. Указанията на постоянния секретар на отбраната се разработват на базата на Указания на министъра на финансите до първостепенните разпоредители с бюджет. Указанията на постоянния секретар на отбраната съдържат следната информация:

- пояснителни разпоредби до ръководителите на основни програми (програми) и ВРБ за реда и сроковете за разработване и представяне на информацията;
- таблични форми, съгласно указанията на МФ.

Табличните форми за МО и основните програми (програмите) са посочени в Приложение 6 на настоящото Ръководство.

Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се разработва от дирекция „ППБ“ за първото шестмесечие на текущата бюджетна година и за предходната бюджетна година. Структурата и формата на двата отчета е еднотипна и се определя с Указания на министъра на финансите за формата, съдържанието и сроковете за съставяне и представяне на подробен отчет към полугодieto и за годината за изпълнението на програмните бюджети за бюджетната година от ПРБ, които прилагат програмен формат на бюджет.

Дирекция „ППБ“ обобщава представените отчети за степента на изпълнение на основните програми и програми. Шестмесечният и годишният отчети се внасят за разглеждане в Програмния съвет към министъра на отбраната и се представят на министъра на отбраната за утвърждаване. По един екземпляр от шестмесечните и годишни отчети за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се изпраща в Народното събрание, Сметната палата и МФ. Ресорната комисия на Народното събрание изслушва министъра на отбраната и обсъжда представения отчет - неклафицирана информация за отчета на степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми, резюме на отчета и таблица с разходите за отбрана по политики и отбранителни програми.

За разработване на периодичните отчети за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА (за първото шестмесечие на текущата бюджетна година и за предходната бюджетна година) се издават Указания на постоянния секретар на отбраната относно изготвяне на отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, които съдържат:

- пояснителни разпоредби до ръководителите на основни програми (програми), ВРБ и ръководители на административни звена за реда и сроковете за разработване и представяне на отчетите;
- структура на отчетите, текстуална част и таблични форми, съгласно Указанията на постоянния секретар на отбраната. Структурата и табличните форми на отчетите за МО и основните програми (програмите) са посочени в Приложение 7.

В шестмесечния и годишния отчети на МО, основните програми (програмите) и ВРБ се включват табличните форми на Тримесечната информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за второ и четвърто тримесечие на текущата бюджетна година. Финансовите данни за изпълнение на бюджета на съответната основна програма, програма и ВРБ следва да съответстват на информацията от касовото изпълнение на бюджета на МО са съответния период.

Доклади за резултатите от управление на риска

За отчитане на резултатите от управлението на значимите рискове при изпълнение на програмните меморандуми на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се подготвят и приемат периодични доклади в съответствие със Стратегия за управление на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко

подчинение на министъра на отбраната и БА. Изготвят се периодични Доклади за резултатите от управлението на риска в отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - за шестмесечието и деветмесечието на текущата бюджетна година и годишен за цялата предходна година.

Доклад за състоянието на Системата за финансово управление и контрол в МО

Финансовото управление и контрол в МО се извършва в съответствие с разпоредбите в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Наредба за формата, съдържанието, реда и сроковете за представяне на информация по ЗФУКПС и Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, Указания за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в организациите от публичния сектор, Указания за управление на риска в организациите от публичния сектор, Указания за последващи оценки на изпълнението в организациите от публичния сектор, Указания за осъществяване на управленската отговорност в организациите от публичния сектор (издадени от Министерството на финансите - МФ).

Финансовото управление и контрол в МО се осъществява чрез система за финансово управление и контрол, включваща политики, процедури и дейности, въведени от ръководството на организацията съгласно изискванията на чл. 2 от ЗФУКПС, с цел да се осигури разумна увереност, че целите на организацията са постигнати чрез:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори;
- надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация;
- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
- опазване на активите и информацията;
- предотвратяване и разкриване на измами и нередности, както и предприемане на последващи действия (съгласно чл. 5 от ЗФУКПС).

Вътрешните правила за финансово управление и контрол в МО се състоят от система от вътрешноведомствени документи и актове, както и правилници, наредби, вътрешни правила за всеки елемент на СФУК (съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗФУКПС).

С прилагането на Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет в отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, Ръководството за отбранително планиране, базирано на способности, Ръководството за проектно управление в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и Вътрешните правила за бюджетния процес и финансовите дейности в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се усъвършенства нормативната база за прилагане на програмния подход при управление на ресурсите за отбрана и проектното управление по метода „Управление на инвестиционни проекти в контролирана среда“ (PRINCE 2). Тези документи, заедно със Стратегията за управление на риска в отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, вътрешноведомствени документи, правилници, процедури и вътрешни правила в други области, свързани с елементите на СФУК, представляват система от актове, с които се въвеждат вътрешни правила за финансово управление и контрол в МО (съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗФУКПС).

Отговорността за функционирането на системата за финансово управление и контрол в МО е на министъра на отбраната. Отговорностите, функционалните области на компетентност на отделните структури, дирекции и административни звена са разписани в Устройствения правилник

на МО, в отделни правилници, процедури и вътрешни правила в други области, свързани с елементите на СФУК.

Финансовото управление и контрол в МО по отношение на планиране и управление на ресурсите за отбрана се реализира чрез прилагане на Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) на програмен принцип. Дейностите и етапите на ИСУРО се регламентират в Ръководството за планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

При провеждане на политика за прозрачност и отчетност в МО се използва програмния подход за планиране и управление на ресурсите за отбрана. Това позволява да се постигне прозрачност и оптимизиране на бюджетния процес, както и повишаване на гражданския контрол при формиране и изпълнение на бюджета за отбрана. По този начин функционирането на ИСУРО и отбранителните програми допринасят за приоритизиране на целите и обвързването им с отбранителните способности на Въоръжените сили и необходимите ресурси. Финансовото управление и контрол е процес, интегриран в дейността на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, включително и по-отношение на бюджетния процес и финансовите дейности.

В изпълнение на чл. 8, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и указания на министъра на финансите ежегодно до края на месец март на текущата бюджетна година МО разработва и представя в Министерството на финансите Годишен доклад за състоянието на системата за финансовото управление и контрол и Въпросник за самооценка на системата за финансовото управление и контрол. Тези документи включват информация за предходната бюджетна година относно функционирането, адекватността, ефикасността и ефективността на системата за финансово управление и контрол в МО, включително за отбранителните програми и второстепенните разпоредители с бюджет.

Дирекция „ППБ” организира прилагането на ИСУРО на програмен принцип в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, както и разработването и изпълнението на отбранителните програми за шестгодишен период. Дирекция „ППБ” създава организация и разработва обобщен Годишен доклад за състоянието на системата за финансово управление и контрол в МО и Въпросник за самооценка на системата за финансово управление и контрол в МО за предходната бюджетна година.

За разработване на доклада и въпросника ръководителите на структури в МО, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, програмните ръководители на отбранителни програми и второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ) подготвят годишни доклади за състоянието на финансовото управление и контрол в съответната структура, отбранителна програма или ВРБ за предходната бюджетна година. С доклада и въпросника се събира информация за развитието и функционирането на елементите (областите) за финансово управление и контрол – контролна среда, управление на риска, контролни дейности, информация и комуникация, и мониторинг. Всяка структура е задължена да представи исканата информация в касаещите я области, чрез конкретно отбелязани отговори и чрез определените оценки за всеки от изброените елементи. По този начин става възможно да бъде обоснована общата оценка за състоянието на СФУК за съответната структура (отбранителна програма). Формата и съдържанието на изготвените доклади за СФУК следва да са съгласно изискванията на Наредбата за формата, съдържанието, реда и сроковете за представяне на информация по чл. 8, ал. 1 от ЗФУКПС.

Докладите се обобщават и анализират в дирекция „ППБ“. На ниво МО в дирекция „ППБ“ се разработват обобщен Годишен доклад за състоянието на системата за финансово управление и контрол в МО и обобщен Въпросник за самооценка на системата за финансово управление и контрол в МО за предходната бюджетна година. Докладът и въпросникът се предоставят на дирекция „Вътрешен одит“ са становище, което се включва като отделен раздел в Годишния доклад за състоянието на системата за финансово управление и контрол в МО.

Необходимо е електронно подписаният от министъра на отбраната обобщен Годишен доклад за СФУК в МО за предходната бюджетна година и попълненият Въпросник за самооценка на системата за финансово управление и контрол в МО за предходната бюджетна година да се изпратят в МФ. Изпращането на доклада и въпросника се извършва единствено по електронен път чрез модул „Годишно докладване“ в Информационната система за финансово управление и контрол и вътрешен одит на МФ. В тази връзка се изготвя заповед на министъра на отбраната, с която се определят лицата, отговарящи за процеса на докладване, свързан с финансово управление и контрол в МО за предходната бюджетна година.

3.6.4. Доклад за състоянието на отбраната и ВС

Докладът за състоянието на отбраната и ВС на Република България се разработва ежегодно в МО в дирекция „Отбранителна политика и планиране на основание на Закона за отбраната и ВС на Република България. Докладът се приема с Решение на Министерски съвет на Република България и се внася в Народното събрание. Чрез Доклада МС информира Народното събрание и обществото за изпълнението на политиката на правителството в областта на отбраната през изтеклата календарна година. Докладът съдържа отчет за изпълнение на направленията, стратегическата цел и приоритетите на отбранителната политика, основните цели на отбранителните политики, целите, приоритетите, мисиите и задачи на ВС, постигнатите резултати за изграждане и поддържане на отбранителни способности от военните формирования и видовете ВС, изразходваните ресурси за отбрана, изводи и направления за съсредоточаване на усилията. Разделът, свързан с ресурсното осигуряване (ресурсната среда) на МО се разработва в дирекция „ППБ“. Изготвя се информация и анализ на изразходваните ресурси за отбрана по политики, по основни програми, видове ВС и направления на разходите. Прави се оценка и анализ на изпълнението на Националния план за повишаване на разходите за отбрана до 2 % от БВП на Република България до 2024 г. Изготвят се анализ и изводи за тенденциите при разходите за отбрана за минал период, за изпълнение на инвестиционните проекти за модернизация на ВС и изразходваните капиталови разходи, както и за финансово осигуряване на актуалния Пакет от ЦС на НАТО.

3.7. Организация, отговорности, срокове по изпълнение

Организацията, отговорностите и сроковете в настоящото Ръководство са задължителни за всички структури в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Структурата и формата на документите на основните програми и програми, неуточнени в Ръководството, да се разработват в съответствие със структурата и формата на документите, разработвани в МО, регламентирани чрез нормативната уредба, вътрешните правила, указания и процедури за разработване на документи във всяка област на дейност на МО.

Списък на използвани съкращения в Ръководството

Съкращения	Същност
КСНС	Консултативен съвет за национална сигурност
НС	Народно събрание на Република България
МС	Министерски съвет
МО	Министерство на отбраната
МФ	Министерство на финансите
ВС	Въоръжени сили
БА	Българска армия
Видове ВС	Видове Въоръжени сили
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗДБРБ	Закон за държания бюджет на Република България
ЗОВСРБ	Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България
ИСУРО	Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РМС	Решение на Министерски съвет
НАТО	Организация на Северноатлантическия договор
ЕС	Европейски съюз
ООН	Организация на обединените нации
ОССЕ	Организация за сигурност и сътрудничество в Европа
ОПСО на ЕС	Обща политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз
Разходи ЛС	Разходи за личен състав
ТИ	Разходи за текуща издръжка
КР	Капиталови разходи
Т	Таблица
ФР	Финансов разчет
МПР	Меморандум на програмните решения
БВП	Брутен вътрешен продукт
ЕБК	Единна бюджетна класификация
СЕБРА	Системата за електронни бюджетни разплащания
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДЗПО	Допълнително, задължително пенсионно осигуряване
ЕФП за МТО на МО	Единен финансов план за материално-техническо осигуряване
ЕПСОССУ на МО	Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги
ЦС	Цели за способности
NRF	Сили за отговор на НАТО
FMF	Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране
NSIP	Програма на НАТО за инвестиции в областта на сигурността
FMS	Програма на САЩ за чуждестранни военни продажби

**График за основните дейности на процеса на планиране, програмиране,
бюджетиране, изпълнение и отчет
(пример)**

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК
	Отчет за касовото изпълнение на бюджета на МО - за предходната бюджетна година	Януари - февруари
	Издаване на Указания на Постоянния секретар на отбраната относно изготвяне на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - за предходната бюджетна година.	Януари
	Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - за предходната бюджетна година.	съгласно указания на МФ февруари - март
	Годишен Доклад за състоянието на отбраната и ВС – изготвяне на информация за разходите за отбрана за предходната година и за раздел „Ресурсно осигуряване“.	Февруари - март
	Доклад за окончателното разпределение на бюджета на МО по политики, основни програми и по направления на разходите в съответствие със Закона за държавния бюджет на Р България за бюджетната (текущата) година и ПМС за изпълнение на държавния бюджет за бюджетната (текущата) година.	Януари
	Актуализиране на програмните меморандуми на отбранителните програми за шестгодишен период и Меморандума на програмните решения за шестгодишен период, в частта за бюджетната (текущата) година.	Февруари - март
	Изготвяне на Доклад за резултатите от прегледа на Актуализираните меморандуми на отбранителните програми за бюджетната (текущата) година.	Март-април
	Разработване и утвърждаване на Указания за изпълнение на бюджета на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за бюджетната година (текущата година).	Март
	Подготовка на Указания за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период (следващ текущата година) и заповед на министъра на отбраната за въвеждане в изпълнение.	Април
	Приемане на Програмен съвет на Указанията за програмиране на министъра на отбраната за шестгодишен период (следващ текущата година).	Април
	Изготвяне на Сборник норми и лимити за разходи на отбранителни ресурси за личен състав, въоръжение и техника, с данни актуални за бюджетната година.	Април

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК
	Разработване и изпращане на програмните меморандуми на основните програми с приложените към тях меморандуми на програмите в състава на основната програма за шестгодишен период (следващ текущата година) в дирекция “ППБ”.	Май-юни
	Изпращане на информация от второстепенните разпоредители с бюджет (ВРБ) и от основните отбранителни програми (програми) за целите на изготвяне на средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период (следващ текущата година) в дирекция “ППБ”.	Май
	Извършване на оценка и анализ на разработените меморандуми на основните програми и програмите от състава на основните програми за шестгодишен период (следващ текущата година) от експерти в дирекция “ППБ”.	Юни
	Провеждане на Програмен преглед на отбранителните програми за шестгодишен период (следващ текущата година).	По отделен график -юни
	Провеждане на Бюджетен преглед на бюджетите на основните отбранителни програми, програми и на второстепенните разпоредители с бюджет за следващата бюджетна година.	По отделен график-юни
	Изготвяне на Доклад за резултатите от проведения Програмен преглед на отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.	Юни-юли
	Изготвяне на Доклад за резултатите от проведения Бюджетен преглед на отбранителните програми, програмите и ВРБ в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.	Юни-юли
	Разработване на Меморандум на програмните решения за шестгодишен период (следващ текущата година).	Юни-юли
	Приемане на Меморандум на програмните решения за шестгодишен период (следващ текущата година) на заседание на Програмен съвет.	Юни
	Подготовка на Средносрочна бюджетна прогноза на МО за тригодишен период (следващ текущата година), както и на всички документи и приложения, свързани със средносрочната бюджетна прогноза съгласно указания на МФ.	Съгласно етапите и сроковете, определени от МФ
	Изпращане на Средносрочната бюджетна прогноза на МО за тригодишен период (следващ текущата година), както и на всички документи и приложения, свързани със средносрочната бюджетна прогноза в МФ.	Съгласно етапите и сроковете, определени от МФ – Юли
	Изпращане на Меморандума на програмните решения за шестгодишен период (следващ текущата година) при решение на министъра на отбраната в МФ.	
	Разработване и представяне в дирекция „ППБ” на Планове за управление на риска за следващата бюджетна година (за годината след	Септември

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК
	текущата година) за всяка основна програма, включително и на програмите от състава на основната програма.	
	Изготвяне на отчет на изпълнението на бюджета на МО - Тримесечна информация за разходите по бюджетни програми по бюджета на МО за бюджетната (текущата година) към края на всяко тримесечие на бюджетната година.	съгласно указания на МФ през февруари, април, юли и октомври
	Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА - за първото полугодие на бюджетната (текущата) година	съгласно указания на МФ - август – септември
	Разработване на План за управление на риска на отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за следващата бюджетна година (за годината след текущата година)	Ноември-декември
	Разработване и представяне в МФ на проект на Бюджет на МО в програмен формат за следващата бюджетна година (за годината след текущата година), включително и актуализирани разчети за следващите две години от бюджетната прогноза (годините след текущата година)	Септември
	Провеждане на консултации за проекта на бюджет на МО	септември - октомври
		
		

ЗАБЕЛЕЖКА: В Графика за основните дейности на процеса на планиране, програмиране, бюджетиране, изпълнение и отчет могат да бъдат включвани и други дейности в изпълнение на изисквания на председателя на Програмния съвет към министъра на отбраната.

**ГРАФИК ЗА БЮДЖЕТНАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ____ г., СЪГЛАСНО РМС № ____/
____.____.____ г.**

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	МЕРОПРИЯТИЕ/ДЕЙНОСТИ	ИЗПЪЛНИТЕЛ
	П Ъ Р В И Е Т А П	
февруари	Изготвя предварителна оценка на основните макроикономически показатели за периода ____ - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
февруари	Указания на Министъра на финансите до Първостепенните разпоредители с бюджет (ПРБ) за подготовка и представяне на бюджетните им прогнози за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
март	Разработване и представяне в Министерството на финансите (МФ) от Първостепенните разпоредители с бюджет средносрочните си бюджетни прогнози за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) по политики и програми съгласно РМС № ____.	Министерство на отбраната
март	Разработване и представяне в МФ на предложения за нови инвестиционни проекти, за чието финансиране се предвижда сключване на споразумения за външни и вътрешни държавни заеми през ____ г. (за годината след текущата година), и/или за които се предлага издаване на държавна гаранция през ____ г. (за годината след текущата година)	Министерство на отбраната
март	Изготвяне на оценка на бюджетните прогнози на ПРБ за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), включително по политики и програми.	Министерство на финансите
март	Изготвяне на пролетна макроикономическа прогноза за периода ____ г. - ____ г.. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
април	Разработване на Проект на средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
април	Публикуване на интернет страницата на МФ на пролетната макроикономическа прогноза, включително основните допускания, на които тя се основава.	Министерство на финансите
април	Министърът на финансите съгласува проекта на средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) с първостепенните разпоредители с бюджет и с Фискалния съвет.	Министерство на финансите

април	Подготвяне и внасяне в Министерския съвет (МС) за разглеждане на проект на решение за одобряване на средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), както и проект на мотиви при неприемане на мотивираното становище и препоръките на Фискалния съвет относно пролетната макроикономическа прогноза и/или средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
април	Разглежда и одобрява средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), както и мотиви при неприемане на мотивираното становище и препоръките на Фискалния съвет относно пролетната макроикономическа прогноза и/или средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерски съвет
април	Министерският съвет внася приетия пакет от документи относно пролетната макроикономическа прогноза и средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) за информация в Народното събрание.	Министерски съвет
април	Министерският съвет и МФ публикуват на интернет страниците си мотивите на Министерския съвет при неприемане на мотивираното становище и препоръките на Фискалния съвет относно пролетната макроикономическа прогноза и/или средносрочната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерски съвет Министерство на финансите
април	Изготвя списък и анализ на постъпилите предложения за нови инвестиционни проекти, за чието финансиране се предвижда сключване на споразумения за външни и вътрешни държавни заеми през ____ г. (за годината след текущата година), и/или за които се предлага издаване на държавна гаранция през ____ г. (за годината след текущата година), и ги внася за съгласуване в Съвета за развитие при Министерския съвет преди внасянето им за разглеждане и одобряване от Министерския съвет.	Министерство на финансите
май	Провежда заседание, на което съгласува и взема решение за предложение до Министерския съвет за одобряване на проекти от списъка с предложения за нови инвестиционни проекти, за чието финансиране се предвижда сключване на споразумения за външни и вътрешни държавни заеми през ____ г. (за годината след текущата година), и/или за които се предлага издаване на държавна гаранция през ____ г. (за годината след текущата година)	Съвета за развитие при Министерски съвет

юни	На основание на решението на Съвета за развитие при Министерски съвет министърът на финансите внася в Министерския съвет за разглеждане проект на решение за одобряване на проектите, които ще се финансират с държавни и/или държавногарантирани заеми през ____ г. (за годината след текущата година)	Министерство на финансите
юни	Провежда заседание, на което разглежда и одобрява проектите, които ще се финансират с държавни и/или държавногарантирани заеми през ____ г. (за годината след текущата година)	Министерски съвет
юли	Разработва и представя в МФ актуализираната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) в съответствие с решенията на Министерския съвет.	Министерство на отбраната
В Т О Р И Е Т А П		
август	Министърът на финансите изготвя предварителна оценка на основни макроикономически показатели за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
септември	Министърът на финансите дава указания на ПРБ и определя сроковете за подготовката и представянето на годишните им проекти на бюджети за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и на актуализираните им бюджетни прогнози за периода ____ г. - ____ г. (следващите две години след годината след текущата година)	Министерство на финансите
В рамките на допълнително определен срок от МФ	Разработва и представя в МФ проект на бюджет на МО за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и актуализирана бюджетна прогноза на МО за периода ____ г. - ____ г. (следващите две години след годината след текущата година)	Министерство на отбраната
септември	МФ прави оценка на проектобюджетите за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и на актуализираната бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (следващите две години след годината след текущата година)	Министерство на финансите
септември	МФ изготвя законопроектите за изменение и допълнение на данъчните закони	Министерство на финансите
септември	Министърът на финансите изготвя есенна макроикономическа прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерство на финансите
октомври	Публикува на интернет страницата на МФ есенна макроикономическа прогноза, включително основните допускания, на които тя се основава.	Министерство на финансите

октомври	Министърът на финансите разработва законопроект за държавния бюджет на Р България за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и проекта на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), представляваща мотиви към законопроекта на държавен бюджет.	Министерство на финансите
октомври	Министърът на финансите съгласува с ПРБ проектобюджетите им за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и актуализираните им бюджетни прогнози за ____ г. - ____ г. (следващите две години след годината след текущата година), включително по програми.	Министерство на финансите
октомври	Министърът на финансите съгласува с Фискалния съвет законопроекта за държавния бюджет на Р България за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и проекта на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), представляваща мотиви към него.	Министерство на финансите
октомври	Министърът на финансите уведомява ПРБ за основните параметри по проектобюджетите им за бюджетната ____ г. (за годината след текущата година) и за разходните им тавани за ____ г. - ____ г. (следващите две години след годината след текущата година)	Министерство на финансите
октомври	ПРБ актуализират програмния формат на проектите си на бюджети за ____ г. (за годината след текущата година) и ги представят в МФ.	Министерство на отбраната
октомври	Председателят на Националния съвет за тристранно сътрудничество свиква заседание за обсъждане на законопроекта за държавния бюджет на Република България за ____ г. (за годината след текущата година)	Председателят на Националния съвет за тристранно сътрудничество
октомври	Министърът на финансите подготвя и внася в МС за разглеждане и одобряване: -проекта на Закон за държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година), заедно с бюджетните документи, включително програмните формати на бюджети на ПРБ; - проект на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) - проект на мотиви при неприемане на мотивираното становище и препоръките на Фискалния съвет относно есенната макроикономическа прогноза и/или законопроекта за държавния бюджет на Р България за	Министерство на финансите

	____ г. (за годината след текущата година) и проекта на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	
октомври	Министерски съвет провежда заседание, на което разглежда и одобрява Законопроекта на държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година), актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), представляваща мотиви към законопроекта, както и проект на мотиви при неприемане на мотивираното становище и препоръките на Фискалния съвет относно есенната макроикономическа прогноза и/или законопроекта за държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година) и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година)	Министерски съвет
октомври	Министерският съвет внася Законопроект за държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година), заедно с бюджетните документи в Народното събрание, включително актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), представляваща мотиви към законопроекта.	Министерски съвет
ноември	Министерски съвет и МФ публикуват на интернет страниците си одобрените от Министерския съвет мотиви при неприемане на мотивираните становища и препоръки на Фискалния съвет относно: есенната макроикономическа прогноза и/или законопроекта за държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година); актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ текущата година), представляваща мотиви към законопроекта; законопроекта за бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и законопроекта на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за ____ г. (за годината след текущата година)	Министерски съвет Министерство на финансите
В петдневен срок от внасянето в НС на законопроекта за държавния бюджет на Р България за	ПРБ, чиито параметри на програмните формати на бюджет съответстват на одобрените от Министерския съвет законопроект за държавния бюджет на Р България за ____ г. (за годината след текущата година) и на актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода ____ г. - ____ г. (за три годишен период, следващ	Министерство на отбраната

_____ г.	текущата година), ги публикуват на интернет страницата си при спазване на Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ).	
В едномесечен срок от внасянето на законопроекта за държавния бюджет на Р България за _____ г. в НС.	ПРБ, чиито параметри на програмните формати на бюджет не съответстват на параметрите на законопроекта за държавния бюджет на Р България за _____ г. (за годината след текущата година) и на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода _____ г. - _____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) ги привеждат в съответствие, представят ги на председателя на НС за обсъждане в постоянните комисии и ги публикуват на интернет страницата си при спазване на изискванията на ЗЗКИ.	Министерство на отбраната
В срок до 25 дни от обнародването на ЗДБ на РБ за _____ г., Закон за бюджета на ДОО за _____ г., Закона за бюджета на НЗОК за _____ г.	При необходимост министърът на финансите изготвя и внася в Министерския съвет проект на решение за одобряване на промени в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода _____ г. - _____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) в съответствие с параметрите на приетите закони.	Министерство на финансите
В едномесечен срок от обнародването на ЗДБ на РБ за _____ г., Закон за бюджета на ДОО за _____ г., Закона за бюджета на НЗОК за _____ г.	При необходимост Министерският съвет провежда заседание, на което разглежда и одобрява промени в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода _____ г. - _____ г. (за три годишен период, следващ текущата година) в съответствие с параметрите на приетите закони.	Министерство на финансите
В срок до 25 дни от обнародването на ЗДБ на Р България за _____ г.	Министърът на финансите изготвя и внася в Министерския съвет за разглеждане проект на Постановление за изпълнението на държавния бюджет на Р България за _____ г.	Министерство на финансите
В едномесечен срок от обнародването на ЗДБ на Р България за _____ г.	МС провежда заседание, на което разглежда и приема Постановление за изпълнението на държавния бюджет на Р България за _____ г.	Министерски съвет

В едноседмичен срок от одобряването на промените в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода _____ Г. - _____ Г.	При необходимост ПРБ актуализират програмните формати на бюджетите си, изпращат ги до МФ, Сметна палата и НС и ги публикуват на интернет страниците си при спазване на изискванията на ЗЗКИ.	Министерство на отбраната
10-дневен срок от одобряването на ПМС за изпълнение на държавния бюджет на Р България за _____ Г.	Публикува на интернет страницата си одобрените от Министерския съвет актове по предходните етапи на бюджетната процедура.	Министерство на финансите

Прогнозни финансови квоти по политики и отбранителни програми
(пример)

(в лв.)

ПОЛИТИКИ, ОСНОВНИ ПРОГРАМИ И ПРОГРАМИ	ПЕРИОД ЗА ПРОГРАМИРАНЕ					
	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.
ПОЛИТИКА " _____ "	___	___	___	___	___	___
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
.....						
личен състав						
текуща издръжка						
капиталови разходи						
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
.....						
личен състав						
текуща издръжка						
капиталови разходи						
<i>Изписват се подред всички основни програми и програмите в тях към първата отбранителна политика</i>						
ПОЛИТИКА " _____ "	___	___	___	___	___	___
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___
капиталови разходи	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
личен състав	___	___	___	___	___	___
текуща издръжка	___	___	___	___	___	___

ПОЛИТИКИ, ОСНОВНИ ПРОГРАМИ И ПРОГРАМИ	ПЕРИОД ЗА ПРОГРАМИРАНЕ					
	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
.....						
<i>личен състав</i>						
<i>текуща издръжка</i>						
<i>капиталови разходи</i>						
ОСНОВНА ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
ПРОГРАМА N: __ " _____ "	___	___	___	___	___	___
<i>личен състав</i>	___	___	___	___	___	___
<i>текуща издръжка</i>	___	___	___	___	___	___
<i>капиталови разходи</i>	___	___	___	___	___	___
.....						
<i>личен състав</i>						
<i>текуща издръжка</i>						
<i>капиталови разходи</i>						
<i>Изписват се подред всички основни програми и програмите в тях към втората отбранителна политика</i>						
ВСИЧКО БЮДЖЕТ НА МО						
<i>в т.ч. личен състав</i>						
<i>текуща издръжка</i>						
<i>капиталови разходи</i>						
в т.ч. капиталови разходи						
% на капиталови разходи от бюджета на МО						
% на Бюджета на МО от Брутният вътрешен продукт						

М О Д Е Л

НА МЕМОРАНДУМ НА ОТБРАНИТЕЛНА ПРОГРАМА

(пример)

МЕМОРАНДУМ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА / ПРОГРАМА
 (наименование на основната програма) за периода _____ г.

1. Отбранителна политика.

(Изписва се наименованието на отбранителната политика в чийто състав е основната програма. Програмата изписва отбранителната политика и основната програма, подпрограмата изписва основните програма и програмата и т.н. за останалите нива от програмната структура).

2. Програмен екип на основната програма

(Изписват се звания, име, фамилия и длъжност на членовете на програмния екип на основната програма).

3. Списък на програмите и подпрограмите в основната програма

(Изписва се списък на програмите и подпрограмите включени в основната програма и програмните екипи за всяка).

4. Стратегическа цел на Министерство на отбраната

5. Основни приоритети на Министерство на отбраната.

6. Основна цел на отбранителна политика „.....”.

7. Главна цел на основната програма за периода

8. Приоритети на основната програма.

Необходимо е целите и приоритетите в точки 4, 5, 6, 7 и 8 да бъдат йерархично подредени по реда посочен в приложение 9 на Ръководството.

9. Участие в изпълнението на мисиите и задачите на отбраната.

Изписват се само тези задачи от съответната мисия, по които основната програма има участие (в съответствие с Националната отбранителна стратегия).

9.1. По мисия “Отбрана”.

9.2. По мисия “Подкрепа на международния мир и сигурност”.

9.3. По мисия “Принос към националната сигурност в мирно време”.

10. Планирани дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма/програмата.

10.1. Детайлно през първата година на периода.

Планирани дейности и задачи в основната програма по следните направления:

- Програма за развитие на отбранителни способности и План за развитие на ВС на Р България - най-общо като произтичащи задачи за изпълнение (ресурсите за отбрана детайлно се планират в табличните макети);

- Програми за модернизация на ВС - най-общо проекти за придобиване, ремонт и изграждане (ресурсите за отбрана детайлно се планират в табличните макети);

- други направления (ако има такива).

10.2. През следващите две години от тригодишния прогнозен период.

Планирани дейности и задачи в основната програма по същите направления от т.10.1.

10.3. През оставащите три години от периода на програмиране.

Планирани дейности и задачи в основната програма, като визия по същите направления от т.10.1.

11. Планирани крайни резултати за периода на програмиране.

Крайните резултати да са насочени за изпълнение на главната цел и приоритетите и да съответстват на стойностите на последната година от периода на програмиране.

12. Планирано взаимодействие.

Посочва се реда, органите и структурите от държавната администрация и от МО, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

13. Финансови средства на основната програма и тяхното разпределение по програми за периода на програмиране.

Основна програма, програма, подпрограма	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №							
.....							
Програма №							
.....							
Общо разходи по основна програма №....							

14. Разчетен ресурсен план за изпълнение на основната програма.

(Съдържа разчети в табличен вид на програмираните ресурси за отбрана в основната програма по елементи на отбранителните способности).

14.1. Разработвани Доктрини и концепции през периода на програмиране.

(Наименования на разработваните/актуализирани базови и поддържащи доктрини и концепции)

Таблица 1

Наименование на доктрината и концепцията	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Доктрина за		Р					
Концепция за			Пр.	А			
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Р-разработка; А-актуализира; Пр.-преглед на доктрина или концепция.

14.2. Структура на силите.

(щабове, военни формирования), (бр.)

Таблица 2

Наименования на щабове и военни формирования	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №..... “Наименование на програмата”							
Щабове (СКС, вид ВС, бригада, авиобаза, база, морска база, пункт за базиране, полк)							
военно формирование с ранг на батальон, ескадрила, дивизион кораби и др.							
.....							
Програма № “Наименование на програмата”							
.....							
ОТ ТЯХ:							
I. Сили за развърщане							
1. Декларирани военни формирования за НАТО							
военно формирование							
....							
1.1. По Цели за способности							
военно формирование							
....							
1.2. Сили за отговор на НАТО (NRF)							
военно формирование							
....							
2. Декларирани военни формирования за ЕС, в т.ч. сили за участие в бойни групи на ЕС							
военно формирование							
....							
3. Военни формирования за участие в регионални структури и инициативи (MMCЮИЕ, BLACKSEAFOR)							
военно формирование							
....							
4. Военни формирования за участие в операции извън територията на страната							
военно формирование							
....							
4.1. Военни формирования за участие в операция “Наименование на операцията”							
военно формирование							
....							
II. Сили за отбрана							
Щабове							
военно формирование							
....							
III. Военни формирования за участие по трета мисия на ВС “Принос към националната сигурност в мирно време”							
в.ф. (модул) за							
в.ф. (модул) за							
....							

14.3. Личен състав, (бр.)

Таблица 3

Категория личен състав	Състав към _____._____._____. г.	Период за програмиране					
		_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.
Програма №... “Наименование на програмата”							
Военнослужещи, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Доброволен резерв, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Граждански служители, от тях:							
по служебни правоотношения							
по трудови правоотношения							
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията							
по РД							
Програма №... “Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Военнослужещи, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Доброволен резерв, от тях:							
офицери							
сержанти							
войници							
Граждански служители, от тях:							
по служебни правоотношения							
по трудови правоотношения							
по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията							
по РД							

14.4. Подготовка.

14.4.1. Индивидуална подготовка на личния състав, екипажите (отделенията, разчетите) и военните формирования до взвод.

Таблица 4

Форми на подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.	_____. г.
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Индивидуална подготовка (подготовка на специалистите) (бр. форми)							
Стрелкови тренировки							
Бойни стрелби							
Тактически занятия							
.....							
и т.н.							

Форми на подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
2. Брой дни на местността (полеви дни за СВ)							
.....							
3. Летателни часове за индивидуална подготовка на летателните екипажи (за ВВС) (бр.)							
3.1. Самолети							
3.1.1. Изстребители							
3.1.2. Щурмови							
3.1.3. Транспортни							
3.1.4. Учебни							
3.2. Вертолети							
3.2.1. Щурмови							
3.2.2. Транспортни							
4. Дни на море за екипажите на кораби, полеви дни за бр. формирания и летателни часове (за ВМС) (бр.)							
4.1. Бойни кораби							
4.2. Кораби за бойна поддръжка							
4.3. Спомагателни							
4.4. Плаващи средства и съоръжения							
4.5. Полеви дни за бреговите формирования							
4.6. Летателни часове за вертолетна авиация							
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Индивидуална подготовка (подготовка на специалистите) (бр. форми)							
.....							
2. Брой дни на местността (полеви дни за СВ)							
.....							
3. Летателни часове за индивидуална подготовка на летателните екипажи (за ВВС) (бр.)							
.....							
4. Дни на море за екипажите на кораби, полеви дни за бр. формирания и летателни часове (за ВМС) (бр.)							
.....							
Програма №... „Наименование на програмата”							
.....							

14.4.2. Подготовка на военните формирования.

(Форми на подготовка - оперативни сборове, конференции, КЩУ, КПКЩУ,ТУ, ТУБС, ТЗ, ТСнУ, ЕТУ, ТУЕК и др.),(бр.)

Таблица 5

Наименование на формите за подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
Ротни ТУ							
Батальонни ТУ							
Ротни ТУБС							
Батальонни ТУБС							
Ескадрилни ТУ							
ТУ на единичния кораб							
.....							
и т.н.							
Програма №... „Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							

Наименование на формите за подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
.....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Ротни ТУ							
Батальонни ТУ							
Ротни ТУБС							
Батальонни ТУБС							
Ескадрилни ТУ							
ТУ на единичния кораб							
.....							
и т.н.							
ВСИЧКО ФОРМИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ОСНОВНАТА ПРОГРАМА № ...							

14.4.3. Участие на формирования на ВС в международни учения

Таблица 6

№: по ред	Наименование на учението и държава в която се провежда	Вид ВС, от които са формиро- ванията	Брой личен състав за участие	Брой единици бойна техника	Продъл- жителност на учението (денонощия)	Брой плани- раци конфе- ренции	Общо разходи за учението (лв.)
През _____ г.							
1.							
2.							
и т.н.							
През _____ г. (прогнозно)							
1.							
2.							
и т.н.							

ЗАБЕЛЕЖКА: Попълва се от определената отбранителна програма, подробно за първата година и прогнозно за втората година от периода на програмиране.

14.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника, екипировка и материални средства.

14.5.1. Окомплектоване с въоръжение, бойна, специална, спомагателна и др. техника.

(оперативна готовност / резерв), (бр./бр.)

Таблица 7

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...“Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
и т.н.							
....							
3. Специална и спомагателна техника							
....							

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
Програма №...“Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
и т.н.							
....							
3. Специална и спомагателна техника							
....							

14.5.2. Степен на готовност на въоръжението и бойната техника.

(изправна техника / техника по щат, само за въоръжение и бойна техника в оперативна готовност) (%)

Таблица 8

Вид на въоръжението и бойната техника	Текуща година	Период за програмиране					
		____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
....							
и т.н.							
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
1. Въоръжение							
.....							
2. Бойна техника							
Бойни брон. машини							
Ор. и гауб.над 100 мм							
ПТРК							
летателни апарати							
кораби							
....							
и т.н.							

14.5.3. Окомплектоване с материални средства и екипировка (войсови запаси). (%)

Таблица 9

Вид на материалните средства	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Бойни припаси и ракети							
.....							
2. Гориво-смазочни материали							
.....							
3. Основна екипировка							
.....							
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
1. Бойни припаси и ракети							
.....							
2. Гориво-смазочни материали							
.....							
3. Основна екипировка							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В таблицата се посочва планираното нарастване (поддържане) на окомплектоването в % през годините, за постигане на максималното окомплектоване (100 %) ако това се налага.

14.5.4. Ведомствени (оперативни) запаси. (%)

Таблица 10

Вид на материалните средства	Текуща година	Период за програмиране					
		____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Бойни припаси							
ГСМ							
Тилови запаси							
Програма №... „Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В таблицата се посочва планираното нарастване (поддържане) на окомплектоването в % през годините, за постигане на максималното окомплектоване (100 %) ако това се налага.

14.4.5. Инвестиционни проекти и договори за придобиване на въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка.

Таблица 11

Вид	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
1. Приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
- проект „.....” - бр.							

Вид	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
.....							
2. Други инвестиционни проекти и договори							
- проект „.....” - бр.							
.....							
Програма №...”Наименование на програмата”							
Подпрограма №							
.....							
Проекти, финансирани извън бюджета на Министерство на отбраната							
1. По “Програма на САЩ за чуждестранно военно финансиране” (FMF)							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
2. По “Програма на НАТО за инвестиции в сигурността” (NSIP)							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
3. По програми на ЕС							
- проект “.....” бр. / цена							
.....							
4. Други проекти							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Посочените данни да не се обобщават за основната програма, програмите и подпрограмите.

2. Финансовите средства посочени за проекти, финансирани извън бюджета на МО да не се включват във ФР-5 “Разпределение на финансовите средства за капиталови разходи”.

14.6. Развитие на инфраструктура на отбраната - обекти и финансови средства за включване в Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО. (ремонт и строителство)(цена на услугата)

Таблица 12

Вид	Осигурява отбр. способност в област от способности....	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
1. Обекти от инфраструктурата за ремонт							
1.1. Вид на ремонта, обект, войскови район N:, военно формирование (цена)							
1.2.							
.....							
2. Обекти от инфраструктурата за строителство							
2.1. Обект за строителство, войскови район N:, военно формирование (цена)							
2.2.							

Вид	Осигурява отбр. способност в област от способности....	Период за програмиране					
		___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.	___ Г.
.....							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА N:							
1. Брой обекти от инфраструктурата за ремонт (бр. / цена)							
.....							
2. Брой обекти от инфраструктурата за строителство (бр. / цена)							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: В тази таблица да се програмират ресурси и за събаряне на опасни сгради в действащи войскови райони и в имоти с отпаднала необходимост.

14.7. Командване, управление и оперативна съвместимост.

14.7.1. Области от способности.

(наименования на военните формирования)(% на планираните за постигане способности от съответната област)

Таблица 13

Области от способности	Текуща година	Период за програмиране					
		____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.	____ Г.
Програма №...”Наименование на програмата”							
1. Област „_____”							
Щаб на командване на	% на планираните за постигане способности	%	%	%			
Авиобаза							
База							
Мех. бригада							
Пункт за базиране							
.....							
2. Област „_____”							
.....							
3. Област „_____”							
.....							
4. Област „_____”							
.....							
5. Област „_____”							
.....							
6. Област „_____”							
.....							
7. Област „_____”							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Областите от способности да са в съответствие с приетите в НАТО и указани в „Указания на министъра на отбраната за отбранителната политика“. Способностите се планират за всяка година в проценти, като крайния срок за постигане е срока за готовност на военното формирование съгласно плановете за развитие.

14.7.2. Показатели за изпълнение на основната програма.

Таблица 14

Показатели за изпълнение (мерна единица - %, брой)	Ниво за достигане		Стойност					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	_____ г.	Прогноза _____ г.	Прогноза _____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Програма №... "Наименование на програмата"								
Първи показател - (наименование)								
Втори показател - (наименование)								
и т.н.								
Програма №... "Наименование на програмата"								
Първи показател - (наименование)								
Втори показател - (наименование)								
и т.н.								
.....								

ЗАБЕЛЕЖКА: Всяка основна програма изписва тези показатели, които са утвърдени в Балансираната система от показатели от Указанията на мионистъра на отбраната за програмиране. Показателите да се попълват само за първите три години от периода.

15. Разпределение на финансовите средства за основната програма.

15.1. Разпределение на финансовите средства на основната програма по направления на разходите. (лв.)

Таблица ФР-1

Направления на разходи	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							

15.2. Разпределение на финансовите средства за личен състав. (лв.)

Таблица ФР-2

Категории личен състав	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							

Категории личен състав	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Военнослужещи, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Доброволен резерв, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Цивилни служители, от тях:							
<i>по служебни правоотношения</i>							
<i>по трудови правоотношения</i>							
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>							
<i>по РД</i>							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Военнослужещи, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Доброволен резерв, от тях:							
<i>офицери</i>							
<i>сержанти</i>							
<i>войници</i>							
Цивилни служители, от тях:							
<i>по служебни правоотношения</i>							
<i>по трудови правоотношения</i>							
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>							
<i>по РД</i>							

15.3. Разпределение на финансовите средства за текуща издръжка на военните формирования. (лв.)

Таблица ФР-3

Вид на военните формирования	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
...							
Подпрограма №...							
...							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №...							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

15.4. Разпределение на финансовите средства за подготовка. (лв.)

Таблица ФР-4

Наименование на формите на подготовка	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Индивидуална подготовка:							
- на личен състав от СВ;							
- часове на летателните екипажи (за ВВС и ВМС);							
- на личен състав от ВМС.							
Взводни учения							
Ротни учения							
Батальонни (дивизионни) учения							
Бригадни учения							
Командно-щабни учения							
.....							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Финансовите средства за подготовка в таблицата да съответстват на параграфите от Таблица ФР-9 Б.

15.5. Разпределение на финансовите средства за капиталови разходи. (лв.)

Таблица ФР-5

Вид	Текуща година	Период за програмиране					
		____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Подпрограма №.....							
1. Приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
- проект „.....” - лв.							
.....							
2. Други инвестиционни проекти и договори							
- проект „.....” - лв.							
.....							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
...							
...							
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №...							
За приоритетни проекти от Портфолио от проекти							
За други инвестиционни проекти и договори							

15.6. Разпределение на финансовите средства за научно-изследователска дейност (НИД). (лв.) Таблица ФР-6

Наименование на проекта за НИД	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Проект “.....” - лв.							
Проект “.....” - лв.							
...							
и т.н.							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
...							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							

15.7. Разпределение на финансовите средства за изпълнение на Цели за способности (ЦС). (лв.) Таблица ФР-7

Наименование и № на ЦС	Текуща година	Период за програмиране					
		___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
ЦС №... ”Наименование на ЦС”, от тях:							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в. ф.)							
Капиталови разходи							
ЦС №... ”Наименование на ЦС”, от тях:							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в.ф.)							
Капиталови разходи							
.....							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка (в т.ч. и за сертифициране на в.ф.)							
Капиталови разходи							

15.8. Недостиг от финансови средства за изпълнение на целите, приоритетите и задачите на основната програма по дейности и направления на разходите. (лв.)

Таблица ФР-8

Направления на разходите	Период за програмиране					
	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
Програма №... ”Наименование на програмата”						
Личен състав						

Направления на разходите	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						
.....						
и т.н.						
Програма №...						
”Наименование на програмата”						
.....						
.....						
ОБЩО						
ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА № ...						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						
ОТ ТЯХ:						
I. Сили за развърщане						
1. Деклариран военни формирования за НАТО						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
1.1. По Цели за способности						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
1.2. Сили за отговор на НАТО (NRF)						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
2. Деклариран военни формирования за ЕС, в т.ч. сили за участие в бойни групи на ЕС						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
II. Сили за отбрана						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.:						
<i>Подготовка</i>						
<i>Утилизация на бойни припаси</i>						
Капиталови разходи						

15.9. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи.

15.9.1. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от Единна бюджетна класификация за периода ____ г. Таблица ФР - 9А

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Параграфи	Текуща година	Период за програмиране		
			____ г.	____ г.	____ г.
ВСИЧКО БЮДЖЕТЕН РАЗХОД					

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Парагра- фи	Текуща година	Период за програмиране		
			_____ г.	_____ г.	_____ г.
А) РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ТИП					
РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ					
.....					
....					
и т.н.					
ИЗДРЪЖКА НА ВОЕННИТЕ ФОРМИРОВАНИЯ					
.....					
....					
и т.н.					
Б) ПРОДИБИВАНЕ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ					
.....					
....					
и т.н.					

15.9.2. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите по класификация на НАТО за периода _____ г. Таблица ФР - 9Б

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ	Парагра- фи	Текуща година	Период за програмиране		
			_____ г.	_____ г.	_____ г.
А) РАЗХОДИ ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ТИП					
1. РАЗХОДИ ЗА ЛИЧЕН СЪСТАВ					
1.1. ВОЕННОСЛУЖЕЩИ					
.....					
.....					
и т.н.					
1.2. ЦИВИЛНИ СЛУЖИТЕЛИ					
.....					
.....					
и т.н.					
2. ТЕКУЩА ИЗДРЪЖКА					
2.1. Материали					
.....					
.....					
и т.н.					
3. ПОДГОТОВКА					
.....					
.....					
и т.н.					
Б) ПРИДОБИВАНЕ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ					
4. КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ					
4.1. Основен ремонт на дълготрайни материални активи					
.....					
.....					
и т.н.					
5. НИД (фундаментални и приложни изследвания, разработки, изпитвания и изследвания и опазване на околната среда)					
.....					
.....					
и т.н.					
ОБЩО (1+2+3+4+5)					

15.10. Планирани финансови средства в основната програма по договори за включване в Единния финансов план за МТО на МО. (лв.)

Таблица ФР-10

Направления на разходите и наименование на дейностите, услугите и материалните средства	Параграф от ЕБК	Осигурява отбр. способност в област от способности	Период за програмиране					
			_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
Програма №..... ”Наименование на програмата”								
Сключени многогодишни договори								
Текуща издръжка								
....								
Капиталови разходи								
....								
Прогноза за нови ангажменти								
Текуща издръжка								
....								
Капиталови разходи								
....								
Програма №..... ”Наименование на програмата”								
....								
ОБЩО ЗА ОСНОВНА ПРОГРАМА №.....								
Сключени многогодишни договори								
Текуща издръжка								
Капиталови разходи								
Прогноза за нови ангажменти								
Текуща издръжка								
Капиталови разходи								

16. Пояснителна записка на разчетния ресурсен план.

(Попълва се при необходимост, в свободна форма, с цел даване на допълнителна информация или пояснение за извършеното разпределение на ресурсите за отбрана в разчетния ресурсен план).

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №

(наименование на програмата)

Звание _____ (Име, Фамилия)

СЕКРЕТАР

Звание _____ (Име, Фамилия)

ФИНАНСОВ МЕНИДЖЪР

Звание _____ (Име, Фамилия)

Към меморандума на основната програма се разработва Резюме съгласно примера.

РЕЗЮМЕ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №

1. Цели и приоритети на основната програма.

2. Разпределение на финансовите средства на основната програма по направления на разходите.

Направления на разходи	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
Програма №... ”Наименование на програмата”							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							
Програма №... ”Наименование на програмата”							
.....							
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА №....							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.							
Подготовка							
Утилизация на бойни припаси							
Капиталови разходи							

(Необходимо е да се направи кратък анализ на осигуреността с финансови средства по направления на разходите, като се посочат проблемните области, които биха затруднили изпълнението на целите и приоритетите на основната програма).

3. Кратък преглед на програмираните ресурси за отбрана.

3.1. Доктрини и концепции

3.2. Структура на силите

3.3. Личен състав

3.4. Подготовка

3.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника и материални средства

3.6. Инфраструктура

3.7. Лидерство и образование

3.8. Оперативна съвместимост

(За всеки елемент на отбранителните способности - от 3.1. до 3.8 на способностите да се направи кратко описание на програмираните ресурси за отбрана, като се анализират необходимостта (амбициите) и възможностите на програмата за осигуряване с ресурси за отбрана. Необходимо е да се посочат причините и да се направят предложения (алтернативи) за решаване на възникналите проблеми при програмиране на ресурсите за отбрана, които да водят до изпълнение на целите и приоритетите).

4. Планирани крайни резултати.

Да се посочат в изводна форма как постигането на крайните резултати ще се отрази върху изпълнението на целите, приоритетите и задачите на основната програма/програмата, както и какви отбранителни способности са изградени / поддържани.

5. Общи изводи, произтичащи от програмирането на ресурсите за отбрана.

6. Предложения от ръководителя на основната програма.

РЪКОВОДИТЕЛ НА ОСНОВНА ПРОГРАМА №
(наименование на програмата)

Звание _____ (Име, Фамилия)

Критерии за анализ на програмираните отбранителни ресурси на меморандума на основна програма/програма " _____ "
(пример)

1. Разпределение на финансовите средства на основната програма / програма по направления на разходите

Направления на разходите	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Утвърдени финансови квоти за периода _____							
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.:							
<i>Бойна подготовка</i>							
Капиталови разходи, в т.ч.:							
<i>За Цели за способности</i>							
<i>Инвестиционни проекти за модернизация</i>							
<i>За строителни програми на инфраструктура</i>							
ОБЩО ЗА ОП / П	0	0	0	0	0	0	0

2. Спазени ли са направленията за програмиране, целите и приоритетите от Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____?

Да се направят ИЗВОДИ за цялостното изпълнение на Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____ от отбранителната програма.

3. Кратък преглед и изводи на програмираните ресурси за отбрана в основната програма / програмата

В посочения ред по елементите на отбранителната способност - от 3.1 до 3.9 се извършва анализ и се правят ИЗВОДИ за тези основни програми / програми, които включват изграждане на способности.

Експертите определени за програмите, които не включват изграждане/поддържане на способности да направят анализ и ИЗВОДИ за програмираните ресурси по реда на програмния им меморандум.

3.1. Доктрини и концепции

3.2. Структура на силите

Да се направят ИЗВОДИ за съответствие на структурите с тези в актуалната Програма за развитие на отбранителни способности на ВС.

3.3. Личен състав

Да се направят ИЗВОДИ за окомплектоването с личен състав по категории съгласно Указанията на министъра на отбраната за програмиране _____.

3.4. Подготовка

	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Брой форми за подготовка							
Планирани финансови средства за формите за подготовка							

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на подготовката, включително и планираните международни учения.

3.5. Окомплектоване с въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка

Да се направят ИЗВОДИ за окомплектоването с въоръжение, бойна техника, материални средства и екипировка и посочената необходимост от придобиване на нови средства.

3.6. Инфраструктура

Да се направят ИЗВОДИ как ремонта/изграждането на инфраструктурните обекти влияе за изпълнение на отбранителните способности. Направени ли са предложения тези строителни дейности и програми да бъдат включените в ЕПСОССУ?

3.7. Инвестиционни проекти

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на:

- приоритетни инвестиционни проекти, включени в Портфолио от проекти;
- други проекти включени в Портфолио от проекти;
- други проекти.

3.8. ЕФП за МТО на МО

Да се направят ИЗВОДИ за целесъобразност на предложените за включване позиции в ЕФП за МТО на МО.

3.9. Командване, управление и оперативна съвместимост

3.9.1. Военни формирования, придобили пълни способности и планирани за сертифициране през периода на програмиране

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността с ресурси за поддържане/изграждане на способности и за сертифициране на военните формирования.

3.9.2. Цели за способности

	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
брой Цели за способности / брой декларираны формирования							
Текуща издръжка							
Капиталови разходи							
ОБЩО за ЦС	0	0	0	0	0	0	0

Да се направят ИЗВОДИ за осигуреността на ЦС. Направени ли са предложения за препланиране на сроковете за изпълнение?

3.9.3. Общи изводи за отбранителните способности

Да се направят ИЗВОДИ за:

- осигуреност на отбранителни способности за поддържане - %;
- осигуреност на отбранителни способности за изграждане - %;
- спазени ли са приоритетните области?

4. Планирани крайни резултати от основната програма / програма

Да се направят ИЗВОДИ за възможностите на отбранителната програма за изпълнение на задачите и планираните крайни резултати. Съответстват ли показателите на отбранителната програма на тези от "Балансираната система от показатели" от Указанията на министъра на отбраната за програмиране.

5. Недостиг на финансови средства по направления на разходите

Направления на разходите	Текуща година	Период за програмиране					
		_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
Личен състав							
Текуща издръжка, в т.ч.:							
<i>Подготовка</i>							
Капиталови разходи, в т.ч.:							
<i>За Цели за способности</i>							
<i>Инвестиционни проекти за модернизация</i>							
<i>За строителни програми на инфраструктура</i>							
ОБЩО ЗА ОП / П	0	0	0	0	0	0	0

Да се направят ИЗВОДИ за процентите на осигуреност по направления на разходите. За всяко от направленията на разходите да се изпише основно за какво не достигат финансовите средства.

6. Проблемни въпроси и направени предложения от ръководителя на основната програма / програмата (ако има такива).

7. Общи изводи за програмираните отбранителни ресурси в меморандума на основната програма / програма.

Да се направят ИЗВОДИ за:

- процента на общата осигуреност на отбранителната програма;
- планираните отбранителни ресурси осигуряват ли изпълнението на главната цел и приоритетите на основната програма/програмата?
- има ли алтернативни решения на проблемите?

ИЗГОТВИЛ АНАЛИЗА:

(_____)

ЗАБЕЛЕЖКА: При изготвяне на анализа на отбранителна програма ръководителите могат да включват допълнителни критерии и оценители.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

**УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

___.___._____ Г.

**МЕМОРАНДУМ
НА ПРОГРАМНИТЕ РЕШЕНИЯ**

_____ Г.
(пример)

гр. СОФИЯ
_____ Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ФУНКЦИЯ „ОТБРАНА” - Министерство на отбраната, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българска армия.

2. СПИСЪК НА ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПОЛИТИКИ И ОСНОВНИ ПРОГРАМИ

2.1. Област на политика „_____”

Основна програма _____

Основна програма _____

.....

2.2. Област на политика „_____”

Основна програма _____

Основна програма _____

.....

3. ДОПУСКАНИЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ

(ако се правят допускания)

4. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА ПРОГРАМИРАНЕ

4.1. Стратегическата цел на отбранителната политика на МО.

4.2. Основни приоритети на отбранителната политика.

4.3. Основни цели:

4.3.1. Основна цел на област на политика “_____”.

4.3.2. Основна цел на област на политика “_____”.

4.4. Основни приоритети на МО:

4.4.1. Първи приоритет.

4.4.2. Втори приоритет.

4.5. Основни приоритети на МО при управление на ресурсите за отбрана.

5. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕСУРСИ ПРЕЗ ПЕРИОДА НА ПРОГРАМИРАНЕ

5.1. По политики и направления на разходите с включен трансфер за ВВУ

Направления на разходите	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
БЮДЖЕТ НА МО						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от БВП						
% на капиталовите разходи						
ПОЛИТИКА "_____"						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от бюджета на МО						

Направления на разходите	Период за програмиране					
	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
% от капиталовите разходи						
ПОЛИТИКА “_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка						
Капиталови разходи						
% от бюджета на МО						
% от капиталовите разходи						

5.2. Процентно разпределение на бюджета на МО по направления на разходите по години за периода на програмиране (с включен трансфер за ВВУ).

(Изразява се с графика)

6. ПРОГРАМНИ РЕШЕНИЯ ПО ОСНОВНИ ПРОГРАМИ

6.1. Основна програма “_____”

6.1.1. Главна цел на основната програма

6.1.2. Приоритети на основната програма

6.1.3. Главни цели и приоритети на:

6.1.3.1. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

6.1.3.2. Програма „_____”

Главна цел:

Приоритети:

.....

.....

и т.н. за всички програми включени в основната програма.

6.1.4. Личен състав

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
..... и т.н за останалите програми включени в основната програма						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв						

6.1.5. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите

Направления на разходите	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА _____						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ОБЩО						
% от Бюджета на МО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
..... и т.н. за всички програми в основната програма						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
<i>Подготовка</i>						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						

6.1.6. Планираните ресурси за отбрана за всички елементи от отбранителните способности, които не са посочени в горните таблици да са съгласно приложенията на Меморандума на програмните решения _____ и програмния меморандум на Основна програма _____.

6.1.7. Дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма

6.1.7.1. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.1.7.2. В програма „.....”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.1.7.п. и т.н. за всички програми от състава на основната програма.

6.2. Основна програма “.....”

6.2.1. Главна цел на основната програма

6.2.2. Приоритети на основната програма

6.2.3. Главни цели и приоритети на:

6.2.3.1. Програма „.....”

Главна цел:

Приоритети:

6.2.3.2. Програма „.....”

Главна цел:

Приоритети:

.....

.....

и т.н. за всички програми включени в основната програма.

6.2.4. Личен състав

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.	_____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Цивилни служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ОБЩО В ОСНОВНА ПРОГРАМА						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „.....”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						

Категории личен състав	Период за програмиране					
	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.	_____ Г.
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Граждански служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Програма „_____”						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
Граждански служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>войници</i>						
..... и т.н за останалите програми включени в основната програма						
Военнослужещи, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
Граждански служители, от тях:						
<i>по служебни правоотношения</i>						
<i>по трудови правоотношения</i>						
<i>по тр. правоотн., които са по Закона за администрацията</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв, от тях:						
<i>офицери</i>						
<i>сержанти</i>						
<i>матроси</i>						
<i>по РД</i>						
ВСИЧКО						
Доброволен резерв						

6.2.5. Разпределение на финансовите средства по направления на разходите

Направления на разходите	Период за програмиране					
	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
ОСНОВНА ПРОГРАМА						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ОБЩО						
% от Бюджета на МО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
Програма „_____”						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						
..... и т.н. за всички програми в основната програма						
Личен състав						
Текуща издръжка, в т.ч.						
Подготовка						
Капиталови разходи						
ВСИЧКО						

6.2.6. Планираните ресурси за отбрана за всички елементи от отбранителните способности, които не са посочени в горните таблици да са съгласно приложенията на Меморандума на програмните решения _____ и програмния меморандум на Основна програма _____.

6.2.7. Дейности за изпълнение на главната цел и приоритетите на основната програма

6.2.7.1. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.2.7.2. В програма „_____”

а) За _____ г.

.....

.....

б) Крайни резултати за постигане за периода на програмиране

.....

.....

6.2.7.п. и т.н. за всички програми от състава на основната програма.

.....

.....

б.п..... и т.н. за всички основни програми от програмната структура.

7. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАБОТА

7.1. Изводи

.....

.....

7.2. Препоръки за работа

.....

.....

ПРИЛОЖЕНИЯ (необходимо е МПР да включва следните приложения):

1. Приложение - “Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнението на отбранителните програми”.

2. Приложение - “Цели за способности, декларирани военни формирования от ВС за НАТО и ОПСО на ЕС и планирани финансови средства за тях”.

3. Приложение - “Планирани форми за подготовка и финансови ресурси за провеждане”.

4. Приложение - “Разпределение на финансовите средства по направления на разходите и по параграфи от Единната бюджетна класификация за периода _____ г.”.

5. Приложение - „Приоритетни проекти от Портфолио от проекти, други инвестиционни проекти и договори, проекти от инфраструктурата и планирани финансови средства за тях”.

6. Приложение - “Договори и обекти за строителство и строителни услуги планирани за включване в "Единен финансов план за МТО на МО" и в "Единен поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги на МО" и финансови средства за тях.

7. Приложение - “Списък на меморандумите на основните програми и програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и техните регистрационни номера”.

ЗАБЕЛЕЖКА: По решение на председателя на Програмния съвет към министъра на отбраната в Меморандума на програмните решения могат да бъдат включвани и други дейности, разчети и приложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРОГРАМНИЯ СЪВЕТ

_____._____._____ г.

**Таблични форми за МО и основните програми / програмите за
Тримесечна информация за разходите по бюджета на МО
(пример)**

Отчет на разходите по области на политики и отбранителни програми към _____ г.

Класифи- кационен код	Наименование на областта на политика / отбранителната програма	ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към _____ март г.	Отчет към _____ юни г.	Отчет към _____ септ. _____ г.	Отчет към _____ дек. г.
xxxx.xx.xx	Политика в областта на _____						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Политика в областта на _____						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
xxxx.xx.xx	Отбр. Програма „_____”						
.....							
.....							
	и т.н.						

Отчет на ведомствените и администрираните разходи по отбранителни програми

към __. __. __ г.

(отчетен период)

xxxx.xx.xx – Отбранителна програма „_____”						
Разходи на отбранителната програма (в лв.)	ЗДБ и ПМС	Уточнен план ____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
1.Ведомствени разходи по бюджета						
От тях за:						
Персонал						
Издръжка						
Капиталови разходи						
2.Администрирани разходни параграфи по бюджета						
От тях за:						
.....						
.....						
Общи разходи по бюджета (1+2)						
Численост на щатния персонал						

**Разшифровка на ведомствените и администрирани разходи
на отбранителната програма за _____ г.
на Министерство на отбраната**

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточнен план г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Разходи - Всичко							
1	Общи разходи							
	Общи ведом. разходи							
	Персонал							
	Заплати							
	Др.възнаграждения и плащания							
	 и т.н.							
	Издръжка							
	Издръжка							
	Платени данъци и такси							
	 и т.н.							
	Капиталови разходи							
	Основен ремонт на материални активи							
	Придобиване на ДМА							
	 и т.н.							
2.	Администрирани разходни параграфи							
	Текуща разходи							
	Персонал							
	Др.възнаграждения и плащания							
	 и т.н.							
	Лихви							
								
	 и т.н.							
	Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина							
	Текущи трансфери							
	Капиталови трансфери							

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Капиталови разходи							
	 и т.н.							
3.	Резерв за непредвидени и неотложни разходи							
	Натурални показатели							
	Щатни бройки - общо							
	Средно годишни щатни бройки							
	 и т.н.							

Код на _____

Отбранителната програма _____

Код на областта _____

Област на политика _____

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Разходи - Всичко							
1	Общи разходи							
	Общи ведом. разходи							
	Персонал							
	Заплати							
	Др.възнаграждения и плащания							
	 и т.н.							
	Издръжка							
	Издръжка							
	Платени данъци и такси							
	 и т.н.							
	Капиталови разходи							
	Основен ремонт на материални активи							
	Придобиване на ДМА							
	 и т.н.							
2.	Администрирани разходни параграфи							
	Текуща разходи							
	Персонал							
	Др.възнаграждения и плащания							
	 и т.н.							
	Лихви							
								
	 и т.н.							
	Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина							
	Текущи трансфери							
	Капиталови трансфери							

N:	Показатели в лв.		ЗДБ и ПМС	Уточнен план _____ г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
	Капиталови разходи							
	 и т.н.							
3.	Резерв за непредвидени и неотложни разходи							
	Натурални показатели							
	Щатни бройки - общо							
	Средно годишни щатни бройки							
	 и т.н.							

Обобщена справка за разходите по отбранителни програми за _____ г.

		Наименование на отбр. програма		ЗДБ и ПМС	Уточнен план г.	Отчет към ____ март ____ г.	Отчет към ____ юни ____ г.	Отчет към ____ септ. ____ г.	Отчет към ____ дек. ____ г.
		Общи разходи							
Р (1)	Код на отбр. програма	Разходи по отбр. програми							
Р (2)									
....									
....									
и т.н.									

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София 1092, ул. "Дякон Игнатий" № 3

О Т Ч Е Т

**ЗА СТЕПЕНТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И
ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА
МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И БЪЛГАРСКАТА АРМИЯ
ПРЕЗ _____ Г.**

София - _____ Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА.

1. Отчет на разходите по бюджета на Министерството на отбраната по програми в рамките на изпълняваните политики.

(Прави се кратък анализ на бюджета на МО за ____ г.)

Изразходваните финансови средства в МО по политики и основни програми са както следва:

млн.лв.					
Политика	Планирано по актуализиран меморандум	Уточнен план на Бюджета	Разход през _____ г.	% от общо изразходваните финансови средства	% на изпълнение на актуализирания меморандум
<u>Политика</u> " _____ "					
ОП __					
ОП __					
....					
....					
и т.н.					
<u>Политика</u> " _____ "					
ОП __					
ОП __					
ВСИЧКО ЗА МО					

А. Политика " _____ ".

(Анализ на общите финансови средства)

1. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

3. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

.....

.....

и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика.

Б. Политика " _____ ".

(Анализ на общите финансови средства)

1. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Основна програма " _____ ".

(Анализ на бюджета на основна програма ____).

2. Отчет на разходите в Министерството на отбраната по направления на разходите.

(Представя се анализ на разходите по направления на разходите)

- за персонал
- за текуща издръжка (в т.ч. за подготовка)
- за капиталови разходи (в т.ч. за инвестиционни проекти за модернизация)

График за разходите по направление на разходите (%)

II. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И ОТБРАНИТЕЛНИТЕ ПРОГРАМИ В МИНИСТЕРСТВОТО НА ОТБРАНАТА, СТРУКТУРИТЕ НА ПРЯКО ПОДЧИНЕНИЕ НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА И БА

A) Политика „_____”.

(Анализ на изпълнението в отбранителната политика)

Ползи и ефекти постигнати за обществото

Настъпили промени на нормативната уредба за политиката през ____ г.:

В изпълнение на целите, задачите и приоритетите на политиката през ____ г., основните програми в нея са постигнали следните резултати:

1. Основна програма „_____”.

- 1.1. Доктрини, концепции и планове.
- 1.2. Организационна структура.
- 1.3. Окомплектоване с личен състав.
- 1.4. Подготовка
- 1.5. Материални средства.
- 1.6. Командване и управление.
- 1.7. Инфраструктура.
- 1.8. Оперативна съвместимост.
- 1.9. Изпълнение на Целите за способности и изграждането на декларираните военни формирования на Р България за НАТО и ОПСО на ЕС през ____ г.
- 1.10. Участие в операции извън територията на страната.
- 1.11. Участие на в.ф. и военнослужещи в мисия на ВС „Принос към националната сигурност в мирно време”.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

2. Основна програма “_____”.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

3. и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика

Б) Политика „_____”.

(Анализ на изпълнението в отбранителната политика)

Ползи и ефекти постигнати за обществото

Настъпили промени на нормативната уредба за политиката през ____ г.:

В изпълнение на целите, задачите и приоритетите на политиката през ____ г., основните програми в нея са постигнали следните резултати:

1. Основна програма „_____”

.....

.....

... и т.н. за всички основни програми в отбранителната политика.

(Прави се анализ за основната програма и за всяка програма в състава и по елементи на отбранителните способности).

III. ИЗВОДИ

ПРИЛОЖЕНИЯ (таблици)

1. Приложение “Разпределението на бюджета на МО по направления на разходите по основни програми през ____ г.”.

2. Приложение „Числен състав на основните програми към ____ г.”

3. Приложение „Отчет на показателите за изпълнение по програми”

4. Приложение „Отчет за изпълнението на Целите за способности и изграждането на декларираните военни формирования на Р България за НАТО и ОПСО на ЕС през ____ г.”

5. Приложение „Отчет за изпълнението на инвестиционните проекти, включени в програмите, както и на свързаните с тях офсетни споразумения”.

6. Приложение - “ Отчет към ____ г. на разходите по бюджета на Министерство на отбраната по области на политики и бюджетни програми, утвърдени със Закона за държавния бюджет на Р България за ____ г.”

7. Приложение - “Отчет на приходите по бюджета на МО”

8. Приложение - “ Отчет на разходите по области на политики и бюджетни програми по бюджета на Министерство на отбраната”.

9. Приложение - “Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми”

10. Приложение - “Източници на финансиране на консолидираните разходи”

11. Приложение - “Отчет на разходите по основни програми на МО за периода ____.

**МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Балансирана система от показатели за ефективност на изпълнение на
отбранителните програми**
(пример)

I. ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		С Т О Й Н О С Т					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1. ПОКАЗАТЕЛИ, ОТЧИТАЩИ ПРИНОСА КЪМ НАТО И ОПСО НА ЕС								
1. Процент от БВП за отбрана (%)								
2. Процент от разходите за отбрана за придобиване на основни въоръжения, бойна техника и екипировка (%)								
3А. Процент на изпълнение на количествените показатели на националните цели (%)								
3Б. Процент на изпълнение на качествените показатели на националните цели (%)								
4А. Процент на личния състав на СВ от общия техен състав, които са определени и отговарят на всички изисквания за участие в операции извън националните предели на страната (Deployable) (%)								
4Б. Процент на летателните апарати на ВВС от общия техен състав, определени и отговарящи на всички изисквания за участие в операции, извън националните предели на страната (Deployable) (%)								
4В. Процент на корабите от ВМС с над 300 тона водоизместимост, от общия им състав, определени и отговарящи на всички изисквания за участие в операции, извън националните предели на страната (Deployable) (%)								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		СТОЙНОСТ					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5А. Процент на съотношение на личния състав на СВ, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%)								
5Б. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%) *								
5В. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав на тези, които могат да бъдат поддържани в продължителни операции извън националните предели на страната (Sustainable) (%) *								
6А. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции на НАТО (%)*								
6Б. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)*								
6В. Процентно съотношение на личния състав от СВ, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели, фактически участвали в операции в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
7А. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на НАТО (%)								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане		СТОЙНОСТ					
	Изискване на НАТО	Усреднен принос на страните членки	____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7Б. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)								
7В. Процентно съотношение на летателните апарати на ВВС, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
8А. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на НАТО (%)								
8Б. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в операции на ЕС, ООН и др. (%)*								
8В. Процентно съотношение на корабите на ВМС с над 300 тона водоизместимост, спрямо техния общ състав от декларираните за участие в операции извън националните предели и фактически участвали в контекста на Плана за действие за нарастване на готовността (RAP) (%)								
9. Процент на попълване на националната квота от длъжности в командната структура на НАТО (%)								
10. Процент на попълване на позициите в щабовете на структурата на войските и силите на НАТО (%)								
11. Процент на участие в попълването на силите за незабавен отговор (Immediate Response Force) (%) *								

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1.2. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА МО							
1. Отчетност - изготвени периодични отчети за изпълнението на отбранителните програми (шестмесечни и годишни) (брой)							

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
2. Отчетност - изготвени Доклади за управление на риска в отбранителните програми (шестмесечен и годишен) (брой)							
3. Проведени заседания на Програмния съвет към министъра на отбраната (брой)							
4. Проведени заседания на Комитета за управление на риска в отбранителните програми (брой)							
5. Процент реализирани приоритети на отбранителните програми спрямо планираните (%)							
1.3. УПРАВЛЕНИЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА ОТБРАНА, В ТОВА ЧИСЛО И ФИНАНСОВИТЕ							
1. Процент на изразходваните финансови средства за участие на формиранията на ВС в операции на/извън територията на страната спрямо бюджета на МО (%)							
2. Съотношение на разходите за личен състав към общите разходи (%)							
3. Съотношение на разходите за текуща издръжка към общите разходи, в т. ч.: <i>за подготовка спрямо текущата издръжка (%)</i>							
4. Съотношение на капиталовите разходи към общите разходи (%)							
5. Разходи за отбрана на един военнослужещ за една година (лв.) (по списъчен състав)							
6. Процент на разходите за изпълнение на ЦС 2013 към общите разходи (без разходите за личен състав) (%)							
7. Процент на разходите за научно-изследователска дейност към общите разходи (%)							
8. Процент на реализираните приоритетни инвестиционни проекти спрямо реализираните други проекти и договори (за целия период за програмиране) (%)							

II. ПОКАЗАТЕЛИ НА ОСНОВНИТЕ ПРОГРАМИ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		___ г.	Прогноза ___ г.	Прогноза ___ г.	___ г.	___ г.	___ г.
1	2	3	4	5	6	7	8
ОСНОВНА ПРОГРАМА „_____”							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (МЕРНА ЕДИНИЦА - %, брой)	Ниво за достигане	СТОЙНОСТ					
		____ г.	Прогноза ____ г.	Прогноза ____ г.	____ г.	____ г.	____ г.
1	2	3	4	5	6	7	8
.....							
и т.н.							
и т.н. всички програми от основната програма							
ОСНОВНА ПРОГРАМА „_____”							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
ПРОГРАМА „_____”							
1. Първи показател							
2. Втори показател							
.....							
.....							
и т.н.							
и т.н. всички програми от основната програма							
и т.н. всички основни програми							
.....							
.....							

ЗАБЕЛЕЖКА: Показателите, отчитащи приноса към НАТО и ОПСО на ЕС могат да бъдат променяни през различните периода на програмиране.

**Йерархично подреждане (изписване) на целите и приоритетите
в меморандумите на отбранителните програми**

Отбранителни програми	Целеполагане (Цели)	Приоритети
Основна програма	Стратегическа цел на МО Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма	Приоритети на МО Приоритети на осн. програма
Програма	Стратегическа цел на МО Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма Главна цел на програмата	Приоритети на МО Приоритети на осн. програма Приоритети на програмата
Подпрограма	Основна цел на отбр.политика Главна цел на осн. програма Главна цел на програмата Цел на подпрограмата	Приоритети на осн. програма Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата
Програмен елемент	Главна цел на програмата Цел на подпрограмата Цел на програмния елемент	Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата Приоритети на програмния елемент
Обособен програмен елемент	Главна цел на програмата Цел на подпрограмата Цел на обособения прогр. елемент	Приоритети на програмата Приоритети на подпрограмата Приоритети на обособения прогр. елемент

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Целеполагането следва да бъде йерархично подредено като изпълнението на целта на най-високото ниво на програмната структура следва да зависи от изпълнението на целта на по-долните нива от програмната структура, включени в нея.

2. Приоритетите следва да бъде йерархично подредени като изпълнението на приоритети на най-високото ниво на програмната структура следва да зависи от изпълнението на приоритетите на по-долните нива от програмната структура, включени в нея.